RADYOLiN ve GRiPiN

Bu görülmemiş tehacüme ve rağbete şunun için hak kazandı

RADYOLİN: Yalnız Türkiyede milyonlarca kişi tarafından kullanılır. Radyolinle fırçalanan dişler çürümez; sağlamlaşır, bembeyaz ve pırıl pırıl olur.

GRİPİN: Baş ve diş ağrılarını bıçak gibi kesen yegâne ilâcdır. Gripin kullanan baş ve diş ağrısı çekmez.

Yerli Mallar Sergisindeki Paviyonunu siz de mutlaka ziyaret ediniz!

Emniyet İşleri Umum Müdürlüğünden:

Motosiklet, bisiklet ve yazı makinelerinin tamiri ve bunların kullanılması işlerinde çalışmak üzere ayda «80» lira ücretli vazifeye müsabaka ile bir makinist alınacaktır.

İsteklilerin vesikalarile birlike 16/7/936 tarihine kadar istida ile Umum Müdürlüğe müracaatleri. «1574» (3743)

üç günlük istirahatinden sonra

Bayan **SAFİYE**

Bugün ve bundan sonra her akşam

PANORAMA

Bahçesinde

seanslarını tekrarlıyor

Trakya Şimendifercileri Cemiyetinden:

Anayasanın 16 ncı maddesi mucibince heyeti umumiye alelâde senelik toplantısını 19 temmuz 1936 pazar günü saat 10 da cemiyetin Yedikulede İmrahor İlyasbey tramvay caddesi 119/125 numaralı merkezinde yapılacaktır.

RUZNAME:

1 — İdare heyeti raporu.
2 — Murakabe raporu.
3 — Merkez idare heyetinin tebriyesi.
4 — Cemiyetin idarî teşkilâtı ve atisi hakkında karar.
5 — Merkez idare heyetile murakıbları seçmek.

KREM BALSAMİN

Esmer, sarışın, kumral her tene tevafuk eden güzellik kremleridir. Sıhhî usullerle hazırlandığından cildi besler ve bozmaz. Çil, Leke, Sivilce ve Buruşuklukları kâmilen giderir.

4 şekilde takdim edilir:

1 — Krem Balsamin yağlı gece için pembe renkli
2 — Krem Balsamin yağsız gündüz için beyaz renkli
3 — Krem Balsamin acıbadem gece için
4 — Krem Balsamin acıbadem gündüz için.

Kibar mahfillerin takdirle kullandıkları yegâne sıhhî kremleridir.

MECCANEN NÜMUNE: Gazetenin bu parçasını altı kuruşluk posta pulile bize gönderiniz. Yazacağınız adresinize dört şekil Krem Balsamin nümunesi meccanen takdim edilir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ, Beyoğlu - İstanbul

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

Kabataşta Başmüdürlüğümüz binasının 993 lira keşif bedelli mevcud demir pencerelerin tamiri, iç ve dış boyaları ve dahilî badanası şartnamesine göre 25/7/936 cumartesi günü saat 10 da pazarlıkla ihale edileceğinden, isteklilerin gösterilen günde saat ondan önce yüzde yedi buçuk nisbetinde teminat akçesile Başmüdürlüğümüze müracaatleri. (3858)

Alınız. KABIZLIĞI defeder. Yemeklerden birer saat sonra alınırsa:

Hazımsızlığı, Mide Ekşilik

ve yanmalarını giderir. Ağızdaki tatsızlığı ve kokuyu izale eder. Şişesi 75 ve 120 kuruş. Deposu: Yenipostane arkası, Âşirefendi sokak No. 47.

Bulana Mükâfat

6 Temmuz Pazartesi akşamı saat 8 - 9 raddesinde Bostancı ile Kadıköy Yeldeğirmeni arasında rulo bir paket halinde 8 adet ozalt kırmızı kopya ve 4 adet saman kâğıdı üzerine kurşun kalemle yazılı Sıvas atölyesinin mağaza binasına aid 11 den 30 ncu sahifeye kadar mukavemet hesabatı kaybolmuştur. Bulanın Bostancı Çatal Çeşme yazmacı Tahir sokagında 16 numaralı haneye getirdiğinde bir mükâfatla memnun edilecektir

İLÂN

Amerikada Pipidimesde vefat eden Hozatın Bornek köyünden Aziz oğlu Hüseynin Pipidi Vorin Feif sint Seyfın Bankasına bıraktığı para ve eşyaları için Hüseynin validesi Tigi ve kardeşi Kanber taraflarından resmen tevkil edilerek ölü Hüseyne aid para ve eşyanın alınmasına mahallinde karar istihsal eylediğimden bu hususta başka varis kalmadığını ilân ederim.

Hozatın Bornek köyünden Tigi ve oğlu Kanber vekilleri Elâzizin Nailbey mahallesinden Miğili Mustafa oğlu Zülfü

GLANDOKRATİN

demek

ADEMİ İKTİDARIN

devası demektir. Profesör Steinach ve Brown Sequard'ın mesaileri neticesile elde edilen bir keşiftir.

Her eczanede bulunur.

Sahib ve Başmuharriri: ***Yunus Nadi***
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: ***Hikmet Münif***
Hali tasfiyede Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi

«SEiBERLiNG» in

YENİ İHTİRALI OLAN

Buhar ile Lâstikleri ıslah Usulü

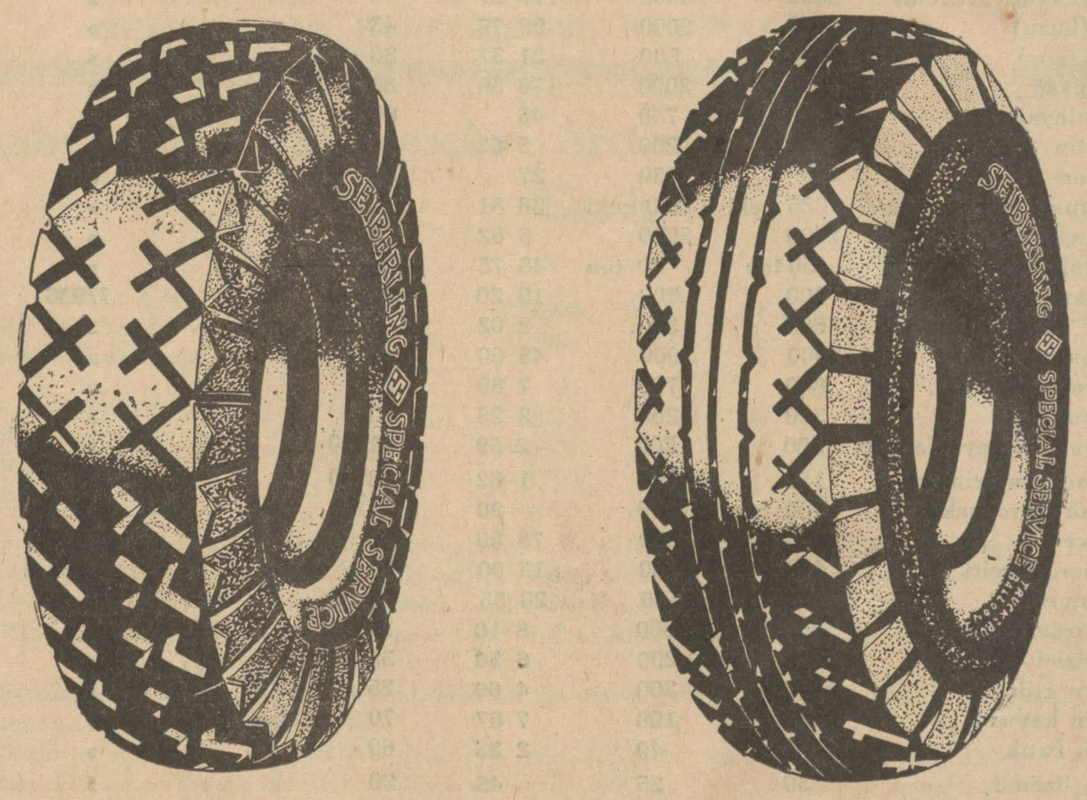

Çok havalı kamyon Lâstikleri

Az havalı kamyon ve otobüs Balon lâstikleri

Otomobil lâstik imalinde

Büyük bir İNKILÂB yarattı

Çünkü: bu usul, otomobil lâstiklerinin ömrünü

Yüzde 30 nisbetinde artırdı.

Bu usulü sırf SEiBERLiNG kullanıyor.

Umum **SEiBERLiNG** lâstikleri bu usulle yapılmaktadır.
İstifadelerini bilenler daima **SEiBERLiNG** kullanmaktadırlar.

Yüksek Mühendis Mektebi Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Mektebin mayıs 937 senesi nihayetine kadar çamaşır yıkaması açık eksiltmeye konulmuştur. Yıkanacak çamaşırın miktarı «125,000» parça olup beher parçanın yıkama tahmin fiati üç kuruş ve pey akçesi «281» lira «25» kuruştur. Eksiltmesi 27/7/936 saat «14» te yapılacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek için hergün ve eksiltmeye girmek için de belli gün ve saatte mekteb dahilindeki Komisyona müracaatleri ilân olunur. (3874)

Kasımpaşa Nüfus memurluğundan:

Kasımpaşada Mahmudağa yokuşu Yunuskaptan sokak 12 numaralı hanede oturan Rahiyenin mahkeme kararile hakikî ismi olan Rabiaya tashih edilmiştir.

Zayi — 928 yılı Bursa Ziraat mektebinden aldığım tasdiknameyi zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Öğretmen Bahaeddin

Bugün 12 sahife

2 nci sahifede: Siyasî İcmal.

5 inci sahifede: Zavallı İstanbul - V. Birson.

6 ncı sahifede: San'ata dair - Muvaffak Toyar.

7 nci sahifede: Çocuk sahifesi.

Cumhuriyet

İDARE

İSTANBUL - CAĞALOĞLU

Onbirinci yıl sayı: 4367 Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul, No 246 Cumartesi 11 Temmuz 1936

Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366 Tahrir heyeti: 24298 İdare ve matbaa kısmile Matbaacılık ve Neşriyat Şirketi 24299 - 24290

Hayat Ansiklopedisi

10 cildi tamam olmuştur

Her eve ve herkese lâzımdır

Konferans Hususî Temaslar Şekline Girdi

Heyetler dün de 3 maddenin münakaşasına devam ettiler

Ingiltere, şimaldeki Sovyet Rusya filosunun Boğazlardan Karadenize geçmesine razı olmuyor

Yeni bir mesele daha

İngiltere, Fransa, tayyarelerin Boğazlardan geçişine dair müşterek bir hattı hareket ittihaz ettiler. Dün bazı murahhaslar memleketlerine gittiler

Türk projesi Yerine acaba niçin İngiliz projesi?

Montrö konferansında Boğazlara verilecek yeni rejim için düşündüklerimiz yeni bir mukavele projesinde toplanarak tesbit edilmiş bulunuyordu, ve bu projenin müzakeresine de başlanmıştı.

Boğazlara verilecek yeni rejimin projesini bizim vermiş olmaklığımız gayet tabiî birşeydi. Çünkü:

1 — Türk vatanının en hassas emniyet noktaları olan Boğazlara yeni bir rejim verilmesi lüzumunu biz ileriye sürmüş bulunuyorduk.

2 — Bu maksadla bir konferans toplanmasını biz istedik ve alâkadarları oraya çağırdık.

3 — Konferans toplanır toplanmaz onun önüne neyin müzakere olunmasını istediğimizi biz söylemeliydik, ki işte bu da yeni rejimin projesi olurdu.

Bu proje üzerinde günler ve günlerle konuşulduktan sonra Cenevre fasılasını takiben günün birinde ayni mesele için bir de İngiliz projesi verilmiş olduğunun haberini aldık ve ayni zamanda bu projenin kabul olunmuş olduğunu da öğrenmiş bulunduk. Bu o kadar şaşırtıcı bir el çabukluğile yapılmış bir ameliye oldu ki ilk anda hayret etmeğe bile vakit bulamıyarak önümüze çıkarılan marifetin ne gib iyilikleri ihtiva edeceğini görmek için sadece beklemeğe koyulduk.

Hayırhah bir eda ile verildiğinde şüphemiz olmıyan ve ondan dolayı da belki fazla tamikına lüzum görülmeksizin kabul edildiği anlaşılan İngiliz projesinin içyüzünde adeta konferansı akamete süruklemek ister gibi maksadlar saklı bulunduğunu görmekte gecikmedik.

Bu vaziyet karşısında bir kere proje üzerine proje verilmiş olmasındaki nezaketsizliği, Türk heyetinin yeni projeyi kabulde gösterdiği nezaketle beraber, ve bihakkın şiddetle tenkid etmeliyiz.

Müzakere mevzuu olan mesele, Türk emniyeti bakımından Boğazlara verilecek yeni rejimden ibaretti. Ve biz meselenin en yakın ve adeta biricik hayatî alâkadarı olarak bu rejimin nasıl olması lâzım geldiğini kendi projemizde izah etmiş bulunuyorduk. Diğer devletlerin yapabilecekleri şey zaten müzakeresine başlanmış olan bu projenin maddeleri üzerlerinde tadiller teklif etmek ve hatta ona yeni maddeler ilâvesini istemek şekillerinde tecelli edebilirdi. Ve böylelikle onların hertürlü maksadları da pekâlâ temin edilmiş olurdu. Hatta bu maksadların en fenalarını bile bu yoldan ortaya koymağa hiçbir mâni yoktu.

Anlaşılıyor ki çok nazik İngiliz siyaseti, bizim meşru müdafaa hakkımızı baltalıyacak fena düşüncelerini birer birer ortaya koymağı kendi hesabına biraz kaba ve belki çok göze çarpıcı farzederek bunları müstakil bir projenin şurasına burasına sıkıştırmağı tercih etmiş ve o projeyi müzakere mevzuu yaptırabilecek certiblerle de nihayet bir nezaketsizlik ve nezaket karşılaşmasında sanki maksadına da ermiştir.

Erilen maksad müzakere halinde bulunan bizim projemiz yerine İngiliz projesinin ikamesinden ibarettir. Bu proje Boğazların Türk emniyeti bakımından

YUNUS NADİ

[Arkası Sa. 3 sütun 3 te]

Bir Atina gazetesi «çıkarılan müşkülât ne olursa olsun itilâf olacaktır» diyor

Montrö 10 (Sureti mahsusada gönderdiğimiz arkadaşımızdan) — Boğazlar konferansı mutad mesaisine devam etmektedir. Muhtelif fikir ve teklifleri birbirine yakınlaştırmak hususunda umumî içtimalar yerine hususî görüşmelerin daha amelî olacağını gören heyetler, dün akşam İngiliz projesinin birinci kıraatini bitirdikten sonra bugün umumî içtima yapmadılar.

Akşama doğru bazı maddelerin kat'î şekillerini tesbit edecek olan tahrir komisyonu toplandı ve işerini hayli ileri götürdü.

Bugün murahhasların çoğu ve bilhassa büyük devletler mümessilleri hiç meydanda görünmediler. Bu vaziyet gizli konuşmaların devam etmekte olduğunu gösteriyordu.

Hariciye Vekilimiz Dr. Rüştü Aras dün gecedenberi muhtelif murahhaslarla mütemadi temas halindedir. İngiliz Başdelegesi Lord Stanley de bugün M. Litvinofla uzun bir mülâkat yapmıştır.

Bugünkü hararetli müzakereler, tahsisen 11 inci, 16 ncı ve 23 üncü maddeler üzerindeki tadil şekilleri etrafında cereyan etmiştir.

M. Litvinof, M. Titulesko, M. Politis hususî bir mülâkatta

Münakaşalı maddeler

Malûm olduğu üzere İngiliz projesinde on birinci maddenin metni söyle idi:

«Herhangi bir zamanda Boğazlarda transit halinde bulunabilecek olan bütün ecnebi bahrî kuvvetlerin azamî tonaj yekûnu geçiş esnasında filî hizmette bulunan Türk filosu tonaj yekûnunun nısfını tecavüz etmiyecek ve yahut filî hizmette bulunan Türk filosu tonajının yarısı işbu rakama baliğ olmadığı takdirde 15,000 tonu geçmiyecektir.

Karadenize sahildar veya gayrisahildar devletlere mensub olup ta transit halinde bulunmaksızın Türkiyenin müsaadesile Boğazlar dahilindeki bir Türk limanını ziyaret eden gemiler bu tonaja dahil olmıyacaktır.»

Bu madde için biz bir tadil şekli teklik etmiştik ve diğer devletler de ihtiraz kayidleri ileri sürmüşlerdi.

16 ncı madde de şudur:

[Arkası Sa. 8 sütun 3 te]

İngiltere niçin soldan geri etti?

Anavatan filosu Alman korkusile geri alınıyor

Fransa da İngiltere ile yapılan deniz yardım anlaşmasını feshetti. Bu fedakârlıklar İtalyanın gönlünü yapmak için göze alınmış!..

Londra 10 (A.A.) — Avam kamarasında M. Manderin sormuş olduğu bir suale cevab veren Sir Samuel Hoare, İngiliz filosunun Akdenizden çekilmesinin mevzuu bahsolmadığını, ancak hükûmetin ana vatan sularından ve ecnebi memleketlerdeki diğer istasyonlardan muvakkaten Akdenize gönderilmiş olan gemileri pek yakın bir zamanda geri çekmek tasavvurunda bulunduğunu söylemiştir.

M. Mander, tekrar şu suali sormuştur:

İngiltere hükûmeti, kendisini tehlikeye düşürmeğe mütemayil olmadığını ilân etmiştir. Şu halde bu gemilerin Akdenizde bulunmalarının hakikî gayesi nedir?

Muhafazakârlardan M. Peter Mac Donald da şu suali sormuştur:

[Arkası Sa. 8 sütun 1 de]

İngiliz filosunun Akdenizden çekilmesinde âmil olan yeni Bahriye Nazırı Sir Samuel Hoar bir arkadaşile kabine içtimaından çıkarken

Dün akşam Tepebaşında bir mağaza yandı

Yangını söndürmeğe uğraşan itfaiye çavuşlarından Şükrü enkaz altında kalarak öldü

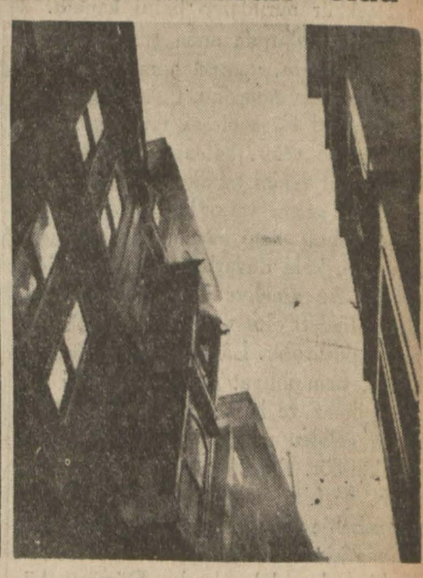

Dün akşamki yangından iki enstantane

Dün akşam saat altı raddelerinde Tepebaşında bir mobilye imalâthanesinde yangın çıkmış, dört katlı büyük bir bina yanmış, bir İtfaiye Başçavuşu da enkaz altında kalarak ölmüştür.

Yangın bütün Beyoğlu ve civarını heyecana vermiştir.

Yangın, Tepebaşında Kallavi sokağında Teodos Kozmosun marangoz mo-

[Arkası Sa. 8 sütun 4 te]

Konferans etrafında tetkikler

Ingiliz tekliflerini asla kabul edemeyiz

İngiliz projesinin bazı maddeleri, emniyet, selâmet ve müdafaamıza son derece muzırdır

İngiliz teklifine göre, günün birinde, İstanbulun önünde, böylece görebileceğimiz Nelson dretnotunun 40,6 santimetrelik müthiş topları

Montrö konferansı, İngiliz projesinin ilk müzakeresini bitirdi. Fakat, asıl, can alacak maddeler tehir edildi. Bu projenin Türk teklifine uymıyan ve Türkiyenin emniyet ve müdafaa prensipini baltalıyan maddelerini efkârı umumiyeye arzetmek vazifemizdir. Kaç gündür yaptığımız tahlil ve tenkidlere ilâve olarak bugün İngiliz projesinin bize zararlı olan taraflarını tekrar ve daha esaslı surette izah etmek isteriz.

İngiliz teklifinin şeytaneti

İngiliz teklifinin, sulh zamanında Boğazlardan geçecek harb gemilerinin mik-

Abidin Daver DAV'ER

[Arkası Sa. 3 sütun 4 te]

Sofya muhabirimiz gene tehdid edildi

Hükûmetimizin de nazarı dikkatini celbediyoruz

Eğer arkadaşımıza bir tecavüz olursa bütün mes'uliyet Bulgar hükûmetine aiddir.

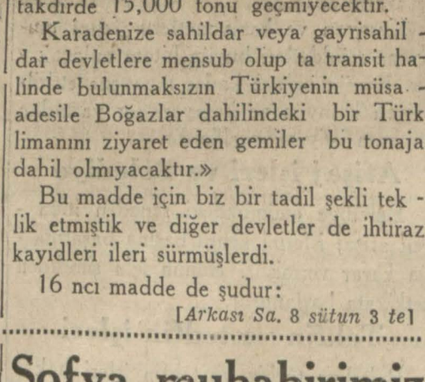

Sofya muhabirimiz Memduh Talâta üçüncü defa olarak gönderilen tehdid mektubunun zarfı

Sofya muhabirimiz Memduh Talâta bundan bir müddet evvel gizli Bulgar teşkilâtı tarafından bir tehdid mektubu

[Arkası Sa. 8 sütun 5 te]

Filistin Arablarile anlaşıncıya kadar

Yahudi muhaceretinin durdurulması mukarrer

Kudüs 10 (A.A.) — Fevkalâde komiserin karışıklıklara bir nihayet verilmesi hakkındaki beyannamesi hiçbir te-

[Arkası Sa. 8 sütun 2 de]

Habeşistanda muharebe yeniden mi başlıyor?

Adis - Ababa yolundaki çete taarruzunu İtalyanlar da teyid ettiler. Her tarafta çete hazırlığı yapıldığı haber veriliyor

Habeş çetelerinin ilk iş olarak bozacakları söylenen Cibuti hattında bir tren

Bir tekzib

Roma 10 (A.A.) — Salâhiyettar mehafil, Habeşistanın vaziyeti hakkında telâş uyandırıcı haberlerin neşredilmesinin İtalya aleyhine müteveccih bir manevra olduğunu beyan etmektedir.

Bu mehafil, diğer taraftan, Lekempi tecavüzünde ölenler miktarının resmî tebliğde zikrolunan miktarı yani dördü

[Arkası Sa. 8 sütun 5 te]

Dost Yugoslav futbolcuları dün geldiler

Muhterem misafirlerimizle bugün ilk maç Taksim stadında yapılacak

[Tafsilâtı spor sütunlarımızda okuyunuz]

VİYANA DÖNÜŞÜ

Tarihi tefrika: 89

M. TURHAN TAN

Kara Mehmed Paşa fırkasının açmış olduğu lâğım infilâk etmekle beraber yaman bir savaş olmuş ve bu sırada yiğit Vezir yaralanmıştı

— Bu, dedi, bir casustur. Fakat acemi birşey. Daha kılık değiştirmeği bile öğrenememiş. Türkçesi de bozuk. Onun için bizden sır çalıp kaleye ulaştırdığını ummuyorum. Yalnız şu var: İçimize böylelerini yollıyan düşman, yarın daha usta, daha üstün olanlarını da gönderebilir. Gözümüzü açsak fena olmaz.

Sadırazam, bir Sipahi ağzından öğüd dinlemeği ağır bularak yüzünü ekşitti ve herifi kısaca sorguya çekerek «ekmekçiyim» demekte ayak dirediğini görünce cellâda verdi. Lâkin Kara Mehmedin sözile iş görmüş olmak mevkiine düşmemek için casuslar ve casusluk aleyhine tedbir almadı.

O, gerçekten inadcı bir adamdı. Faydası elle tutulacak kadar açık olan nasihatleri bile dinlemeğe tenezzül etmezdi. Casuslar hakkında kayidsiz davranışı da o huyundan ileri geliyordu. Fakat Kara Mehmed, iki gün sonra Tuna kıyılarında bir Nemseli daha tutunca biraz sıkılır gibi oldu. Bu sefer yakalanan casusun üzerinde şifre ile yazılı mektublar vardı. Şifre çözülemedi, yalnız casusun dilini çözmek imkânı bulundu ve Site Leopolddan çıkıp Lenç istikametinde savuşan Prens Lorrenin Tunaya yakın bir noktada karargâh kurarak Viyana ile temas çareleri araştırmağa giriştiği anlaşıldı. Gene bu casus, Avusturya tahtında büyük endişeler hüküm sürdüğünü, halkın - Prens Stharenbergin tehdidlerine rağmen - teslim olmayı düşündüğünü ve çünkü aç kalınmak ihtimallerinin belirdiğini söyledi.

Sadırazam, ilkin sıkılmışken, şimdi neş'elenmişti. Ayıblanacağını düşünmese bu casusu, bol bahşiş vererek, serbest bırakacaktı. Çünkü kendi hulyasına uygun sözler söylemişti. Herifi, Kara Medmedden sıkıldığı için, öldürttü. Lâkin Viyananın er veya geç teslim bayrağını çekeceğine yenibaştan iman beslemeğe koyuldu. Bu sevincle casuslar işini gene yüzüstü bıraktı ve Kara Mehmede kısa bir teşekkür mırıldanıp bahsi kapadı.

Kumandanlar da onun gibi düşünselerdi muhasara, gerçekten müsellâh bir mülâtefe olup kalacaktı. Fakat başta Kara Mehmed Paşa olmak üzere gün görmüş birkaç vezir, kalenin ancak zorla düşürülebileceğini takdir ettiklerinden lâğım işine germi vermişlerdi. Lâğım, yer altından yol açıp barutla istihkâmları, tabyaları, kale duvarlarını uçurmak demektir. Bu ameliye ile açılan gedikler, hücum hedefi olur ve kaleler en çok bu suretle düşürülür. Lâkin lâğım işinde hem dikkat, hem ihtiyat gerektir. Çünkü yol iyi seçilmez ve hesab isabetli yürütülmezse çekilen zahmetlerin heder olması mümkündür. Aradasırada da lâğım geri teper ve bizzat onu işliyenleri uçurur. Bu sebeble muhasaralarda lâğımcılık en ince işlerden sayılır. Bu meselede nazik bir nokta daha vardır. Düşman, bütün uyanıklığile yeri dinliyerek lâğım kazıldığını keşfetmeğe ve işi sezer sezmez yapılan ameliyeyi verimsiz bırakmağa çalışacağından beri tarafın bu mahzuru gözönünde tutması, kale altından muhasara metrislerine karşı açılacak lâğımları da hesaba katması icab eder. Bu hesabın ihmal edilmesi yüzünden iki tarafın yer altında karşılaşıp boğazlaştıkları çok görülmüştür.

Sadırazamın manasız teennilerine rağmen vezirler - askerin ve hele zenginleşmiş yağmacı unsurun dedikoduya girişmelerini düşünerek - kollarını sıvadıklarından topraktaki salâbet yavaş yavaş mağlûb edildi ve lâğımlar teker teker yürütüldü. Bu işte birinciliği Rumeli kolordusu, ikinciliği Kara Mehmed Paşa fırkası kazandı. Rumeli dilâverlerinin kurdukları lâğımın ateşlenmesile beraber hücuma da kalkışıldığından toz ve düman içinde kalan düşman şeranpolu zaptedildi ve kuvvetli bir müfreze tarafından metris haline konuld. Kara Mehmed Paşa takımının işledikleri lâğım, gün doğarken infilâk ettirilebildiğinden tahrib olunan şeranpolun zaptı geceye kaldı ve bu boğuşma sırasında yiğit vezir ağırca yaralanarak çadırına çekildi. Fakat bu iki hamle, muhasara hattındaki hareketsizliği gidermiş ve orduyu şehre doğru biraz yaklaştırmıştı. Harb istiyen, Viyanayı düşürmenin millî bir vazife olduğunu düşünen unsurlar için bu, sevincle karşılanan bir muvaffakiyetti.

Türk ordusu, ana hatlarını çizdiğimiz bu karışık çerçeve içerisinde çalışırken Avusturyalılar, müdafaa plânlarını tamamile tesbit etmiş bulunuyorlardı. Türklerin Küçük Aslan şatosu yolile şehre girmek istediklerini anladıklarından bütün dikkatlerini oraya tevcih etmişlerdi. Muntazam askerin azlığını telâfi için beş grup teşkil edilmişti. Talebeden, esnaftan, eski saray zabitlerinden, memurlardan ve halkın işe yarar takımından teşkil edilen bu gruplar Sen Etyen kilisesindeki korku çanının vereceği işarete göre tehlike sezilen yerlere koşmakla mükellef bulunuyorlardı. Çan, başkumandanın sesi demekti ve bu ses duyulur duyulmaz askerlerin tabyalarda, burjuvaların büyük meydanda, esnafla memurların Yeniçarşı önünde, üniversitelilerin Treyugda bulunmaları mecburî idi.

Fakat Viyanalıların bütün ümidleri gerilerde idi. Muhtelif vasıtalarla Dok dö Lorrenin karargâhından haber alabiliyorlar ve kaçak İmparatorla Lehistan Kralı arasındaki muhaberelerin ümid verici kıymetini öğreniyorlardı. Prens Starenberg, casusluk işine de büyük bir ehemmiyet vermişti. Lehistan Kralının Viyana mümessili Khunitzin uşağı Jacque Haider sık sık Dok Lorrenin karargâhına ve Türk ordusuna gidip geliyor, önemli haberler getiriyordu. Kara Mustafa Paşa, Lehistan elçisi Proskiyi mahpus olarak yanında bulunduruyordu. Uşak Jak, onunla temasa yol bulmuş ve elçinin düşüncelerini öbür tarafa muvaffakiyetle nakletmişti.

Lâkin Prens Starenbergin gözü, kulağı mahud Kolçiski idi. Viyanalılar arasında çeşid çeşid propagandalar yapan, Leh Kralı Jan Sobyeskiye raporlar gönderen ve Türk ordusuna sokulan casusları idare eden hep o idi. Zemini güzelce ihzar ettikten sonra tam zamanında son rolü oynamağa hazırlanıyordu.

İşte Sadırazam Kara Mustafa Paşanın gözüne çarpmıyan en büyük tehlike buydu. Viyananın Lençteki İmparatorla, Dok de Lorren ordusile, Lehistan Kralile temasta bulunması kadar Kolçiskinin kurduğu casusluk şebekesi de bir felâket kaynağı olabilirdi.

[*Arkası var*]

İsveç gemilerinde staj gören gencler

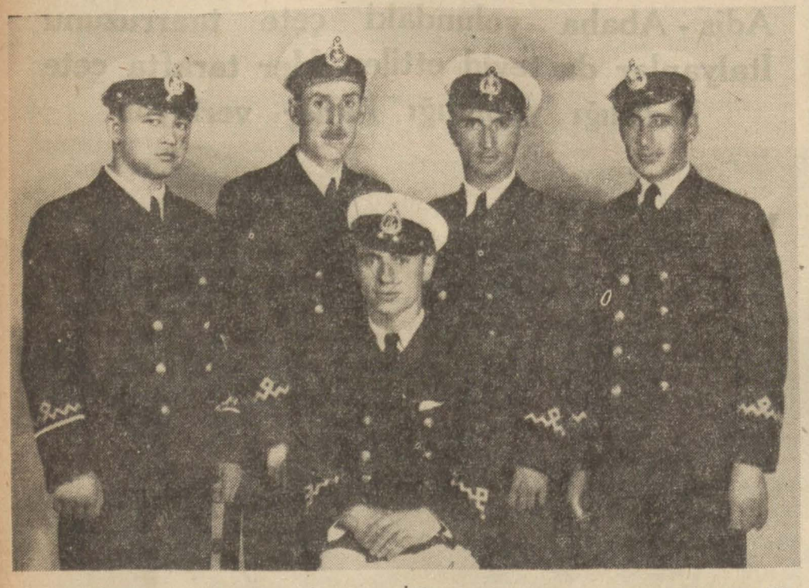

İktısad Vekâletinin tasvibile İsveç ticaret gemilerinde staj görecek olan Denizyolları idaresine mensub kaptan ve makinistlerden bir kısmı işlerine başlamışlardır. Yukarıdaki resimde görülen gencler İsveç gemilerinde staja başlıyanlardan bir gruptur. Bunlardan sağdan itibaren Nuri Yılmaz Vingoland, Naci Golland, Zeki Vasaland, Mustafa Kemal Henland, Ferid de Birgoland vapurlarına verilmişlerdir.

Bu gencler stajlarını bitirdikten sonra memlekete dönerek posta vapurlarımızda mütehassıs birer eleman olarak çalıştırılacaklardır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Köy mektebleri ıslah edilecek

Bu maksad için esaslı bir program hazırlanıyor

Maarif Vekâleti önümüzdeki ders senesinden itibaren köy mekteblerile şehirlere yakın bulunan mekteblerde esaslı ıslahat yapmağa karar vermiştir. Üç sınıflı mekteblerin bir çoğunda, sınıf adedi beşe çıkarılacak ve mekteblere yeniden muallimler tayin edilecektir. Köy mekteblerinde ise tedrisatın hedefi değiştirilecek ve yeniden bir müfredat programı hazırlanacaktır. Bu programa göre köy çocukları, köylerinin tâbi bulunduğu tabiî, iktısadî, ziraî şartlara göre yetiştirileceklerdir. Hayvancılıkla iştigal eden köylerin çocukları hayvancılık noktasından, ziraatle iştigal eden köyler, çiftçilik noktasından, nakliyecilikle iştigal eden köyler nakliyecilik noktasından yetiştirileceklerdir. Bunun için de bu mekteblere mahsus ve bu gayeleri tahakkuka medar olmak üzere yeniden kitab hazırlanacaktır.

Bu kitablara konulacak mevzular da, her köyün hayatî meşguliyetinden alınacaktır. Köy mekteblerine tayin edilmek üzere askerlik etmiş, okuyup yazmasını ilerletmiş çavuşlardan 100 kişi alınacak, Eskişehirde Çifteler çiftliğinde kurulacak kursta üç ay kadar bir staj gösterilecek ve ondan sonra, bulundukları köylere tayin edileceklerdir. Bunlara Ziraat Vekâleti tarafından öküz, tarla, tohum ve sair aletler de verilecektir. Çavuşlar kurslarda gördüklerini bir taraftan çocuklara öğretirlerken diğer taraftan da köylülere öğreteceklerdir.

Bunlardan başka ileride üç dört köy birleşmek suretile müşterek köy yatı mektebleri tesis edilecektir. Bu mekteblerde her sınıfı bir muallim yetiştirecektir. Birinci sınıftan başlıyan muallim, çocuklarla beraber son sınıfa kadar gidecektir.

Bu programları tesbit eylemek üzere Ankarada 12 kişilik bir komisyon kurulmuştur.

Hakikat anlaşıldı

Dr. Muhlisin ölümünde bir suç yok

Ehlihibre Vekâlete raporunu verdi

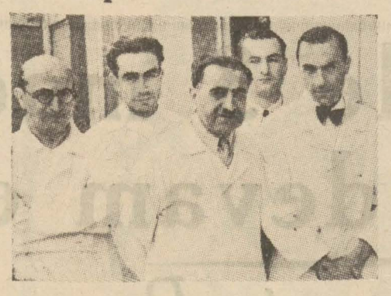

Profesör Nissen (Sağda) ve mesai arkadaşları profesör Bürhaneddin, doçent Fahri, arkada asistan Said ve Hazım

Bundan birkaç ay evvel Manisa hastanesi sabık başdoktoru Muhlis attan düşerek ayağı kırılmış ve tedavi için İstanbula getirilmişti. Profesör Nissen, kendisine ameliyat yaptıktan bir gün sonra Romaya gitmişti. Doktor Muhlisin yarasının kangrene çevrildiği ve bir hafta sonra operatör M. Kemal tarafından da tıbbî müdahalede bulunulmuş olmasına rağmen zavallı doktorun öldüğü yazılmıştı. Bu hâdiseden sonra doktor Muhlisin eşi Müddeiumumiliğe müracaat ederek şikâyette bulunmuştu. Müddeiumumilik cesedi Tıbbı Adliye göndermiş ve Tıbbı Adlî de ölümde bir suç görmediğini bildirmişti.

Doktor Muhlisin eşi Adliye Vekâletine de müracaat ederek hâdisenin tetkikini istemiş ve doktor Âkil Muhtar, operatör Ali Rıza Faik, operatör Ahmed Kemal, nisaiyeci General Besim Ömerden mürekkeb bir ehlihibre heyeti teşekkül etmişti. Ehlihibre bu hususiaki tetkikatını bitirerek raporunu alâkadar makamlara vermiştir.

Öğrendiğimize göre ehlihibre profesör Nissenin hasta üzerinde tam vaktinde icab eden ameliyatı yaptığına, ertesi günü ilmî bir vazife ile Romaya gidişinin mucibi töhmet bir hâdise olmadığına, kendisi yokken muavinleri Bürhaneddin ve Fahrinin üzerlerine düşen tıbbî vazifeyi hakkile yaptıklarına, sonradan operatör M. Kemalin müdahalesinin de yerinde bir hareket olduğuna ve bu münasebetle doktor Muhlisin ölümünden dolayı ortada bir suç ve suçlu bulunmadığına kanaat getirmiştir.

Anlaşıldığına göre doktor Muhlisin Manisadan buraya gelinciye kadar kaybettiği zamanın tıbben telâfisine imkân bulunamamıştır.

Adliye mübaşirine atılan tokad

Avukat Hayrinin muhakemesine dün bakıldı

Üçüncü hukuk mahkemesi mübaşiri Kâmile Adliye koridorunda bir tokat atmakla suçlu avukat Hayrinin muhakemesine dün üçüncü ceza mahkemesinde bakılmıştır.

İddia edildiğine göre bundan bir müddet evvel üçüncü hukuk mahkemesinde bakılmakta olan bir boşanma davasında vekil sıfatile hazır bulunan avukat Hayri, mahkemeye bir vesika ibraz etmiştir. Mübaşir Kâmil de ibraz edilen bu vesikanın kaydiyesini vekilden istemiştir. Bu yüzden çıkan münakaşa da tokatla neticelenmiştir.

Dünkü celsede şahid sıfatile dinlenen Mehmed, tokatın atıldığını görmediğini yalnız mübaşir Kâmilin «ne vuruyorsun?» diye bağırmakta olduğunu işittiğini söylemiştir. Diğer şahid Naciye ise tokatın atıldığını gördüğünü söylemiştir. Suçlunun gösterdiği bir müdafaa şahidi davet edilmek üzere dava talik olunmuştur.

ŞEHİR İŞLERİ

Kamyon ve kamyonetlerin muayenesi bitti

Kamyon ve kamyonetlerin fennî muayene müddetleri bugün hitam bulacaktır. Bugün öğleye kadar muayene ettirilmiyen kamyon ve kamyonetler yarından itibaren işliyemiyeceklerdir.

Afişaj işleri ve Belediye

Belediye önümüzdeki seneden itibaren afişaj işlerini kendi başına başarmağa karar vermiştir. Bunun için şimdiden tetkikata başlamıştır.

Tekfin ve tedfin işleri

Belediye teçhiz ve tekfin işleri hakkındaki hazırlıklarını ikmal etmiştir. Ölülerin tedfini için 10 tane de güzel sesli imam tedarik etmiştir. Talimatnamenin tatbikından sonra Belediye marifetile kaldırılacak ölüler, bu imamlar tarafından tekfin ve tedfin edilecektir.

Belediye bütçesi temmuz nihayetine kadar tasdik edilip tebliğ edildiği takdirde talimatname de bir ağustostan itibaren tatbik edilecektir.

Ruhsatiye almadan dükkân açanlar

Belediye memurları, geçen pazar günü, dükkânlarını açan esnafı bir kontrola tâbi tutmuşlardır. Bu kontrol neticesinde 10 dükkânın ruhsatiye alınmadan açıldığı görülmüş ve sahibleri hakkında zabıt tutulmuştur. Kontrol yarın da tekrar edilecektir.

Himayei Hayvanat cemiyetinin bir şikâyeti

Himayei Hayvanat cemiyeti Belediyeye müracaat ederek bazı semtlerde merkeb ve at ve katırla yük nakledenlerin yükleri indirdikten sonra bu sefer de kendilerinin hayvana binmek suretile eziyet ettiklerini şikâyet etmiş ve Belediye memurları vasıtasile bunun önüne geçilmesini rica etmiştir.

Tramvay müstahdimlerinin Belediyeye bir müracaati

Muhtelif hatlarda çalışan vatman ve biletçiler, aralarında tanzim ettikleri bir mazbata ile Belediyeye müracaat etmişlerdir. Bunlar Tramvay şirketi şeflerinden birinin haklı haksız her müstahdemden para kestirdiğini ve böylece her ay kesilen paranın 4 bin liraya baliğ olması kendisince matlub olduğundan, hiçbir kabahati olmıyanlardan bile ceza kestirdiğini söylemektedirler.

Biletçiler ve vatmanlar Belediyenin buna mâni olmasını istemektedirler.

VİLÂYETTE

Maliye teşkilât nizamnamesi

Vekiller Heyetince tasdik edilen Maliye teşkilât nizamnamesinin bugünlerde İstanbula tebliği beklenmektedir. Nizamname üç ay içinde tatbik edilecektir. İstanbul Defterdarlığına teftiş heyeti reisi Rüştünün tayini ihtimali kuvvetlidir.

Bursada bir resim sergisi açıldı

Bursa (Hususî) — Buradaki Nalbandoğlu mektebinde çok güzel bir sergi açılmıştır. Sergide İstiklâl muharebelerimizi tasvir eden canlı tablolar bilhassa pek çok beğenilmiştir.

MÜTEFERRİK

Belgrad elçimiz Ankaraya gitti

Belgrad elçimiz Ali Haydar dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir. Elçimiz hükûmetle temas ettikten sonra İstanbul yolile Belgrada dönecektir.

İktısad Vekili şehrimize gelecek

İktısad Vekili Celâl Bayar birkaç güne kadar şehrimize gelerek bir müddet burada istirahat edecektir.

Celâl Bayar buradan Karabüke giderek demir sanayiimizin kurulacağı bu mahalde tetkikatta bulunacaktır.

Yugoslavyadan gelecek Üniversite talebesi

Bu ayın on beşine doğru Yugoslavya Üniversitesinden 25 kişilik bir grup profesör Mehmed Bağoviçin riyasetinde şehrimize gelecek ve burada tetkikatta bulunacaklardır. Talebe şehrimizde kaldıkları müddetçe leylî mekteblerimizden birinde yatıp kalkacaklardır.

Tren ücretleri ucuzluyor

Bugünden itibaren Floryaya tren ücretleri yüzde 20 ucuzlıyacaktır. Florya gidip gelme birinci mevki 49,25, ikinci mevki 36,75, üçüncü mevki 25 kuruştur. Cumartesi ve pazar günleri alınan biletler pazartesi sabahına kadar mutebber olacaktır.

GÜMRÜKLERDE

Gümrüklerde yapılacak ıslahat

Gümrüklerde yapılmakta olan ıslahata muhtelif servislerde devam edilmektedir. Elyevm gümrük muhasebesinin ıslahı işile meşgul olunmaktadır. Bundan sonra gümrüklerde muayene işleri ıslah edilecektir.

Yeni ıslahatın hedefi muayene memurlarını aynen maliyenin tahakkuk memurları vaziyetine sokmak olacaktır. Muayene memurları tarafından görülen bazı işler başka servislere verilecektir. Bu suretle işleri hafifliyen muayene memur ve başmemurları kendi vazifelerini daha büyük bir dikkat ve süratle yapacaklardır.

İnhisarlar idaresinin yaptıracağı depolar

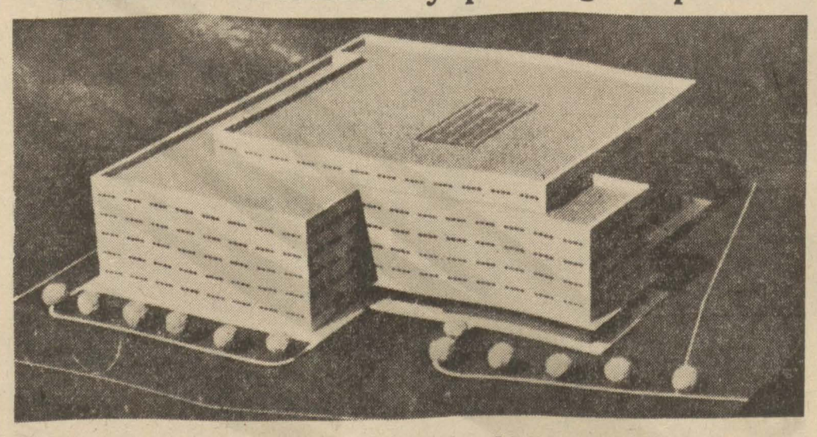

Yapılacak tütün depolarından birinin görünüşü

İnhisarlar idaresi tarafından Üsküdarda Şemsipaşada büyük ve modern bir tütün bakımevi yaptırılmaktadır. Keşif bedeli 370 küsur bin lirayı bulan bu bina baştanbaşa betonarme olarak altı katlı olacaktır. Binada ayrıca bir gaz sığınağı bulunacaktır.

Tütün bakımevi 2,5 milyon kilo tütün alabilecektir. Depo kısmından başka 1000 kadın ve 300 erkek amelenin yıkanacak ve yemek yiyecek yerleri, temiz ve asrî halâları, lâvaboları, etrafı fayans döşeli yemekhaneleri, kadın ve erkek ameleler için ayrı ayrı soyunma mahalleri, elbise dolabları, buharla yemek pişirmeğe mahsus mutfak makineleri, bir revir, kadın, erkek kovuşları, bir çocuk yuvası ve herbiri iki ton kaldıran iki yük asansörü bulunacaktır. Binanın zemin katında kalorifer tesisatı bulunacak, elektrik tertibatı da tavanlara gömülü bir halde olacaktır.

Bu binada yalnız tütünlerin bakımile meşgul olunacak, manipülâsyon yapılmıyacaktır.

İnhisar idaresi Polathanede de böyle son sistem bir depo yaptırmaktadır. Polathanedeki bina da 6 katlı ve 600,000 kilo tütün alabilecek vaziyette olacaktır.

İnhisar idaresinin üçüncü modern ambarı İzmirde inşa edilecektir. İzmir deposunun projesi iki aya kadar hazır olacaktır. İzmir bakımevi de 2 milyon kilo tütün istiab edebilecektir. 1500 işçinin çalışacağı bu bina da Alsancakta Kültür Parka nazır bir yerde inşa edilecektir.

Siyasî icma

Akdeniz ve Almanya

Almanya, tekrar silâhlanarak d
yanın en kuvvetli büyük dev
lerinden biri olduktan sonra
fuz ve tesirini dünyanın her tarafında
duğu gibi Akdenizde dahi gösterm
başladı. Bunun için, İtalyanın hava
kânıharbiye Reisi General Vallenin B
line giderek Almanya Umum H
Kuvvetleri Erkânıharbiyesi Reisi Ge
ral Milch ile yaptığı hava mukavelesi
en mühim noktası Akdenize aiddir. İ
ya, Adalardenizindeki Onikiadac
birinin Alman tayyareleri için bir üs o
rak kullanılmasına bu mukavele ile r
saade etmiştir. Almanya bu yeni muk
vele ile Avusturya ile İtalya yarımad
üzerinden hava yollarını Akdenize y
paze gibi yayacaktır. Bu yollardan
kol Adalardenizi üzerinden Filistine
oradan Irak ve diğer ortaşark mem
ketlerine uzatılacaktır.

İtalyanın, kendi arazisinden ve On
adadan Alman hava yollarının Akd
nizde yayılmasına müsaade etmesine m
kabil, Almanya da, İtalyan hava yoll
rının Hamburga ve şimal denizine kad
yayılmasına razı olmuştur.

Avusturya şimdiye kadar İtalya i
Almanya arasında yegâne münazaalı b
yerken şimdi yeni Alman - İtalya hav
mukavelesile iki büyük devlet arasınd
başlıca muvasala ve irtibat vasıtası ol
yor. Son zamanlarda Avusturya ile Al
manya arasında uzlaşmaya doğru mühim
adımlar atılmış olması manasız değildir
İtalyanın nüfuz ve tesiri altında bulu
nan Avusturyanın yeni diktatörü Dr
Şuşnigin, Fransanın musırrane davetleri
ne rağmen Cenevreye gitmiyerek Alman
yanın Viyana elçisi M. fon Papen ile
müzakerelere devam etmiş olması Avus
turyanın Romadan gelen telkinler üzerine
biran evvel Almanya ile anlaşmak iste
diğine şüphe bırakmamıştır. Son gelen
haberlere göre, esas noktalar üzerine
şimdiden itilâf hâsıl olmuştur.

Dr. Şuşnigin muavini binbaşı Baarenfels Avusturya ile Almanya arasındaki
müzakerelerden Macaristan hükûmetini
haberdar etmek üzere Peşteye gitmiştir.
Macar millî hududlarının haricinde kalan milyonlarca Macarı tekrar kendi
idaresi altına alabilmek için hududların
değişmesi ancak İtalyanın ve Almanyanın yardimile olabileceği kanaatinde
bulunduğundan bu iki büyük devletin
Avusturya üzerinde anlaşmalarına çok
ehemmiyet veriyordu. Binaenaleyh Avusturya Başvekil muavininin Peşteye getirdiği malûmat Macarlar tarafından büyük memnuniyetle karşılanacaktır.

Avusturya Başvekil muavini Peşteden Romaya gidecek ve burada M. Musoliniye hem Viyanada Almanya elçisile yapılan müzakerelerin hem de Peştede Macar devlet adamlarile yaptığı temasların neticesi hakkında malûmat verecektir. Almanya Akdenize inebilmek, Sovyet Rusyası ve Çekoslovakya ile uğraşmakta serbest kalmak için şimdilik Avusturyanın Almanya ile birleşmesi tasavvurunu geciktirmeğe taraftar bulunmaktadır.

Almanyanın Akdenizdeki vaziyete çok yakından alâkadar olduğuna diğer bir delil, bu devletin bilvasıta Boğazlar Konferansı üzerine yaptığı tesirdir. Karadenizin yalnız Sovyet donanmalarının girip çıkacağı ve başka devletlere aid donanmaların giremiyeceği büyük bir deniz üssü olacağını ilk iddia eden Almanya olmuştur. Hatta, böyle bir hal tahakkuk ederse, Almanyanın Sovyetlere karşı bahrî tefevvukunu muhafaza için donanmasını artırmağa mecbur olacağı İngiltereye ihsas edilmiştir.

Almanyanın İngiliz donanmasının üçte biri kadar donanması olması esası üzerinde yapılan İngiliz - Alman Deniz Andlaşmasının Karadeniz meselesi yüzünden bozulması İngilterenin üç sene müddetle her sene yüz milyon İngiliz lirası fazla para harcamak esasına binaen hazırladığı yeni teslihat plânını altüst edeceğinden İngiltere, Boğazlar Konferansında, Sovyet tezile şiddetle mücadeleye lüzum görmüştür. Hulâsa, Akdeniz işlerinde, Almanya da, burada üsleri ve sahilleri olmadığı halde, büyük bir devlet nüfuz ve tesirini göstermektedir.

Muharrem Feyzi Togay

Cumhuriyet

Nüshası 5 Kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750	1450
Üç aylık	400	800
Bir aylık	150	yoktur

SON HABERLER... TELEFON TELGRAF ve TELSİZLE

Cenubî Çin kuvvetleri Nankinle birleştiler

Japon ordusu Pekin sokaklarında nümayiş yapıyor Çin hükûmeti diplomatik protestoda bulunacak

Ankara 10 (A.A.) — Buradaki Çin elçiliğine gelen bir telgrafa göre, cenubî Çin kuvvetlerine mensub birçok kumandanlar tayyare ile Nankine gelerek Çin hükûmetine iltihak eylemişlerdir.

Cenub orduları rüesasından General Yu Han Mon da Nankine gelmiş bulunmaktadır.

General Yu Hon Monun erkânıharbiye reisi Li Han Hun, Kanton hükûmetine gönderdiği bir telgrafta cenub kuvvetlerinin Nankin kuvvetlerine karşı teşebbüs edecekleri her hangi bir taarruz hareketinin tevlid edeceği fena neticelere nazari dikkati celbetmiştir.

Umumî kanaat, cenub kuvvetleri kumandanlarının bir kısmının Nankin hükûmetine karşı göstermiş oldukları bu mutavaat hareketinin Çinde yeni bir dahilî muharebeyi bertaraf etmiş olduğu merkezindedir.

Pekin 10 (A.A.) — İki gündenberidir, Pekin şehri, ağır ve hafif tanklarla mücehhez Japon garnizonunun manevralarına sahne olmaktadır. Şimdiye kadar hiçbir yabancı devletin böyle bir tezahürde bulunması görülmemişti. Bu manevralar dolayısile diplomatik protestolara intizar olunmaktadır.

Nankinde toplanan kongre

Nankin 10 (A.A.) — Koumitang partisi icra komitesi ikinci heyeti umumiyesini toplamıştır.

Bütün hatibler millî birliğin temini lehinde söz söylemişlerdir. Kongre üç gün devam edecektir. Polis, bütün ihtiyat tedbirlerini almıştır.

Südist delegeler, Japonya ile münasebatın kesilmesi, Çin - Japon andlaşmalarının ilgası ve cenubî Çindeki Japon garnizonlarının artırılmasına mâni olunması için kuvvet istimalini istiyen bir takrir vermişlerdir.

Eski düşmanların dostluk içtimaı

Verdunde muazzam tezahürat yapılacak

Paris 10 (A.A.) — 12 ve 13 temmuzda Verdünde, milletler arasında sulh için şimdiye kadar misli görülmemiş tezahürat yapılacaktır. Hükûmet bu işe üç milyon frank tahsis etmiştir. Bu tezahürata, mühim miktarda Fransız sabık muharibilerinden başka, 400 İngiliz, 400 Belçikalı, 400 İtalyan, 800 Alman iştirak edecek ve ayrıca Amerikadan, Avusturyadan, Yunanistandan, Polonyadan, Portekizden, Romanyadan, Sovyetler Birliğinden, Çekoslovakyadan ve Yugoslavyadan da murahhas heyetleri gelecektir. Yirmi bin kadar ziyaretçi için tertibat alınmaktadır. 10 doktorlu, 13 imdad istasyonu tesis olunmuştur. Nizam, 10 muhafız kıt'ası, 50 jandarma ve 100 atlı ve motosikletli efrat tarafından temin olunacaktır. Geceleyin Douaumont mezarlığında yapılacak ihtifalde bu en büyük harb ölüsü mezarlığı 40 bin mum kuvvetinde projektörlerle aydınlatılacaktır.

M. Hitler İngiltereye cevab hazırlıyor

Londra 10 (Hususî) — Berlinden gelen haberlere nazaran, sayfiyede bulunan Hitlerin bir telgrafı üzerine Hariciye Nazırı Baron Fon Neurathla Fon Ribbentrop bugün tayyare ile Alman devlet reisinin yanına gitmişlerdir. Hitlerin İngiliz muhtırasına cevab vermeğe karar verdiği kuvvetle zannolunmaktadır.

Fransa silâhlarını artıracak

Paris 10 (A.A.) — Meclis, millî müdafaa için yeniden 500 milyon tahsisat kabul etmiştir.

Bir azılı şaki yakalandı

Konya 10 (A.A.) — Evvelce yağma suçundan Konya Ceza evinde mevkufken firar etmiş olan Feyzullah adlı bir azılı dağlardan aşarak Ispartadaki köyüne ulaştığı gün jandarmalar tarafından tevkif edilmiş ve Konyaya getirilirken Eğirdir Ceza evinden de camları kırarak kaçmışsa da bu azılı kaçak, mavzerile yaralı olarak tutulmuş ve Konyaya getirilmiştir.

Trakyada kampa alınan talebeler

Edirne (Hususî) — Trakyada yüz kadar zayıf köy mektebi talebesi iki aylık kamp ve istirahat devresi geçirmek üzere havası ve suyu güzel ve açıklık yerlere çıkarılmıştır. Bunların yemek masrafları umumî meclislerin bütçelerinden temin edilmektedir.

Trakyada kozacılığa ehemmiyet veriliyor

Edirne (Hususî) — Kozacılık, Edirne ve çevresine son harblerden evvel ehemmiyetli kazanç getiren bir işti. Fakat harbler dolayısile ucu bucağı olmıyan dut bahçelerinin mühim bir kısmı harab olmuş ve böylelikle bu çok kazanclı iş te oldukça geri kalmış bulunuyordu.

Trakya Umumî Müfettişi General Kâzım Dirik yaptığı incelemelerden sonra kozacılığı da canladırmak için tedbirler almış ve bundan bir müddet evvel bir taraftan Uzunköprüde bir kozacılık kursu açmış, diğer taraftan da Ziraat Bankası vasıtasile Bursadan getirttiği koza tohumlarının kutusunu 85 kuruş mukabilinde ve parası mahsul elde edildiği zaman verilmek şartile müstahsillere dağıtmıştır.

Amerikada sıcaktan 245 kişi öldü

Hararetten demir köprüler bile bozuluyor

Nevyork 10 (A.A.) — Halihazırda Amerikada sıcaktan ölenlerin miktarı 245 tir.

Nevyork 10 (A.A.) — Sıcak dalgası şimdi şark sahillerini müteessir etmektedir. Hararet gölgede 44 santigrattır. Son günlerde bütün Amerikada 168 kişi hararetten ölmüştür. Hlem nehri üzerindeki iki müteharrik köprünün demirleri hararetin tesirile inbisat etmiş ve kapanamamıştır.

Bazı mıntakalarda yağmur yağmıştır. Fakat Amerika meteoroloji bürosu hararetin yarın daha ziyade artacağını haber vermektedir.

Türk - İngiliz ticaret anlaşması

Londra 10 (A.A.) — Avam Kamarasında bir meb'usun sualine cevab veren M. Runciman demiştir ki:

«— Türkiye ile akdedilmiş olan ticaret anlaşması ve tediyat anlaşmasının tatbiki, İngiliz hükûmeti tarafından tetkik edilmektedir. Pek yakında bu hususta başka beyanatta bulunacağımı ümid etmekteyim.»

Fransada grev hâlâ bitmedi

Paris 10 (A.A.) — M. Salengro, grevin henüz sona ermemiş olduğu departmanlar prefelerini kabul edecektir. Nazır, salı günü âyan meclisinde yaptığı beyanat - ki parlamento sosyalist grevile sol cenahlılar delegasyonu tarafından tasvib edilmiştir. - mucibince prefelere talimat verecektir.

Şurası kayde şayandır ki kuvvete müracaat etmek için bütün uzlaştırma teşebbüslerinin suya düşmesi lâzımdır.

Fabrikaların işgaline mâni olunacak

Paris 10 (A.A.) — Sol cenahlar delegasyonunun yapmış olduğu bir toplantıda M. Salengro, salı günü âyan meclisinde asayişi temin etmek ve bilhassa fabrikaların işgaline bir nihayet vermek için girişmiş olduğu taahhüdleri yerine getireceğini söylemiştir.

Kavalada grev bitti

Atina 10 (Hususî) — Kavaladaki tütün fabrikatorları ilân ettikleri lokavtta nihayet vermiş olduklarından dün bütün amelenin hâdisesiz işlerine başladıkları bildirilmektedir.

Geçen gün işçiler tarafından yapılan münasebetsizlikler üzerine istintaka sevkedilen 21 kişiden aralarında kadın işçiler de bulunan 12 si hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir.

Dün ortalıkta tamamile sükûnet bulunmakla beraber komünistlerin teşvikile bütün tütün işçilerinin asayişi ihlâl edecek surette gürültülü nümayişler hazırlamakta olduklarına dair vesaik elde edilmiştir. Bunun üzerine Kavala hükûmeti şiddetli tedbirler alınmasını emrettiği gibi garnizon efradı takviye edilmiş ve telgrafhane muhafaza altına alınmıştır.

PARİS BORSASI

Paris 10 (Hususî) — Paris borsasının bugünkü kapanış fiatları şunlardır:

Londra 75,67, Nevyork 15,10, Berlin 609, Brüksel 255,37, Madrid 207,25, Amsterdam 1028,25, Roma 119, Lizbon 68,65, Cenevre 494, bakır 40 17/6 - 41 2/6, kalay 186,15, gümüş 19 3/4.

Hâdiseler arasında

Dağbaşı adaleti

Polis ve mahkeme olmıyan yerde, insan, hakkını kuvvetile birleştirmeğe mecburdur. Dağbaşı veya orman adaleti yapabilmek için pazımız ve silâhımız, vicdanımızla beraber çalışır: Haklı isek vurur, kırar, geçeriz.

Polis ve mahkeme olan yerde, emniyet ve adalet kuvvelterine müracaat etmiyerek silâha davranmanın bir tek sıfatı vardır: Zorbalık. İnsan anî ve zarurî bir nefes müdafaasına mecbur olmadıkça kendi davası üzerinde ne bir hüküm verebilir, ne de o hükmü infaz edebilir.

Milletler arasındaki ihtilâfların polisi ve mahkemesi var mıdır? Bazı devlet adamlarına sorarsanız: Yoktur. Avrupa denilen ormanda, yalnız tabiat kanunları hüküm sürer ve tavuğun budunu ansızın kapan kedinin ahçıbaşıya yaptığı emri vaki, büyük devletler için de meşru bir insiyaktır.

Biz Türkler milletler arasında henüz bir mahkeme var farzediyoruz. Bu mahkeme eğer Milletler Cemiyeti değilse, Montrö veya her hangi bir konferanstır. Fakat orada da adalet yerine menfaat ve ihtirastan başka bir şey göremezsek davayı büyük Türk vicdanına havale ederiz ve onun vereceği hükme göre harekete de hazır oluruz!

PEYAMİ SAFA

Türk projesi Yerine acaba niçin İngiliz projesi?

[*Başmakaleden devam*]

zarurî olan tahkimi hakikatini iptal edebilecek birşey olmadığı cihetle, bu elçabukluğu marifetini İngiliz siyaseti hesabına bir muvaffakiyet diye kaydetmeğe imkân yoktur tabiî, bilâkis... Bu hareket tarzındaki nezaketsizlik onun hakikat olması şöyle dursun, proje halindeki meziyetlerini bile sıfıra indirecek bir münasebetsizliktir, ki işte çok geçmeden bütün Türklerin gözünde bu suretle çırılçıplak ortaya çıkmış ta bulunuyor.

Gûya, İngiliz projesi, Boğazların tahkimile tesis olunmak istenilen Türk emniyetini yeni bir mukavele müsveddesi olmak lâzım gelen kendi şeklinde yalnız bir değil, birçok noktalardan baltalamağı hedef ittihaz etmiş olan bir projedir.

Biz proje ve mukavele değil, Boğazlar üzerindeki Türk hakimiyetine müstenid Türk emniyetini istiyoruz. Bu hâkimiyet ve emniyet o türlü haklardandır ki icabında onların herhangi bir mukavele ile teyidine bile asla ihtiyaç olmaksızın alâkadar hak sahibi anları - hiç kimseye sormadan da - pekâlâ tesis ve istimal eder. Biz Boğazlar vaziyeti için diğer devletlere müracaat etmişsek bunu yalnız beynelmilel hakka müstenid bir kanun teamülü vücude getirmek üzere yaptık. Bu güzel hareketimizde bizi alkışlıyan ellerin samimî kalblere tercüman olmadıklarını görmekle hatta mutehayyir bile değiliz!

Biz Türk projesinde Boğazlar emniyetini gözönünde tutmakla beraber kendi ellerimizdeki bu deniz geçidleri üzerindeki takayyüdlerimizin başka milletleri mutazarrır etmemesine bilhassa itina ettik, ve bu münasebetle Karadenize sahildar devletlerin vaziyetleri bizim takayyüdlerimizde daha fazla bir mevki tutmuşsa bunu da pek tabiî bulmak lâzımdır.

İngiltere ise mukabil projesinde bizim emniyetimizi zorlaştırmakla beraber bizim omuzlarımızdan atlıyarak diğer Karadeniz devletlerini de vurmak istemiştir. İşte Montrö konferansını müşkül kılan nokta, bu mütecaviz İngiliz zihniyetindedir. Eğer İngiltere bu zihniyet üzerinde ısrar edecek olursa o halde kendi emniyetimizi kendi kendimize tesis etmekten başka yapacak işimiz kalmaz.

Yarın daha fazla izah edeceğimiz bu vaziyet Türk efkârı umumiyesini teessüre düşürecek yerde, daha tedbirli olmakta daha uyanık bulunmağa sevkeden bir vaziyetten ibarettir.

YUNUS NADİ

Çiçerinin cenaze merasimi

Moskova 10 (A.A.) — Dün Çiçerinin cenaze merasimi yapılmıştır. Naşın yakılma merasiminden evvel Dış İşleri Komiserliği konferans salonunda büyük bir yas mitingi yapılmış ve bütün kordiplomatik bu mitinge iştirak etmiştir. Sovyet Rusya Halk Komiserleri konseyi, Moskovadaki elçilikler ve bir çok kurumlar tabut üzerine çelenkler koymuşlardı. Dış İşleri komiserliği içten ve dıştan birçok taziyet telgrafları almıştır.

Konferans etrafında tetkikler

Ingiliz tekliflerini asla kabul edemeyiz

İngiliz projesinin bazı maddeleri, emniyet, selâmet ve müdafaamıza son derece muzırdır

[*Baştarafı 1 inci sahifede*]

tarını tahdid eden 10 uncu maddesi, çok şeytankârane yazılmıştır. Burada, bir 15,000 rakamı ve bir de Türk donanmasının yarısından bahis vardır. 15,000 bir rakam olduğu için, her rakam gibi beliğdir ve insanın zihninde şu intıbaı bırakıyor. Boğazlardan bir defa da geçecek harb gemilerinin azamî tonajı 15,000 dir. Halbuki maddeyi dikkatli okuyunca ve biraz düşününce görürsünüz ki İngilizlerin bu 15,000 tonu azamî değil; asgarîdir. Çünkü maddenin esasında, Boğazlardan bir defada geçebilecek harb gemilerinin miktarı Türk donanmasının nısfı kadar olacaktır, şayed Türk donanmasının tonajının yarısı 15,000 den eksik ise 15,000 tona kadar gemi geçebilecektir; deniliyor. Dikkat buyurulursa İngilizler, Boğazlardan geçebilecek bir tek geminin azamî tonajını tahdid etmiyorlar.

Şimdi müsaadenizle filî hizmette bulunan Türk donanmasının yarısını bir hesablıyalım. Bakalım kaç ton çıkacak?

Yavuz: 23,100 ton; Hamidiye ile Mecidiye beraberce 7200 ton; Berk ile Peyk beraberce 1680 ton; dört yeni muhrib: 5000, beş denizaltı gemisi ve hücum botları da yuvarlak hesab 3500; yekûn: 40,480 ton. Bunun yarısı yuvarlak hesab 20,000 ton eder.

Demek ki mukavelename imzalanır imzalanmaz, Boğazlardan 20,000 tonluk harb gemisi geçebilecektir. İngiliz projesindeki 15,000 rakamının, göz boyamak maksadile ileri sürüldüğü muhakkaktır. Çünkü İngilizler bizim donanmamızın tonunu değil; kilosunu bile pek iyi bilirler.

Gemi adedinin tahdidi

Şimdi dünkü sayımızda bahsettiğimiz, gemi adedinin tahdidine gelelim:

Bunu münakaşa etmeden evvel, dünkü yazımızın bu bahse aid kısmı bazı kimseler tarafından yanlış anlaşıldığı için, bir noktayı tasrih ve tavzih etmek isteriz. Biz, tonaj gibi gemi adedinin de tahdidini, esas itibarile, Türkiyenin lehinde buluyoruz. Yoksa, İngilizlerin teklif ettikleri gibi Türk donanmasının yarısını tonaj tahdidine esas almak ve ondan sonra gemi adedini de 9 tekne olarak kabul etmek şeklini Türkiye lehinde bir teklif addetmişiz değil. Bu itibarla dünkü yazımızda, sadece gemi adedinin tahdidi prensipini müdafaa etmiştik. Yoksa İngiliz teklifini aynen değil. Bugün, fikrimizi aşağıda daha iyi izaha çalışacağız.

İngilizlere göre Boğazlardan geçecek gemilerin sayısı azamî 9 tane olacaktır. Bu tahdidin esası, amma yalnız esası dünkü yazımızda izah ettiğimiz gibi lehimizedir. Çünkü, bir sürü küçük fakat torpito silâhile mücehhez geminin arı gibi Boğazlardan girmesine ve Marmarada donanmamıza baskın şeklinde saldırmasına mânidir. Fakat, İngilizler, gemi tonajını «Türk donanmasının yarısı» kaydile ve elâstikî bir şekle bağladıklarına göre, bu 9 adedi de lehimizde değildir. Bir misalle anlatalım. Bugün donanmamız 40,000 tondur. İki üç sene sonra, bu miktarın bazı küçük gemiler daha ilâvesile 75,000 tona çıktığını kabul edelim. Bunun yarısı 37,500 ton eder. O vakit, İngiliz teklifine göre, Boğazlardan içeri bir defa da 37,500 tonluk azamî 9 gemi girmesine müsaade etmek mecburiyetindeyiz.

Türk donanması artarsa Boğazlardan girebilecek gemiler

Bu vaziyette bakınız Boğazlardan içeri neler girebilir?

İngilizlerden: 31,000 tonluk Kuwin Elizabet dretnotu ile beheri 1200 tonluk 5 tane muhrib. Yahud 33,000 tonluk Nelson dretnotu ile 4 tane muhrib.

Fransızlardan: 26,500 tonluk yepyeni Dönkerk muharebe kruvazörü ile bir tane 7000 tonluk büyük kruvazör ve 4 tane muhrib. Yahud yalnız Dönkerk ile 8 tane muhrib.

İtalyanlardan: Tecdiden tamir edilmekte olan 21,500 tonluk dretnotlardan birile Kondotierri sınıfı 42 milden fazla giden 5000 tonluk iki kruvazör ve 5 tane muhrib, yahud yeni yapılmakta olan 35,000 tonluk müthiş dretnotlardan birile 2 tane muhrib.

Almanlardan: Beheri 10,000 tonluk üç ceb zırhlısı ile 6 tane muhrib; yahud yeni yapılmakta olan 26,000 tonluk bir dretnot ile 6000 tonluk bir kruvazör, 5 tane muhrib.

Sovyetlerden: 23,000 tonluk bir dretnot (yeni Fransız salnameleri Rus dretnotlarının 26,000 ton olduğunu yazıyorlar), 7000 tonluk bir kruvazör, 7 tane muhrib.

Görülüyor ki o masum İngiliz teklifinin altında, 30 buçukluktan 40 santimetreliğe kadar müthiş toplarla bir hayli torpito kovanı gizlenmektedir. Yavuzun topları ise yalnız 28 liktir.

Türk donanmasının yarısı kadar ecnebi gemisi Boğazlardan girsin ve bu gemilerin sayısı da 9 u geçmesin demek, emniyet ve müdafaamızı baltalıyacak böyle korkunç kuvvetler Marmaraya girsin demektir. Bizi, bu kadar sıyanet etikleri için İngiliz dostlarımıza şükran ve minnetlerimizi sunmak, adeta, vazife oluyor, değil mi?

Bu maddeyi biz, ancak şöyle kabul edebiliriz:

Boğazlardan bir defada sayısı beşi tecavüz etmemek üzere 15,000 tonluk gemi geçebilir. Boğazlardan Türkiyenin hususî müsaadesi olmadıkça 7500 tondan büyük gemi geçemez.

Bizi harbe sürükliyecek bir teklif

Şimdi gelelim İngiliz teklifinin bize muzır olan ikinci noktasına; bu, evvelki günkü ve dünkü yazılarımızda da izah ettiğimiz üzere, harb zamanında Türkiye bitarafken boğazlardan geçecek harb gemilerine aid olan İngiliz teklifidir. İngiliz teklifi, evvelâ, «*Boğazlardan geçiş şartları muharib bir devletin harb haklarını ihlâl edecek şekilde tatbik edilemez*» kaydile bu şartları sıfıra indirmekte ve Türkiyenin emniyet ve müdafaasını da hiçe saymaktadır. İngilizler, müzakere esnasında, bu maddeyi, Türkiye isterse muharibleri geçirsin istemezse geçirmesin şekline sokmuşlardır. Bu da, Karadenizde sahili olan devletlerle olmıyan devletler arasında çıkacak her harbde Türkiyeyi mutlaka belâya sokacak bir tekliftir. Açık bir misal ile anlatalım:

İngiltere ile Sovyetler harb halindedir. İngiltere, denizde kuvvetli olduğu için, Sovyetleri Karadenizden vurmak istiyecek, bize, Boğazları açınız, diyecektir. Sovyetler ise kat'iyyen açmayınız, talebinde bulunacaklardır. Biz ne yapacağız? Israrların sonu tehdid, tehdidin sonu harb olacaktır. Boğazları açarsak Sovyetlerle, açmazsak İngilizlerle harbetmek mecburiyeti karşısında kalacağımız muhakkaktır.

İngilizlerin teklifi, son şekli ile de bizi böyle fena vaziyete düşürecek mahiyettedir.

Bu maddeyi biz ancak şöyle kabul edebiliriz:

Harb zamanında, Türkiye bitarafken Boğazlar bütün muharibiere kat'iyyen kapalıdır.

Harb tehlikesi karşısında kaldığımız zaman

İngiliz projesi, Türkiye, harb tehlikesi karşısında kaldığı takdirde, Boğazlardan harb gemilerinin geçişini tamamile keyfimize bırakıyor amma, alacağımız tedbirleri Milletler Cemiyetinin tasvibine arzetteriyor. Milletler Cemiyeti meclisinin üçte ikisi, bizi haklı görmezse, aldığımız tedbirleri kaldırmamızı teklif edecek, biz de öyle yapacağız. Milletler Cemiyeti, muhtelif meselelerde ve bilhassa İtalyan-Habeşistan kavgasında emniyet ve itimada tamamile lâyık bir müessese olmadığını göstermiştir. Orada kâh Fransa, kâh İngiltere hâkim olmuştur. Yarın da kimin hâkim olacağını Allah bilir. Milletler Cemiyeti, önüne konulan meseleleri, hak ve adalet dairesinde halletmeği aklına bile getirmemiş, binbir menfaat cereyanı içinde bocalayıp durmuştur. Her memleket, emniyet ve müdafaası için, evvelâ kendi kuvvetine, sonra müttefiklerine ve en sonunda da Milletler Meclisine güvenmektedir. Milletler Meclisi, bu vaziyette kaldıkça Türkiyenin emniyet ve müdafaasına taallûk eden en mühim ve hayatî bir tedbiri, o meclisin, kimbilir, o zaman, hangi siyasetin akıntısına kapılacak olan kararına muallâk bırakamaz. Türkiye Boğazların her iki tarafına sahib ve Boğazlarda, hukukan, tamamile hükümran bir devlettir. Harb gemileri gibi mükemmel tecavüz vasıtalarının, harb tehlikesi olduğu zaman, Boğazlardan geçmeğe kalkışmaları, hiç te hayra yorulamaz. Mutlaka fenalık için, mutlaka tehdid veya baskın için gelmişlerdir. Harb tehdidini, yurdlarını korumak için can verecek olan Türkler, Leman gölü sahilinde çene çalan diplomat baylardan elbette bin kere daha iyi duyar ve bilirler. Bu maddeyi biz ancak şöyle kabul edebiliriz:

Harb tehlikesi karşısında Türkiye, keyfiyeti ilân ettikten sonra, Boğazlardan harb gemilerini isterse geçirir istemezse geçirmez.

Tatbiki keyfe kalmış mukavelename mi?

İngiliz projesinde «kaşığı ile yedirip sapı ile göz çıkarmak» kabilinden bir madde daha var. Boğazlar mukavelenamesi, bütün âkidler tarafından «sürati mümküne ile» tasdik ve taati edildikten sonra meriyete girecekmiş! «Sürati mümküne» ne demek?

Tayyarenin sürati mümkünesi saatte 700 kilometrodur; kaplumbağanınki ise 700 metroyu bile bulmaz. Ya âkidlerden biri kaplumbağa rolü oynamağa kalkarsa ve altı ay, on altı ay, yirmi altı ay, dahilî parti mücadeleleri ve parlâmento oyunlarile işi uzatırsa, ne olacak? Biz, paşamın keyfi gelsin diye Boğazları açık bırakıp bekliyecek miyiz?

İngiliz teklifinin bu kısmı, bugünkü Boğazlar rejimini yıllarca uzatacak ve Türkiyeyi, emniyet ve müdafaa hakkından, her hangi bir devletin keyfi olunca kadar, mahrum bırakacak mahiyettedir. Bir misal: Fransa ile Sovyetler arasında imzalanan dostluk paktını Fransa takriben bir sene sonra tasdik etmiştir. Boğazlar mukavelesi ise, beklemeğe tahammülü olan bir dostluk paktı değil; bir devletin emniyet ve müdafaasını tamamlıyacak olan müstacel bir muahedenamedir.

Bu maddeyi biz ancak şöyle kabul edebiliriz:

Boğazlar mukavelenamesi imzalandığı günden itibaren meriyete girer.

***

İngiliz projesinin Türkiye için en muzır gördüğümüz maddeleri işte bunlardır. Murahhas heyetimizden bu maddeleri asla kabul etmemesini dileriz. Çünkü, emniyet ve müdafaamıza muzırdırlar. İngilizlerin Boğazlar mıntakasında daima Türk donanmasile harbedebilecek kudrette bir deniz kuvveti bulundurmak istedikleri gözümüzden kaçmış değildir.

Abidin Daver DAV'ER

HEM NALINA MIHINA

Allah dirlik düzenlik versin!

Şu siyaset denilen şeyin akıntıları, bizim İstanbulun havası kadar, oynaktır. Zecrî tedbirler dün konulur, bugün kaldırılır. Fransa dün girdiği Akdeniz anlaşmasından bugün çıkar. İngiltere dün İtalyaya karşı bütün donanmasını Akdenize yığar ve Akdeniz devletlerile tedafüî ittifaklar yapar. Bugün, Akdenizdeki donanmasını azaltır ve Londradan İngiltere ile İtalya arasındaki eski an'anevî dostluk teessüs ediyor, diye telgraflar gelir.

Dünkü gazetelerde İngiltere ile İtalyanın yarın sarmaşdolaş olacaklarından bahseden telgrafnameleri okuduğum zaman şöyle düşündüm:

Ya, İngiltere bizim «Kesemediğin eli öp te başına koy!» diyen atalar sözünü tatbik ederek başına Habeşistan tacını da giymiş olan İtalyanın önünde boyun kırıyor;

Yahud da Montreux Konferansında, Türkiyeye karşı nümayiş yapıyor. «Benim projemi kabul etmezsen İtalya ile barışırım ha!» der gibi bir tehdidle aklınca bize gözdağı vermek istiyor.

Boğazlar mukavelenamesinin yarım asır müddetle mer'î olmasını istemek suretile 50 sene ilerisini bugünden düşünür görünen İngilterenin 5 haftada, 5 günde siyaset değiştirme gibi vaziyetler alması hayli garib görünüyor.

Eğer, İtalya ile İngilterenin birbirinin boynuna sarılarak ve tatlı gözyaşları dökerek muvakkaten ayrılmış bir karı koca gibi barışacaklarını bildiren Londra telgrafı, bizi Boğazlar meselesinde yumuşatmak için çekilmiş ise, amiyane tabirile böyle dolmaları yotmayız ve «Allah dirlik düzenlik versin!» deyip geçeriz. Biz, kıskanc komşulardan değiliz. İtalya da dostumuzdur İngiltere de... Aralarındaki kavgaları bırakırlarsa memnun oluruz.

Ankara valisine teşekkür

Bir öğretmen okuyucumdan aldığım bir mektub üzerine Ankara pastanelerinden birinde tatlısu frengi türkçesile yazılmış bir listeden bahsetmiş, Ankara Valisi Nevzaddan bu züppe dilin Beyoğlundan Ankaraya da bulaşmasına müsaade etmemesini rica etmiştim.

Ayni okuyucum bana yazdığı yeni bir mektubda, Vali Nevzadın mevzuubahs listelerin kullanılmalarını derhal menettiğini ve daha ertesi gün yeni listelerin temiz türkçe ile yazıldığını bildiriyor ve şöyle diyor:

«Ankara Valisi Bay Nevzadın her işte olduğu gibi bu işte de gösterdiği canlılık ve alâka diğer Vali ve Belediye Reislerine örnek olacak bir kıymettedir. Kendilerine takdir ve teşekkürlerimi bildirmek bizim için bir vicdan borcudur.»

Ankaralı muallimin teşekkür borcunu benimki ile beraber eda ediyorum.

Küçük Hikâye

Anahtar

Yaprak kıpırdamıyan bir ikindi üstü, Jorj, ormanda yaptığı bir gezintiden şatoya dönerken, yolda gene o Çingene kızına rasladı. Onu, ayni yerde, bir gün evvel görmüştü. Ağzında bir çiçek, esvabının ince kumaşı altından vücudü - nün şekillerini belli eden kıvrak, ahestе adımlarla yürüyordu.

Çingene kızı onu görünce, ışıl ışıl parlıyan kara gözlerini pervasız bir bakışla onun gözlerine dikmiş, kıpkızıl dudaklarını, beyaz dişlerinin aydınlığını gösteren geniş bir tebessümle aralamıştı. Jorj, o gece Çingene kızını dü - şünmüştü; bugün de karşısında görü - yordu. Kızın, kendisini beklediğini, konuşmak istediğini anladı. Mahcub, adeta titriyerek, gözleri yerde, çekingen adımlarla ona doğru ilerledi.

Hafif, biraz kısık bir ses:

— Size fal bakayım mı?

Diye sordu. Jorj kıpkırmızı kesildi, cevab vermedi ve durdu. Çingene kızı güldü, Jorjun sol elini lâübali bir ta - vırla tuttu, uzun uzun muayene etti ve fala başladı:

— Siz on yedi yaşındasınız.

Jorj kekeler gibi:

— Hayır, dedi, on sekiz.

— ... Eski bir aileye mensubsunuz. Sizi çok kapalı büyütüyorlar. Yaşayı - şınız kendi yaşınızdaki çocukların ya - şayışına benzemiyor; yalnız vakit geçiriyorsunuz...

— Evet, mürebbiyem gitti gideli büyük annemle kâhya kadından başka kimseyi gördüğüm yok.

Çingene kızı, Jorjun hayatına dair uzun uzadıya tafsilât vermeğe başladı. Jorj, hayret içinde bu tafsilâtı dinliyor, şato civarında herkesin bunları bildiğini düşünmüyordu. Kızın sesini işitmekten, hele yumuşak, ufacık bir elin kendi eline temasını duymaktan, büyük bir zevk alıyordu.

Kız fala devam etti:

— Mes'ud olacaksınız. Kadınlar sizi çok sevecekler... Tabiî değil mi, güzel - siniz... Çok güzelsiniz.

Jorj, daha fazla kızardı, ve nihayet Çingene kızının yüzüne bakmağa ce - saret etti:

— Asıl güzel sizsiniz, diyebildi.

Karşılıklı bakıştılar, gülüştüler.

Orman yolunda yanyana yürümeğe başladılar ve şatonun duvarına kadar geldiler. Üstü cam kırıklarile dolu olan bu duvarda demir çemberlerle takviye edilmiş küçük bir tahta kapı vardı. Jorj:

— Ben artık gidiyorum, dedi, büyük annem beni bekler. Çok korkak bir kadındır. Bahçe kapısının anahtarını bile daha bu sene bana emanet edebildi.

— Bahçeniz kimbilir ne güzeldir, görmek isterdim.

— Bu taraf tenhadır. İsterseniz gi - delim, size bahçeyi göstereyim.

— Hayır, bugün olmaz. yarın ayni saatte gelirim, bahçenizi gezdirirsiniz. Bu da baktığım falın ücreti olur.

Kızın gözleri, tatlı ve mütehakkim bir bakışla Jorjun gözlerinin içine ba - kıyordu. Dlikanlı bir defa daha kıpkırmızı kesildi, içinde tatlı bir ezginlik hissetti. Çingene kızı, göğsünde takılı kırmızı bir gülü aldı, dudaklarına gö - türdü, sonra Jorjun dudaklarına değ - dirdi ve uzaklaştı.

Jorj, bahçe kapısının anahtarını, güçlükle çevirdi, içeri girdi, elinde kalan gülü koklıyarak koşa koşa şatoya geldi.

Ertesi gün, ayni saatte buluştular. Jorj, bahçeyi, tarhları, havuzları uzaktan kıza gösterdi. Daha ertesi gün or - manda buluştular ve bu sefer, dudak - larının arasında mutavassıt vazifesi gören bir çiçeğe lüzum kalmadı.

O gece, Jorj, saat onda şatodan giz - lice çıktı ve Çingene kızına bahçe ka - pısını açtı. Bahçenin o kısmında çok - tanberi metruk, fakat içinde eski bir iki kanape bulunan bir paviyon vardı. O - raya girdiler, bir saat kadar kaldılar. Sonra, Jorj, kızı bahçe kapısına kadar götürdü ve belki yüzüncü defa olmak üzere ona «seni seviyorum» dedikten sonra ayrıldı.

O geceden sonra, artık her gün bu - luşmağa başladılar. Genc kadın, sadece, isminin Sara olduğunu söylemiş, hayatına dair tafsilât vermekten çekinmişti. Fakat, Jorja bin türlü sualler soruyordu, o da, maşukasının kolları ara - sında, durmadan gevezelik ediyor, hiç bir sualini cevabsız bırakmıyor, iste - diği malûmatı bol bol veriyordu. Bü - yük annesinin çok zengin olduğunu, her şeyden korktuğunu, hizmetçilere bile itimad etmediği için şatoda kim - seyi yatırmadığını, bütün şato halkının bahçenin öbür ucundaki binada gece - lediklerini, kendi odasının birinci kat - ta olduğunu, büyük annesinin şatonun son kısmındaki dairede oturduğunu, hulâsa, şatoya aid nekadar tafsilât var - sa hepsini bir bir anlatmıştı. Bunları izah ederken bir yandan da mütemadi - yen aşkından bahsediyor, Sara için yaz mağa yeltendiği şiir taslaklarını oku - yordu.

Bir gün, nasıl olduğunu kendi de pek bilmeden, bahçe kapısının anahtarını kıza teslim etti. Bu suretle, Jorj, vak - tinde randevuya gelemiyecek olursa, Sara, karanlıkta dışarıda beklemeğe mecbur olmıyacak, doğrudan doğruya kapıyı açıp paviyona girebilecekti.

Jorjla Saranın aşkı böylece iki hafta kadar sürdü. Her defa buluştukça, de - likanlının aşkı daha şiddetlenmiş, da - ha artmış bulunuyor, buna mukabil Sara endişeli ve düşünceli bir hal alı - yordu. Çingene kızının eski neş'esi kalmamıştı.

Jorj, onu böyle gördükçe kederleni - yor: «Nen var? Artık beni sevmiyor musun?» diye soruyordu.

Sara, onun bu suallerine cevab ver - mez, sadece yüzüne bakar, alışkın bir tavırla saçlarını okşardı.

Bir akşam, bahçe kapısının önünde, tam ayrılacakları sırada, kız birden - bire:

— Al şu anahtarı, dedi, artık beni bir daha göremiyeceksin.

Jorj, sapsarı kesildi:

— Niçin? Ne oldu? Sebeb ne?

Diye sordu.

— Öyle icab ediyor.

Jorjun yüzü, elinden oyuncağı alın - mış bir çocuğun ağlamağa hazırlanan yüzü gibi tekallüs etmişti. Sara, bu manzara karşısında fazla tereddüd et - medi ve dedi ki:

— Dinle beni yavrum, sen fazla saf - dilsin. Seni biraz ikaz edeyim. Hayat senin bildiğin gibi değildir; her rasgel - diğine itimad etme. Düşün ki, benim kim olduğumu bilmeden kapının anahtarını elime teslim ettin.. Benim gibi kadın bu zamanda zor bulunur; şim - diki kadınlar senin gibi zengin ve toy bir çocuğu ele geçirince yolmağa bakı - yorlar. Her kadına bel bağlanmaz. Be - nim bir âşıkım var. Beni buraya gön - deren odur. Bana verdiğin anahtarla şatoya girip yükte hafif pahada ağır ne bulursa aşırmağı kurmuştu. Amma he - sabı yanlış çıktı... Sen bana karşı çok itimad gösterdin. Onun için sana böyle götü bir oyun oynanmasına meydan vermek istemem... Hem inan bana, se - nin bani sevdiğin kadar ben de seni sevdim ve seviyorum.. Sende kötü bir hatıra bırakmak ta istemiyorum. Fa - kat kulağında küpe olsun; çok iyi ço - cuksun, bu kadar fazla saflık senin ya - şında bir erkeğe yakışmaz... Al anah - tarını.

Anahtarı Jorja uzattı. Fakat delikan - lının yüzünde, o zamana kadar görme - diği bir ifade vardı, şaşırdı. Jorj, anah - tarı almamış, omuzlarını silkerek şu mukabelede bulunmuştu:

— Ben senin zannettiğin kadar saf değilim kızım. Sana bu anahtarı verir - ken tedbirsiz davrandığımı zanneder - sen aldanırsın. Bu kapının alelâde bir kilidle kalmasının tehlikeli olacağını düşündüm ve sürgülerin yerine yeni - lerini taktırdım. İlk günü farkına var - madın mı? Beni buda'a yerine mi ko - yuyorsun?

Sara, gözlerini var kuvvetile açarak bir müddet Jorjun yüzüne baktı, sonra, hiçbir kelime söylemeden, anahtarı o - nun suratına fırlattı ve bahçe kapısını hızla kapatarak koşa koşa uzaklaştı. Jorj, anahtarın zedelediği yüzünü men - dilile bastırırken, koşarak giden Çin - gene kızının hıçkırıkları kulağına ka - dar geliyordu.

Çeviren:
HAMDİ VAROĞLU

Bibliyoğrafya

Fransadaki kültür işleri

Devlet Basımevi 1936 - Fiatı 400 kuruş

Kültür Bakanlığının, çok yerinde o - lan, büyük himmetile yapılan neşriya - tın en başında muhtelif hükûmetlerin kültür kuruluşuna aid etüdleri zikret - mek lâzım gelir.

İlk kitab Kültür Kurulu üyelerin - den Ali Haydarın 1931 senesi yılında neşrettiği «Bulgaristan Maarifi» dir. Bu komşu devletin halkı okutmak ve hal - kın irfan seviyesini yükseltmek için sarfettiği gayretlerei ve kullandığı u - sulleri tahlil eden bu eserden bütün terbiyecilerimiz pek çok istifade ede - ceklerdir. Eserin fiatı 100 kuruştur.

Alman maarifini tetkike memur edi - len Bakanlık İspekterlerinden Reşad Şemseddin de 1934 te İsmail Hakkı ile birlikte «Alman Maarifi» ni yazmıştır.

Reşad Şemseddinin bu eseri Alman ilk ve orta tahsil müesseselerini, amelî ihtısasa hazırlayıcı meslek mekteble - rini, nazarî ihtısasa hazırlayıcı yüksek meslek mekteblerini mükemmelen an - latmaktadır. Alman muallim yetiştirme şekilleri ve talim ve terbiyede görülen ileri hareketler de burada ayrıca gös - terilmiştir. Kitabın sonunda birçok re - simler ve istatistiklerle beraber yirmi iki sahifelik bir bibliyografya vardır. Fiatı 130 kuruştur.

Fransa ve Belçika kültür kuruluşunu tetkike memur edilen ve o zaman Ve - kâlet İspekteri bulunan Hasan Âli Yü - cel de, Fransada geçirdiği bir yıl içinde, türlü öğretim kurullarını görerek, Fran sız kültürünün yayılması ve işlemesi esaslarını araştırarak, hazırladığı ra - poru «Fransada Kültür İşleri» adile neşrediyor.

Bütün dünyada hususî bir mevkii o - lan Fransız kültürü Grek - Lâtin kül - türünün ileri ve modern bir hulâsası mahiyetinde olduğundan çok ehemmi - yet verilmesi, bilinmesi ve incelenmesi lâzımdır.

İnsanlığa beşer kudretinin her saha - sında birçok büyük zekâlar ve hatta dehalar veren Fransız milletinin onları yetiştiren kültür teşkilâtını bilmek çok faydalı olacaktır.

Bu eserde bütün öğretim merhale - leri, programları gösterilmiş, bunları toplu bir şekilde anlatacak grafikler, istatistikler, fotoğraflar da ilâve edil - miş olduğundan bir göz gezdirmekle de müsbet istifadeler temini kabildir. Hele daha derinden tetkik etmek isti - yecekler burada bütün aradıklarını bu - labilirler.

Sonunda bu mevzulara dair geniş bir bibliyografya da vardır. Kültür işlerile uğraşanlarımıza haber vermekle bü - yük bir sevinç duyduğumuz bu eseri dolayısile Hasan Âli Yüceli samimiyet - le tebrik ederiz.

Düşüncemizi tam olarak söylediğimi - zi göstermek için de kitabın fiatını, renkli grafikler yüzünden olacak, biraz yüksek bulduğumuzu kaydetmeden ge - çemiyeceğiz.

Dans Dersleri

Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu, Karlman karşısın - da eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: 12 - 14 - 17 - 20. Profesör Panosyan.

İRENE FEİN

Dikiş Evi; ilkbahar ve yaz modelle - rini gayet elverişli fiatlarla elden çı - karmaktadır. Taksim, Sıraselvi 48 nu - maralı Hrisoveloni apartımanı No. 2 Telefon: 43613

Devlet Demiryolları ve limanları işletme U. idaresi ilânları

Metre mikâbı muhammen bedeli 39 lira olan aşağıda cins ve mik - tarı yazılı çam kereste 24 temmuz 1936 cuma günü saat 15 ten iti - baren sırasile ve ayrı ayrı ihale edilmek üzere Ankarada İdare bi - nasında pazarlık usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin her cinsin hizasında yazılı muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalar ve Resmî Gazetenin 7/5/ 1936 G. 3297 numaralı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış bir vesika ile muayyen vakitte Komisyonda bu - lunmaları lâzımdır.

Şartnameler Ankarada Malzeme Dairesinde, Haydarpaşada Te - sellüm ve Sevk Şefliğinde, Eskişehir ve İzmirde İdare mağazaların - da görülebilir. (3846)

CİNSİ	Takribi M3 ı	Muvakkat teminat
1 — Vagon tahtası	1059,074	3097,79 lira
2 — Çam muhtelif	342,750	1002,54 lira

İdaremizin Ankaradaki Hasılat dairesinde açık bulunan memur - luklara 30/7/936 günü Ankara, İstanbul ve İzmirde yapılacak mü - sabaka imtihanile aşağıdaki şartlarla memur alınacak ve imtihanı kazanıp hizmete alınacaklara 67 lira aylık ücret verilecektir.

1 — Türk olmak,

2 — Yaşı otuzu geçkin olmamak,

3 — Askerliğini yapmış olmak veya askerlikle alâkası bulun - mamak.

4 — İdare hekimlerimiz tarafında yapılacak muayenede sağlık durumu hizmete elverişli çıkmak.

5 — Polisten tasdikli iyi ahlâk belgesi göstermek

6 — Lise veya Ticaret mektebi mezunu olmak.

Kazananlar arasında fransızca bilenler tercih olunur. Bu şartları haiz isteklilerin diploma vesair vesikalarile birlikte verecekleri bir dilekçe ile Ankarada U. Müdürlüğümüze, İstanbulda birinci, İzmir - de 8 inci İşletme Müdürlüklerine 29/7/936 gününe kadar müra - caatleri gereği bildirilir. «1651» (3893)

Muhammen bedeli 4127.97 lira olan sürat kontrol saati yedekleri 13/8/936 perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Anka - rada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 309,60 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, Resmî Gazetenin 7/5/936 gün ve 3297 numaralı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesin - de alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar Ko - misyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Hay - darpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılmaktadır. (3888)

İstanbul Belediyesi İlânları

	Keşif bedeli Lira	K.	Muvakkat teminatı
Taksim Bahçesinin tamire muhtaç dahilî tesisat	1582	48	234,50
İstanbul 13 üncü mekteb tamiri	1710	73	108
» 31 » » »	998	55	75

Yukarıda keşif bedelleri yazılı olan mahaller tamir ettirilmek üzere ayrı ayrı açık eksiltmiye konulmuştur. Şartname ve keşif ev - rakı Levazım Müdürlüğünde görülür. Eksiltmiye girmek istiyenler Bayındırlık Direktörlüğünden alacakları ehliyet vesikasile kanunun tayin ettiği vesika ve hizalarında gösterilen muvakkat teminat mak - buz veya mektubile beraber 20 temmuz 936 pazartesi günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdır. «İ.» (3754)

RADYO

Bu akşamki program

İSTANBUL:

18 dans musikisi (plâk) - 19 haberler - 19,15 muhtelif plâklar - 19,30 çocuk saati, hikâyeler - 20 Kadıköy Halkevi koro heyeti. Profesör Hulûsi Okten idaresinde - 20,30 stüdyo orkestraları - 21,30 son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu Ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verile - cektir.

VİYANA:

17,55 gramofon - 18,35 musiki konuşması ve misaller - 19,05 konuşma, Amerika zen - cilerinin şarkıları - 20,05 haberler, hava raporu, spor, edebî yayın - 20,45 piyano konseri - 21,25 seyahat konuşması ve seya - hat musikisi - 22,45 filimlere dair, haberler, hava raporu - 23,15 koro konseri, konuşma, askeri musiki - 1,05 eğlenceli musiki.

BERLİN:

17,05 karışık yayın - 19,05 spor, gramo - fon - 19,45 karışık yayın - 20,50 günün akis - leri, haberler - 21,15 operakomik yayını - 23,05 hava raporu, havadis, spor - 23,35 Lâypzigden naklen eğlenceli yayın - 1,05 dans havaları.

BUDAPEŞTE:

18,45 konser - 20,05 konferans - 20,35 gramofon - 22,15 komedi - 22,35 haberler, piyano ve şan konseri - 23,20 Çingene mu - sikisi - 24,15 cazband takımı - 1,05 son ha - berler.

BÜKREŞ:

18,05 askeri musiki - 19,05 radyo orkes - trası, konferans - 20,25 konserin devamı, konferans - 21,20 dans musikisi - 22,35 ha - berler, spor - 22,50 konser - 23,50 fransız - ca ve almanca haberler - 24 haberler-24,05 gramofon.

LONDRA:

19,05 havadis, National istasyonu - 21,05 münakaşa - 21,35 senfonik konser - 22,35 karışık yayın - 23,15 spor, havadis - 23,35 dans musikisi, istirahat esnasında havadis.

PARİS [P. T. T.]:

17,05 gramofon - 18,05 konuşma - 18,20 şarkılar - 19,35 havadis - 20,40 karışık ya - yın - 21,05 konuşma - 21,35 opera yayını.

ROMA:

19,05 eğlenceli yayın, memleket yayını, yabancı dillerde konuşma - 20,05 eğlenceli musiki, fransızca haberler - 20,55 Yuna - nistan için yayın, havadis, seyahat haber - leri - 21,45 komedi: Saadet kapısı - 22,20 opera parçaları - 24,05 havadis, ingilizce haberler, sonra dans musikisi.

Nöbetçi Eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlar - dır:

İstanbul cihetindekiler:

Aksarayda (Ziya Nuri), Alemdarda (Eş - ref Neş'et), Bakırköyde (Hilâl), Beyazıdda (Sıtkı), Eminönünde (Mehmed Kâzım), Fenerde (Arif), Karagümrükte (Arif), Kü - çükpazarda (Hikmet Cemil), Samatyada (Teofilos), Şehremininde (A. Hamdi), Şeh - zadebaşında (Asaf).

Beyoğlu cihetindekiler:

Galatada (Hüseyin Hüsnü), Hasköyde (Nesim Aseo), Kasımpaşada (Müeyyed), Merkez nahiyede (Moda), (Kinyoli), Sarı - yerde (Nuri), Şişlide (Nargileciyan), Tak - simde (Limonciyan).

Üsküdar, Kadıköy ve Adalardakiler:

Büyükadada (Merkez), Heybelide (Yu - suf), Kadıköy, Pazaryolunda (Rifat), Mo - dada (Sıhhat), Üsküdar, Selimiyede (Se - limiye).

YENİ ESERLER

Anne, Yurd ve Toprak Kokusu

Çok nefis bir şekilde basılan bu kitab bizde hiç tecrübe edilmemiş bir üslûbla yazılmış birçok güzel parçaları ihtiva edi - yor. Osman Nebi ve Ziya Nebinin bu kita - bını bütün okuyucularımıza tavsiye ede - riz.

TAKSİM BAHÇESİNDE

HALK OPERETİ

HALK OPERETİ
Bu akşam 21.45 te
SEVDA OTELİ
Salı akşamı
RAHMET EFENDİ
Masalarınızı ayırınız - Tel. 43703

Beşi kırk iki geçe

***«Cumhuriyet» in zabıta romanı:* 102**

Yazan: Charles de Richter

— O kadın! Ceza mahkemesindeki fotograf! Abdel Mesini öldüren!

Ne diyorsun?

Sivil polisler birbirlerine bunları söy - lerken başka bir otomobil kadının yanın - da durdu. İçerden bir kol uzanarak, şaş - kınlıktan kendisini daha toparlamağa va - kit bulamıyan kadını kavradı ve otomo - bil de derhal hareket etti. Bir saniye geç - meden bir köşeyi saparak gözden kay - boldu.

Yerlerinden kımıldamağa vakit bulamı - yan polisler birbirlerine bakakaldılar. Bastien:

— Tam elimize geçireceğimiz sırada gene atladık, dedi. Geri dönmekten baş - ka çare yok.

Fakat son teşebbüsleri de boşa çıktı, ihtiyar da ortadan kaybolmuştu.

Müfettiş cebinden bir zarf çıkararak:

— Bak, dedi. Savernein çekmecesin - de ne buldum.

Bunun üzerinde şu başlık vardı:

«On his Majesteis Service»

Alt tarafında elle şunlar yazılmıştı:

«Reis Mösyö Savernee
mahremdir»

— Bu zarf o göze, elimize geçsin di - ye konulmuştur. Durkheim, buna emin ol, hem de korkarım siyahli kadın tara - fından.

İkisi de siyahlı kadını düşündüler.

Ochille Bastien, bu vak'alardan üç gün sonra, sabahleyin yazıhanesine gel - diği vakit Durkheime bir kâğıd uzata - rak:

— Al oku, dedi.

Bu kâğıdın içinde şunlar yazılı idi:

«Yalnız benim bildiğim sebeblerden dolayı bu hayata artık devam edemem. Bu tezkere elinize geldiği vakit ben öl - müş bulunacağım. Bunu, ölümümden dolayı kimse itham edilmesin diye yazı - yorum, belki masum birisinin günahına girilir. Beni, mahzendeki elbisemle göm - sünler. Bu hayattan bıktım artık. Blai - seau, 27, Temple semti.»

Polis şefi devam etti:

— Bu kâğıd bu sabahki mektublar arasından çıktı. Verdiği adrese bir koş - malı.

— Peki, gideyim.

Müfettiş Durkheim derhal adres ve - rilen semte gitti. Bir kapının önüne asıl - mış küçük bir levha nazarı dikkatini cel - betti: «Blaiseau kardeşler. Şark pazar - ları.»

Müfettiş merdivenleri tırmanarak ka - pıyı çaldı. Kapıyı açan adam, Durkhe - imin san'atını öğrenince, yüzü hiç değiş - meden, geri çekilerek yol verdi.

Polis hafiyesi:

— Mösyö Blaiseau ile görüşmek isti - yorum, dedi.

— Benim efendim. Emriniz?

— Kardeşinizi de görebilir miyim?

— Maddi bir imkânsızlık olmasa, maalmemnuniye. Kardeşim bir aydır şarkta dolaşıyor.

— Acaba habersiz olarak Parise dön - memiş midir?

— Bu da imkânsız, efendim. Zira dün kendisi bana Tahrandan telgraf çek - ti.

— O halde bu ne demek?

Müfettiş bu son sözleri söylerken ce - binden mahud kâğıdı çıkararak adama uzattı. Herif yavaş yavaş okudu: Belki düşünmek için vakit kazanmak istiyor - du.

— Bu tezkereyi ne zaman ve nerede aldınız? Sanki benim yazım. Az kaldı imzasına da inanacaktım.

— Bu sabah Polis Müdürlüğünde al - dım.

— Küçük bir alay olmasın?

— Vay zabıta ile alay etmeğe kalkı - şanın haline!

— Bunu yazan bir sahtekâr olsa ge - rek.

— Peki amma mahzendeki yeni elbi - senizden nasıl bahsedebiliyor?

Blaiseau, mahzen kelimesini duyduğu vakit sarardı. Fakat Durkheim bunun farkına varmadı.

— Mahzen var, fakat yeni elbisem dediği on aylık bir kostüm.

— O halde şu meşhur mahzeni göre - bilir miyim?

Blaiseau bozuldu. Fakat kendisini ça - buk toparladı. Herhangi bir mazeret ara -ması fena tesir bırakabilirdi.

Merdivenlerden indiler. Herif bir de - mir kapı açtı. Birdenbire geri çekilerek:

— Bu da ne? diye haykırdı.

Müfettiş cevab olarak:

— Ben de size bunu soracaktım, de - di.

Önlerinde bir cesed vardı.

Durkheim devam etti:

— Kardeşiniz mi?

— Hayır.

— İtiraf edin!

— Bu adamı tanımıyorum.

— Anlamam, sizi tevkif ediyorum.

Müfettiş derhal Ochille Bastiene te - lefon etti. Başmüfettiş sadece:

— Hemen geliyorum, dedi.

Ochille Bastien Polis Müdürlüğü doktorile beraber geldi.

Mahzene gittiler. Her tarafında halı - lar vardı. Başmüfettiş:

— Bunlar sana hiçbir şey hatırlat - mıyor mu Durkheim, dedi, Abdel-Me - sinin halılarını...

Sonra doktora döndü:

— Ne gibi bir ölüm dersiniz, üstad?

— Tuhaf. Gayet tabii bir ölüm. Te - cavüz falan vaki olmamış, tek bir yara, bere yok. Yalnız bir kalb durması.

— Suikasd yapılmış olduğundan e - min misiniz? Bir intihar olmasın?

Doktor tekrar cesedin üzerine iğildi:

— Ne suikasd, ne de intihar bu, azi - zim. Adam göğüs hastalığından gitmiş. Zaten ciğerinin biri de yok.

— Belki buraya kapanmıştır da ba - kımsızlık ve açlık yüzünden ölmüştür.

— O da olamaz. O zaman bir mü - cadele olurdu. Halbuki yüze bakın, ne - kadar sakin.

— Ne olursa olsun, herifi biz bir kere deliğe tıkalım da.

Sonra adama dönerek:

— Merak etmeyin, dedi. Belki de pa - zartesiye serbest bırakılırsınız.

Aşağı inerek bir otomobile atladılar. Ochille Bastien daha basamakta iken, sanki kendisile konuşan olmuş gibi yük - sek sesle:

— Hayır, hayır, Durkheim, dedi. Bu hafta ben de dinleneceğim. Köye gidi - yorum. Pazartesiye bakarız.

Durkheim ses çıkarmadı. Şefinin, ken - di kendine sorduğu bir suale cevab ver - miş olduğunu düşündü.

***

Ochille Bastien, sokaktan gelen gürül - tüye kulak verdi. Yanında duran arka - daşı Durkheim elbiselerini düzeltiyordu.

[Arkası var]

Zavallı İstanbul!

Hava, güneş ve denizin lüks sayıldığı şehir!

Biraz hava almak, denize girebilmek için adeta bir seyahat yapmağa ve bir sürü masraf etmeğe mecburuz

Mahallebiciler çarşısında bir dükkânda oturuyorduk. Şimdiye kadar İstanbulda Bakırcılar, Sepetçiler, Çömlekçiler, Tarakçılar çarşısı vardı. Mahallebiciler, pastacılar da tarihte nam bırakmak için ittifak etmişler, hepsi Beyoğluna, Galatasarayla Taksim arasına taşınıyor, burasını kendileri için bir çarşı haline getiriyorlar.

İşte bu çarşıda, bir pastacı dükkânında birkaç arkadaş toplanmış görüşüyorduk. İçimizden biri saatine bakarak:

— A! dedi. Geceyarısı olmuş! Gidip yatmak vakti. Yarın sabah küsufu görmek istiyorum. Erken kalkmak lâzım...

Sarî bir hastalık gibi, küsufu görmek merakı hepimizde uyandı. Fakat nasıl ve nereden? Dördümüz de dağlık İstanbulun şarka bakar sırtlarında oturduğumuz halde güneşin doğuşunu görebilecek bir yer bulmakta güçlük çektik.

Beyoğlunun hangi noktasından sabah güneşini görmek kabildir! Galatasaray mektebi karşısında bulunduğumuz için ilkevvelâ burası akla geldi. Mekteb yerine bu bina meselâ Belediye, Hükûmet dairesi olsaydı, etrafındaki bahçe bir meydan veya ufak park şeklinde halka açık bulunurdu. Havasızlıktan boğulan kesif kalabalık merkezindeki bu noktadan yalnız güneşin çıkışını değil, batışını da, denizi, mehtabı da görmek, hava almak kabil olurdu.

Taksim meydanı düşünüldü: Deniz tarafındaki apartımanlar yapılmasaydı İstanbulun bütün güzelliklerini buradan görebilirdik. Yalnız bu plâtô herhangi bir şehir için bir servet addedilirdi. Halbuki burasının şehrin en hâkim tepelerinden birisi olduğunu bu apartımanlarda oturanlardan başkaları yavaş yavaş unutuyorlar bile.

Ayazpaşa konuşuldu: Daha bir iki sene evveline kadar buralardaki aralık yerlerden güneş te, deniz de görülebiliyordu. Şimdi burası penceresiz bir koridor halini aldı.

Nihayet şu karar verildi: Beyoğlundaki iki arkadaş Taksim bahçesine, Nişantaşındaki ahbab Taşlık denilen tepeye gidecek. Benim Ayazpaşada oturduğum apartımanın karşısında yapılanı daha çok yükselmemiş, Boğaza olan manzarayı kapamadığı için ben küsufu odanın penceresinden görebilecektim.

* * *

Sabah saat 4 ile 5 arasında bizim pencerenin altından geçen halk miktarı zannederim ki şimdiye kadar böyle erken hiçbir zaman geçmemiştir. Meğer biz birkaç arkadaş nasıl derdleşmişsek Beyoğlunda oturanların birçoğu da derdleşmiş, başka bir çare bulamadıkları için buralara koşmuşlar.

Park Otelle Alman sefareti binası arasında aşağıya doğru sapan bir yol var. Eğribüğrü gider ve sonra birdenbire Kabataş üstlerine düşen plâto şeklinde büyük bir arsaya çıkar. İşte halk bu arsaya doluyor, güneşin bulutlar arkasından kurtulup çıkmasını bekliyordu.

* * *

Güneşin aya mı, ayın güneşe mi tutkun olduğunu unutarak bambaşka düşüncelere dalmışım. İşte bir şehir ki içinde oturanların hayatı ve sıhhati için, mes'ud ve bahtiyar olmaları için ne lâzımsa tabiat bol bol vermiş: Güzel hava, berrak bir sema üzerinde kış ve yaz kendisini esirgemiyen güneş, denizlerin türlüsü; sert Karadeniz, yumuşak Marmara denizi, Boğaziçi ve Haliç birer şehir!.. Ve bütün bu ihtişam ve servetten halkın kolayca istifade edebilmesi için dağlar, tepeler, sırtlar, yamaclar... Üzerine yapılabilecek bir şehir!..

Tabiat lûtfunu, zenginliklerini esirgemeden bol bol vermiş. Fakat insanlar bunları inhisar altına almışlar. Halkın en iptidaî yaşama ihtiyaclarını, pahalıya elde edilebilir birer lüks haline getirmişler!

Biraz temiz hava alarak gezebilmek bir lüks: Geniş, temiz, ağaclı bulvar ve yol yok. Vapura, otomobile binip uzaklara gitmek lâzım. Gezmeden şöyle otururak hava almak, deniz, güneş görmek lüks: Apartıman felâketine daha uğramamış açık yerlerde kazino veya duhuliyeli bahçeler yapılmış. Deniz girmek bir lüks: Ya Florya veya Suadiye gibi uzak yerlere gitmek ve adam başına en aşağı 100-200 kuruş harcamak lâzım, hatta iyi su içmek bir lüks: Şişesi beş kuruşa! Başka memleketlerin bira ve şarabından daha pahalı.

Koca Beyoğlu halkı, hava almak ihtiyaclarını bir dereceye kadar olsun gidermek için çoluk çocuk boş arsalara dökülüyor! Bu da muvakkat! Ayazpaşa taraflarında deniz görebilen ve halkın biriktiği bu son arsa parçası da kapanıyor: Üzerine apartıman oturtmak için temel sondajı yapılıyor!

V. BİRSON

Coğrafî tetkikat

Alman ve Çek talebelerinden bir grup şehrimize geldi

Memleketimizde coğrafî tetkikatta bulunmak üzere Prag ve Berlin Üniversitelerinden birer doçentle bir grup Çek talebesi dün şehrimize gelmişler ve Maarif Vekâleti tarafından verilen emir üzerine Galatasaray lisesinde misafir edilmişlerdir. Çek ve Alman talebeleri, İstanbul Üniversitesinden kendilerine terfik edilen coğrafya şubesi doçentlerinden Ahmed Hulûsi ve coğrafya şubesi son sınıf talebesinden Nureddinle beraber bugün şark vilâyetlerine gidecekler, orada coğrafî ve jeolojik tetkiklerde bulunacaklardır. Bir ay kadar devam edecek olan bu tetkikata Samsundan başlanacak, sıra ile Amasya, Tokad, Sıvas, Erzincan, Erzurum ve Vana gidilecektir. Orada Van gölü çöküntüsü tetkik edildikten sonra o civarda mebzulen bulunan eski yanardağlar gözden geçirilecektir. Dönüşte Kars, Beyazıd, Ardahan vilâyetlerinde de tetkikat yapılacaktır.

ECNEBİ MEHAFİLDE

İsviçreden gelen kadın gazeteciler

Marie Kuhn ve Erna Rutichhauser adında İsviçreli iki kadın gazeteci İstanbula gelmiştir. Kadın gazeteciler İsviçreden yaya olarak yola çıkmışlar ve Bulgaristanın Burgaz şehrine kadar gelerek, oradan Varna vapurile şehrimize muvasalat etmişlerdir.

Kadın gazeteciler İstanbuldan yaya olarak Bulgaristana ve oradan İsviçreye gitmek istemişlerse de, müsaade alamadıklarından dün akşamki ekspresle Sofyaya dönmüşlerdir.

Yeni Sovyet ticaret mümessili

Sovyetlerin İstanbuldaki ticaret mümessilliğine tayin edilen M. Ossipof şehrimize gelerek yeni vazifesine başlamıştır. Eski ticaret mümessili M. Vorobiof Moskovaya gitmiştir.

CEMİYETLERDE

Terziler cemiyeti idare heyeti seçimi

Terziler Cemiyeti idare heyeti yeni seçimi dün muhtelif yerlerde yapılmıştır. Seçim sabahleyin emniyet altıncı şube sonra Beyoğlu Belediye dairesinde ve akşamüzeri Ticaret Odasında yapılmıştır. Seçimin neticesi bugün belli olacaktır.

İsveç elçisi gitti

İsveç elçisi M. Winther,beraberinde zevcesi olduğu halde iki ay kalmak üzere mezunen memleketine gitmiştir. Kendisine sefaret kâtibi M. H. de Tamm maslahatgüzar sıfatile vekâlet edecektir.

Müreftede yapılan petrol sondajı

Müreftede yapılan petrol sondajında bazı petrol tezahüratı görülmüş ve sondaj yapılan mıntakanın altındaki kuvvetli bir hava gazi tazyiki birçok mevaddı yukarı atmıştı. Müreftede sondaj yapan heyetin reisi Cevad Eyüb Taşman bu hususiaki raporunu İktısad Vekâletine vermiştir.

Rapora nazaran Müreftedeki tezahürün ifade ettiği vaziyet şu suretle hulâsa edilebilir:

Tersierin yukarı kısmında petrolu ihtiva eden taşlar ve daha derine indirildikçe petrol bulmak ihtimali vardır. Lâkin bundan mutlak bir petrol hazinesi bulunacağı manasını çıkarmak bariz bir hata olur. Bu yalnız o mıntakada daha fazla çalışmağa cesaret vermektedir.

Ludendorffa göre

Harbe hazırlık işlerinin en mühimmi nedir?

Harb ilân edildikten birkaç saat sonra tayyare kuvvetlerinin, motörlü kıt'aların seferberlik hazırlıkları ikmal edilmelidir

— 2 — [*]

Harb sureti kat'iyede ilân edildikten sonra geniş mikyasta tayyare kuvvetlerinin, süvari fırkalarının, motörlü kıt'aların, ordunun filân ve falan kısımlarının, donanmanın ticaret gemilerine hücum etmeğe memur olan hafif parçalarının, mutlaka harbe hazır bulunmaları lâzımdır. Ordunun diğer kısımları da, o esnada, alelâcele ve sıra ile, seferberlik hazırlıklarını ikmal edeceklerdir. Kara ordusunun tayyare kuvvetlerinin ve donanmanın mütebaki aksamı, seferberliğin ikinci gününden itibaren, kendi garnizonlarında ve mensub oldukları limanlarda harbe hazırlanmış olacaklardır. Sulh zamanında mevcud bütün teşekküller ve sulh ordusunu itmama tahsis edilen teşekküller, seferberliğin üçüncü gününden beşinci gününe kadar, ihtiyat ve mustahfazlarla istihkâmları muhasaraya memur kıtaat ve geri hidematı teşekkülleri bunlardan birkaç gün sonra hazırlanmış olmalıdır. Ayni zamanda, yedek kıtaat ta ihdas edilecektir.

Hava kuvvetleri süratle hazırlanabileceği cihetle, anti arien müdafaa vesaitile hava istihbarat servisinin harbe karar verildikten yani seferberlik emrinden bir kaç saat sonra harekete geçebilmeleri iktıza eder.

Hududların ve düşman harb gemilerinin yakında gelmeleri ihtimaline karşı, harb limanlarının himayesi derhal temin edilmeli; sahiller ve seyrüsefere elverişli deniz yolları, ayni kısa müddet zarfında askerî idare emrine verilmelidir. Coğrafî vaziyetleri ve dağları dolayısile hudutlarını tesbit hususunda kolaylıklara mazhar bulunan Fransa ve İtalya gibi devletler, hududları için tahaffüz tedbirlerini sühuletle alabilirler. Kaldı ki, Fransa, kendi hududlarında bir istihkâm seddi vücude getirmiş bulunuyor. Fakat, düşman devletlerle muhat bir memleket için, harb filen başlamadan evvel hududlarını müessir bir şekilde kapatmak, son derece güçtür. Böyle bir memleket için, meselenin halli çaresi mefkuddur. Bu vadide yapılacak teşebbüsler, kuvvetlerin dağılmasını intac eder, bunun neticesi de kolayca inhizamdır. Nitekim, 1914 te Alman Başkumandanlığı, şarkî Prusyanın cenub kısmını hakkile himaye imkânını bulamamıştı. Düşmanın bu vilâyeti, seferberliğin hemen ilk günlerinde istilâ etmemiş olmasını, tahaffuz tedbirlerinin tesirine değil münhasıran düşmanın bir hatasına atfetmek lâzımdır. İngiliz deniz kuvvetlerinin, bütün İngiliz donanması tarafından müzaheret görmeleri mümkün olduğu halde, Şimal denizindeki Alman limanlarının methalini kapatmak maksadile o denizde isbatı vücud etmemiş olmaları da tıpkı buna benzer bir hatanın mahsulüdür.

Toptan harb

Harbe hazırlık işlerinin en mühimleri arasında seferberliğin ihzarını, yani ordunun tam mücehhez ve derhal faaliyete geçmeğe hazır bir halde harekete getirilmesini gözönünde bulundurmak lâzımdır.

Yukarıda, hududların tanzim ve muhafazası bahsinde de söylediğim gibi, 1914 te Fransanın, Belçikanın ve İngilterenin yaptıkları şekilde tek bir cephe üzerinde harbi idare etmek mevzuu bahsolunca, seferber edilen kıtaatın inkısamına müteallik umumî bir karar vermek kolaydır. Bu devletlerin herbiri, kuvvetlerinin heyeti umumiyesini ancak Almanyaya karşı sevketmek vaziyetindeydiler. Filhakika, tabiyelerinin biricik hedefi Alman ordusunun imhası idi. Fakat İngiltere ile Fransanın, ayni zamanda deniz kuvvetlerini de Alman donanması üzerine sevketmemiş olmaları, ancak düşman erkânıh rbiyelerinin anlaşılmaz bir hatası telâkki edilebilir. Düşmanının bütün kuvvetlerini, keza imha etmek maksadını güden Rusyanın, kendi kuvvetlerinin mecmuunu garb cephesine yığması tamamen makul bir hareket olmasına mukabil, bu hududa yığdığı kuvvetlerin kısmı küllisini, müttefiklerinin yaptığı gibi, en tehlikeli düşman olan Almanyaya karşı değil de Avusturya - Macaristana karşı sevketmesi akıl erdirilemiyecek birşeydir.

Almanya ile Avusturya - Macaristanın vazifeleri daha güçtü. Alman başkumandanlığı, garbde Rusyaya karşı mahdud kuvvetler bırakmak ve en esaslı kuvvetlerini, Belçika ve Fransa topraklarında da İngiliz ordusile çarpışmak icab ettiğinden, oralara sevketmek suretile bir çareihal bulmuştu. Alman başkumandanlığının, garbdeki düşmanlara karşı kat'î bir harb silâhı olarak ayni zamanda donanmayı da kullanmağa niçin karar vermediği meselesine gelince, bu, benim için, İngiliz donanmasının vaziyeti kadar anlaşılmaz bir hâdise olup kalmıştır. O zaman enerjik ve vahdetli bir başkumandanlık yoktu. Bunun acısı sonra duyuldu.

Avusturya - Macaristan, kıtaatının kısmı küllisini Galiçyaya sevketti; maamafih, Sırbistana karşı gönderdiği kuvvetler çok daha ehemmiyetli idi. O tarafta süratle muvaffakiyetler elde edeceğini ve sonra, muzaffer kıtaatını Rusyaya karşı sevketmeği düşünüyordu. Fakat beklenen zafer kazanılamadı; çünkü, Macar şimendiferlerinin, kendilerinden beklenen hizmetleri ifaya kabiliyetleri olmadıkları anlaşıldı. Öyle ki, Avusturya kıtaatı, Avusturyanın, nihaî zafer kazanmağı ümid ettiği noktada, yani Rusyaya karşı harekete geçemediler.

Kıtaatın bir seferberlik plânına göre inkısamı için, Başkumandanlıkça, harici siyaset şeraitinin tam olarak bilinmesi, vaziyetin düşman tarafında mevcud şekille gayet dikkatli surette mütalea olunması, bundan doğabilecek imkânların hepsinin gözden geçirilmesi, ve müstakbel harekâtı askeriye sahalarının coğrafi vaziyetlerinin malûm olması şarttır. Başkumandanlık, ayni zamanda, kendi emrindeki kuvvetlerin vaziyetini son derece mükemmel olarak bilmelidir. Hududlarını müdafaa için ancak bir kara ordusuna sahib olan İsviçre gibi bir devlet, harbi, çok gayrimüsaid şerait dahilinde sevk ve idare edecektir. Toptan bir harbin sevk ve idaresi düşmana karşı zafer kazanmağa mütevakkıftır. İsviçre gibi bir devlet kendini müdafaa ettiği zaman, düşmanı tepelemek vazifesini üzerine almasını başka bir devletten bekler. Binaenaleyh, gerçekten bir harbin nasıl olması lâzım geleceği hususunda İsviçreyi misal olarak alıp aldanmamalıyız.

[*] Birinci makale 9 temmuz 936 tarihli nüshamızdadır.

Köşe Penceresinden

Onların hasbihalleri

Birer gözleri iğribüğrü taşlardolu terazilerini şakırdatarak selâmlaştılar, üç boy iple denkleştirilmiş tablalarını yere koydular, yanyana çömeldiler, alınlarında dizili duran terleri ellerinin tersile sildiler, konuşmağa koyuldular. Yorgun görünüyorlardı, fakat diri konuşuyorlardı:

— Heygidi günler he. Silivri yoğurdu bir zamanlar beyaz ipekliler gibi camekânlarda saklanıyordu. Dirhemle değil miskalle satılıyordu. Şimdi çevrelik beze döndü, yüzüne bakan yok.

Öbürü içini çekti, arkadaşını gamlı gamlı tasdika girişti:

— Okkasını bu mubareğin yetmişe sattığım günler oldu. Taş dirhemlerin bıraktığı kâr da caba. Şimdi on beşe veriyoruz da pahalı diyorlar, nasıl aramazsın o günleri?..

* * *

Ucuzluğu musibet sayan bu kısa görüşlü ayak satıcılarını dinlerken hatırıma şu fıkra geldi: Osmanlı tarihçilerinin miskin bir dalkavukluk hissile «veli» diye tanıtmak istedikleri yarı deli padişahlardan İkikci Beyazıd, sıcak bir yaz günü cuma selâmlığı törenine çıkmıştı, at üstünde camiye gidiyordu. Kızgın güneş altında yavaş yavaş bunaldı, iliğine kadar ter içinde kaldı, hükümdarlık çalımını filân unuttu, bön bön etrafına bakınmağa başladı. Sığınacak bir gölgelik, hararet giderecek bir bardak su arıyordu.

Devrin hususiyetleri selâmlığa çıkan bir padişahın yol üzerinde ve at üstünde su içmesine müsaid değildi. Böyle bir hafiflik gösteren hünkârı seyirci halk değilse bile Yeniçeriler yuha ile maskaraya çevirirlerdi. Fakat İkinci Beyazıd, bunaltıcı sıcağın zorile yarım aklını da kaybetmek derecelerine gelmişti, başını sonunu düşünmeden dört yanında içecek birşey arıyordu.

Nihayet gözüne bir yoğurtçu dükkânı çarptı ve çölde serab yakalamış yarı baygın bir serseri telâşile atın başını çekti, sağ tarafında yürüyen Sadırazama emir verdi:

— Şuradan bir çanak ayran getir. Susuzluktan bayılacağım!

Sadırazam ilkin şaşırdı, sonra aklını başına devşirdi, seyircilerin de işitebileceği bir sesle kâhyasına şu ihtarı yaptı:

— Şevketlû efendimiz halka nasıl yoğurt yedirildiğini anlamak istiyorlar. Koş, şu dükkândan bir bardak ayran al da gel!

Seyirci halk, bu şahane alâkanın şükranını kulaktan kulağa fısıldarken ayran geldi. Fakat ekşiceydi, hünkâr hoşlanmadı, yüzünü buruşturdu ve atını sürüp yürüdü.

Şimdi bu yüz ekşiliğini de tevil etmek lâzımdı, Sadırazam gürlüyordu:

— Şevketlû efendimiz halka bayat yoğurt satıldığına müteessir oldular. Yoğurtçuyu dükkân kapısına asın!

Bu vakıadan sonra İstanbulda yıllarca kötü yoğurt satılmadı, satılamadı!..

* * *

Geçmiş günlere imrenen iki yoğurtçuya, pencereden başımı uzatarak bu fıkrayı anlatmak istiyordum. Fakat onlar gram yerine kullandıkları iğribüğrü taşları üç boy iple denkleştirilmiş terazilerinin bir gözünde şakırdatarak uzaklaşmışlardı.

M TURHAN TAN

Ankarada yapılacak paraşüt kulesi

Türk Hava Kurumu Ankarada 44 bin küsur lira sarfile bir paraşüt kulesi yaptırmağa karar vermiştir. Kulenin inşası münakasaya konulmuştur.

İNHİSARLARDA

Tütün eksperlerinin imtihanı

Tütün eksperliği nizamnamesi mucibince ehliyetname alacak eksperlerin imtihanlarına İzmirde başlanmıştır.

İstanbuldaki imtihan heyeti yedi senelik meslek hizmeti hakkında ibraz edilen vesikaların tetkikile meşgul bulunmaktadır. Bu vesikalardan içtimaca salâhiyetli görülenlerin sahiblerine imtihansız olarak ehliyetname verilecektir. Vesikaları kâfi görülmiyenlerle eksperlik mesleğinde yedi seneden daha az çalışmış olanların imtihanlarına da bir haftaya kadar başlanacaktır.

Samsundaki imtihan heyeti de imtihanlara bu ayın 15 inden itibaren başlıyacaktır.

Yerli Mallar sergisi on gün daha açık

Sekizinci Yerli Mallar sergisi on gün daha açık kalacaktır. Sergideki firmaların bir kısmı, havaların birkaç gün evveline kadar fena gitmesi yüzünden bu sene açıkta kurulan sergiyi kâfi derecede ziyaretçinin gezemediğini öne sürerek kapanma gününün bir müddet daha uzatılmasını istemişlerdir. Bu müracaatler sergiyi tertib eden Sanayi Birliği tarafından tetkik edilmektedir.

Sergide bir paviyon müsabakası yapılacağı evvelden malûm olmadığı için bazı firmalar paviyonlarına kâfi itinayı göstermemişlerdi. Şimdi paviyon müsabakası dolayısile paviyonların yeniden tanzimine başlanmıştır. Müsabaka için gezicilerin reylerinin toplanmasına hafta başında başlanacaktır.

Mülâzimin Romanı

"Cumhuriyet„ in tefrikası: 3

Abidin Daver DAV'ER

Süha, önünde tabağa burnunu sokacak kadar iğilmiş, gülüp duruyordu. Saniha hayretle sordu:

— Ne var Süha, ne gülüyorsun?

— İşitmedin mi?

— Hayır, ne var?

— Şu genc ve şakacı mülâzimin anlattıklarını dinlemedin mi?

— Başka şeyler düşünüyordum, duymadım bile...

— Yeni gelen kur'a efradını almak üzere, kâtib arkadaşile beraber İstanbuldan gelen vapura gitmişler. Kâtibin kulakları o kadar büyükmüş, içine rüzgâr dolmuş, bu yüzden vapur bir tarafına yatmış ve az kalsın, bir yelkenli kayık gibi, alabora oluyormuş. Bunun üzerine mülâzim, arkadaşını vapurun ortasına sürüklemiş, ve ona: «Yahu, yelken kulaklarından birini olsun sancak tarafına uzat, görmüyor musun batıyoruz» diye bağırmış. Bu genc mülâzim, kıt'asının en alaycı zabiti, arkadaşlarının neş'esi olacak. Bak, bak garsonu nasıl çağırıyor.

Genc zabitin şakrak sesi bütün lokantayı çınlatıyordu.

— Çağanoz, buraya bak!

Seniha başını çevirdi ve biraz evvel kendisine tebessüm eden güzel ve cür'etkâr simayı gördü. Sonra lâkaydane:

— Ali Dayı ile alay eden mülâzim, dedi.

Şakalaşan ve gülüşen gencler onu alâkadar etmemişti. Kocasına teklif etti:

— Haydi kalk, deniz kıyısına gidelim biraz!

Süha istemiye istemiye kalktı. Yemekten sonra, kahvesini soğutarak uzun uzun, tenbel tenbel içmek âdeti idi. Kendisine kalsa, zabitlerin sözlerine kulak misafiri olmak ve pehlivan yapılı Ali Dayı ile konuşmak daha hoştu. Oturdukları otelin, ondan sonra da Askerî Mahfilin ve bahçesinin önünden geçerek denize doğru yürüdüler.

Süha, yürümekten hoşlanmadığı için adalî vücudile bir pehlivan gibi sallana sallana gidiyor, sigarasını yakmış, sessiz sessiz çekiştiriyordu.

Bir yaz gecesi gibi baş döndürücü ılık kokularla dolu berrak bir gece idi. Saniha koşmağa başladı. Başına sardığı sarı kırmızı eşarpın iki ucu, kayıp giden zarif vücudünün iki tarafına birer kanat gibi çarpıyordu. Kocası, arkasından onu zevkle seyrediyordu.

Saniha, nefes nefese sahildeki kumsala vardı. Gözlerinin önünde, deniz, gümüş bir tepsi gibi uzanıp gidiyor, sular tembel, sessiz ve baygın, kumların üstüne seriliyordu. Islak ve ince kumlara önceleri gömülerek ayakları suya girinciye kadar yürüdü. Şimdi deniz, iskarpinlerinin ucunu yalıyordu. Hafif ve serin bir imbad esiyor, deniz rüzgârının tuzlu nefesi, örtüsünün uçlarını savuruyordu. Göğsünden çıkarıp şakaklarının arasına soktuğu mimozaların baygın kokusu ruhuna yayılıyordu. Birdenbire, ebedî sevgiler tahayyül ettiği için mi, yoksa gece, bir aşk gecesi ve gönlü bomboş olduğu için mi, hernedense, önündeki deniz gibi sonsuz bir hüzün duydu. Kumsala uzanarak için için ağlamağa başladı.

Hafif bir gürültü işiterek gizli bir ümidle sordu:

— Süha, sen misin?

Hayır, kocası değildi. Kurumuş bir saz rüzgârla hışırdamıştı. Süha, biraz ötede bir taşın üstüne oturmuş, sigarasını içmekle meşguldü. Saniha elini uzatarak kurumuş sazı avuçlarının arasına aldı ve bu ot parçasını şefkatle sıkıştırdı.

Bu gece, içinde ne büyük bir sevmek ve sevilmek, okşamak ve okşanmak, öpmek ve öpülmek ihtiyacı duyuyordu.

Sonra, yattığı yerden kalktı. Eşarpının uçları uça uça yola doğru yürürken kocasına:

— Çok yorgunum, otele gidelim, dedi.

Süha ayağa kalktı, sonra haşin ve kaba bir hareketle karısını kendine doğru çekti. Fakat Saniha, bir yabancının tecavüzüne uğramış gibi kocasını iterek geri çekildi. Öteki, biraz sonra intikamını alacağından emin gibi ısrar etmedi. Tam kasabaya doğru yürümeğe başlamışlardı ki kendilerine doğru gelen sesler işittiler, hep bir ağızdan şarkı söyliyen bu sesleri, gecenin karanlığı içinde sırma pırıltıları takib etti. Bunlar, lokantadaki sofra komşuları zabitlerdi. Genc mülâzimler, birbirinin koluna girmiş, şarkı söylüyorlardı. Karı koca, onlara yol vermek için yolun bir kenarına çekildiler. Saniha, şakacı mülâzimin güzel yüzünün, kendi çehresine sürünür gibi geçtiğini gördü. Kocasının koluna sımsıkı sarıldı ve cilveli bir sesle ona:

— Sevgili Sühacığım, dedi!

— 2 —

Ertesi sabah Saniha, harikulâde bir saadetle, evlendiğinin ilk zamanlarındaki gibi bir saadetle uykudan uyandı.

Bir akşam evvel, kepenklerini kapamağı unuttukları bir pencereden neş'eli bir güneş odaya doluyor, dışarıda gece yağan çiy ile ıslanmış balkonun zemini sarışın bir ziya ile parlıyordu.

Süha, küçük demir bir karyolayı ezen iri vücudile, saçları karmakarışık yumruklarını sıkmış kocaman bir bebek gibi uyuyordu.

Saniha, kocasının burnunun deliklerine üfledi.

— Uyan, artık! Haydi kalk; öğle oldu; dedi.

Sonra sabahlığına sarılarak balkona fırladı.

Ne güzel bir sonbahar sabahı idi. Çalı kuşları, mimoza ağaçları üzerinde öterek uçuşuyorlardı. Saniha, balkondan aşağıya bakmak için iğildiği zaman, üç genc zabitin konuşarak geçtiklerini gördü.

Kışlada ve civarındaki ordugâhta mızıka çalıyordu. Saniha, mızıkanın sesine ayak uydurarak terliklerinin ökçesile balkonda tempo tuttu. Sonra, pencereden odanın içine, küvette yüzünü gözünü yıkamıya çalışan kocasına bağırdı.

— Bahar, bahar kocacığım!

Süha, kara bıyıklarından sular akarak geldi, karısını burnunun ucundan öptü. Giyinip sokağa çıktılar. İstanbul lokantasının bomboş salonunda kahvaltı ettiler. Onlar, çaylarını içerken beş lostracı çocuk kunduralarını boyamak için birbirlerile döğüşüyorlardı.

Saniha dedi ki:

— Kavga yok! Herbiriniz bir ayağımızı boyayacaksınız. Beşinci de seyredecek hepinize birer yüzlük!

Ali Dayı, lokantanın büfeye en yakın masasına oturmuş, nargilesini çekiştiriyordu. Süha da bir nargile çekmek istedi.

— Ali Dayı, bana da bir nargile, diye bağırdı.

[Arkası var]

SPOR

Dost memleketin sporcuları dün geldiler

Muhterem misafirlerimiz tezahüratla karşılandı, bugün ilk müsabaka Taksim Stadında yapılacak

Dost Yugoslavyanın kıymetli futbolcuları Sirkeci garında böyle karşılandılar

Dost ve müttefik Yugoslavyanın kıymetli futbolcuları dün sabahki konvansiyonel trenile gelmişler ve Sirkeci istasyonunda spor teşkilâtı erkânı ve çok kalabalık bir sporcu kafilesi tarafından hararetle karşılanmışlardır.

Akşamüstüne kadar kendilerine tahsis edilen Beyoğlunda Kontinantal otelinde istirahat eden misafirlerimiz, saat 5,30 da Taksime giderek Atatürk abidesine çok güzel bir çelenk koymuşlardır. Bilâhare bir motörleBoğaziçinde gezmeğe götürülmüşlerdir.

Bu arada dost memleketin kafile reisi, Türk Spor Kurumu İstanbul merkezine gitmiş ve orada Spor Kurumu ikinci reisi Beyazıd saylavı Halid Bayrak tarafından istikbal edilmiştir.

Misafirlerimiz bugün Taksim stadyomunda futbolcularımızla ilk karşılaşmayı yapacaklardır. Bu temas, Sovyet Rusya ziyaret ve iadei ziyaretlerinde yapılan karşılaşmalar haric, Türk futbolunun çoktandır elini eteğini çektiği temsilî ve resmî maçların ikinci bir başlangıcı mahiyetindedir.

İki sene evvel Sofyada yapılan ve Türkiyenin de iştirak ettiği Balkan futbol şampiyonasından sonra Balkan milletlerile olduğu gibi diğer Avrupa milletleri futbollarile hiçbir temsilî temasta bulunmadık. Bu yüzden Balkanlardaki futbol seviyesini bilemediğimiz gibi Türk futbolu hakkında da, elimizde Sovyet temaslarının neticelerile kulüblerimizin getirdikleri profesyonel ecnebi takımlara karşı alınan derecelerden başka birşey olmadığı için, esaslı ve ciddî bir miyarımız yoktur.

Bu itibarla bugünkü muhtelit takımların yapacağı karşılaşma üzerinde doğrıye kat'î bir mütalea yürütüp bir netice çıkarmak hayli zor bir iştir.

Bugün yapılacak dostluk maçı, pazar günü yapılacak millî maçın neticesi hakkında aşağı yukarı bir fikir verebilecektir. Bugünkü maça nasıl bir takım çıkarılacağını kat'î olarak bilmiyoruz. Yalnız kampta bulunan ve Futbol Federasyonu tarafından dün yeniden çağırılan oyuncuları gözönüne getirmek ve arka arkaya iki maç yapılacağını da hesab etmek şartile bugünkü takımımızın şöyle olabileceğini tahmin ediyoruz:

Mehmed Ali veya Avni
Faruk Fazıl
Adil «İzmir» Lûtfi veya Hakkı Esad
Necdet Naci Ali Rıza Hâşim Eşref

Maamafih Eşrefin yerinde Rebiinin ve Hâşimin yerinde de İzmirli Fuadın oynatılması muhtemeldir. Fakat İzmirli Fuad, burada birkaç defa tecrübe edildiği ve bu tecrübeler muvaffakiyetli neticeler vermediği için herhalde Hâşimin oynatılması iyi olacaktır.

Bugünkü maçı, dün misafirlerimizle beraber şehrimize gelen Macar federasyonuna mensub hakem M. Klayn idare edecektir.

Dost ve müttefik memleketin futbol - cularile yapılacak bu maçlar, bizim için çok kıymetlidir. Futbolcularımıza güzel ve canlı bir oyun oynamağı, halkımıza da dost futbolculara karşı azamî bir misafirperverlik göstermelerini tavsiye ederiz.

Galatasaray denizcilerinin bayramı

Bugün ve bu gece Bebekte yarışlar ve eğlenceler yapılacak

İstanbul ve Türkiye kürek, su topu şampiyonu Galatasaray kulübünün denizcileri senelik bayramlarını bugün kulübün Bebekteki lokalinde merasimle kutlulıyacaklardır.

Saat dörtte başlıyacak olan bayramın birinci safhasını muhtelif deniz sporları teşkil edecektir.

Şarpi, kürek, yüzme yarışlarile su topu müsabakalarından sonra saat 19 da mükâfatlar dağıtılacak bilâhare lokalin yanındaki Bebek bahçesinde sabaha kadar sürecek olan bir gardenparti verilecektir.

Gardenparti esnasında denizde de muhteşem bir fener alayı tertib edilecek kulübün bütün fıtaları ve sair deniz vasıtaları fenerlerle süslenip bir donanma şenliği yapacaklardır.

Olimpiyada gidecek Fransız sporcularına verilen tahsisat

Paris 10 (A.A.) — Meb'usan meclisi Berlin Olimpiyadlarına iştirak edebilmesi maksadile Fransız Olimpiyad komitesine bir milyon Frank yardımda bulunulmasını iki reye karşı 528 reyle kabul etmiştir.

Bundan sonra meclis, Barcelone Olimpiyad oyunlarına iştirak için altı yüz bin frank yardımda bulunulmasını müzakeresiz kabul etmiştir.

Muhterem misafirlerimiz Taksim abidesine çelenk koyduktan sonra

Fransızların bize verdiği kontenjan

Türk - Fransız muvakkat ticaret mukavelesi mucibince üçüncü üç aylık kontenjan hissesi Fransa hükûmeti tarafından verilmiştir. Bu kontenjan dün alâkadarlara tebli edilmiştir.

Balkan İktısad konferansı

Atina 10 (Hususî) — Belgradda toplanacak dördüncü Balkan İktısad konferansına iştirak eden Yunan heyeti dün buradan hareket etmiştir. Yunan heyetine Koronis, Zolotas, Haritakis ve Hacıvasiliu dahil bulunmaktadır.

Muhasebe işleri için bir mütehassıs getiriliyor

İktısad Vekâleti Denizyolları idarelerinin muhasebe işlerini esaslı bir şekilde ıslaha lüzum görmüştür. İşletme ve diğer teknik hususatta yapıldığı gibi muhasebe işleri için de Avrupadan bir hesab mütehassısı getirilecektir.

Getirilecek mütehassıs, Denizyolları idaresinden başlıyarak Akay ve Havuzlar idaresinde münavebe ile düzeltilmesini lüzumlu gördüğü noktalar üzerinde çalışacaktır.

İş pazarlığa mı dökülecek?

İtalyanın yeni yeni metalibde bulunacağı anlaşılmaktadır

Temps gazetesinin Roma muhabiri bildiriyor:

Tanzim komitesinin, zecrî tedbirlerin 15 temmuzda ilga edileceğini bildiren tebliği, İtalyan matbuatı tarafından, hiçbir mütalea ilâve edilmeden neşrolunmuştur. Bu vaziyet, havadisin sevinc ve memnuniyet uyandırmadığını göstermektedir. İtalyan efkârı umumiyesi, bu kararın haftalardanberi esasen hazırlanmış birşey olduğunu ve sebeb olduğu birçok münakaşalardan ve mukavemetlerden sonra değerini kaybettiğini söylemektedir. Binaenaleyh, bu karar burada tam bir lâkaydi ile karşılanmıştır. Hâdise ehemmiyetten âri, daha doğrusu, umumî vaziyette büyük bir tebeddül yapmıya cak mahiyette telâkki edilmektedir.

Zecrî tedbirciliğin bu neticeleri devam ettiği müddetçe, Romanın, Avrupada herhangi hakikî bir elbirliği yapmaktan imtina edeceği söyleniyor. Şimdiki halde, İtalyan siyasetinin mihveri budur.

İtalyan zimamdarları mehafilini bilhassa hayrete düşüren şey, ekonomik ve malî zecrî tedbirlerin yakında kalkacağı kararına rağmen Akdeniz paktlarının uzamasıdır. Bu paktların, İngiltere, Fransa, Yugoslavya, Yunanistan ve Türkiye arasında akdedildiği ve İtalyanın, zecrî tedbirlerin tatbiki neticesinde, Akdenizde bir tecavüze teşebbüs etmesi halinde meriyete girecek karşılıklı yardım anlaşmaları teşkil ettiği söyleniyor. İtalyan tezine göre, bu paktlar, bizzat zecrî tedbirlerden doğmuştur; binaenaleyh, zecrî tedbirler kaldırılınca o paktların da hikmeti vücudü kalmaz. Yani, İtalyan noktai nazarı, zecrî tedbirlerin ilgasının, İtalyaya karşı Akdenizde teşekkül eden tedafüî zümrenin de ilgasını hukukan intac etmesi lâzım geldiği merkezindedir.

Bu muhakemeye istinaden, İtalya hükûmeti, Montrö konferansı hakkında mühim bir karar ittihaz etmiştir. Matbuat Nezaretinin yabancı muhabirlere vaki olan beyanatına nazaran, İtalya, «hiç olmazsa zâhiren kendisi aleyhine mütevecih bulunan» Akdeniz anlaşmaları baki kaldıkça Montröye bir murahhas heyeti göndermekten imtina edecektir.

Hulâsa, İtalya, Lozan muahedesini imzalıyan ve şarkta deniz ticareti haretketinin başında bulunan bir devlet olmakla beraber, Cenevrede zecrî tedbirlere dair cereyan eden müzakerelerdn kâfi derecede memnun olmadığı için Montrö konferansına iştirak etmiyor.

İngiltere, Türkiyeye, hususî bir protokol mucibince Boğazları tahkim müsaadesi verilmesine muvafakat etmişse de, Romanın mütaleası, eski mukavele mümzilerinin hepsinin muvafakati olmaksızın Boğazlar tahkim edildiği takdirde, bu mukavelenin ihlâl edilmiş olacağı merkezindedir. Maamafih, bu mesele, esaslı bir itiraz mevzuu mahiyetinde görülmemektedir. İtalyayı Montröden uzaklaştıran yegâne nokta Akdeniz anlaşmalarıdır.

İntransigeant gazetesinin Montrö muhabiri de şunu yazıyor:

«Devletlerin İtalya ile olan münasebetlerinin tekrar normal hale gelmesi, Streza cephesinin tekrar kurulması ve Lokarno devletleri arasında vukuu temenni edilen iştiraki mesainin tahakkuku için, zecrî tedbirlerin ilgası kâfi olduğu zannediliyordu. Bundan iki ay evvele gelinciye kadar bu zan doğru idi, fakat bugün değildir. Geçen mayısta, İtalyanlar henüz Adis-Ababaya gitmemişlerdi ve zecrî tedbirler, Afrikadaki askerî harekâtı hissedilecek derecede müşkülâta uğratıyordu. Binaenaleyh, o tarihte, İtalyanlar, zecrî tedbirlerin ilgası mukabilinde istenilecek bütün taahhüdlere girişmeğe amade idiler. M. Aloisi, Konseyin bundan evvelki celsesinde, bunu, M. Paul Boncoura Musolini namına kat'î surette söylemişti.

Cenevrenin kurtarıcı kararı pek geç ve tesirsiz kalmıştır. Hatta o derecede ki, İtalyanlar, tazyiki altında kaldıkları zecrî tedbirlerden kurtuldukları halde şimdi bunu kendi hesablarına olarak kullanacaklarını ve evvelce zecrî tedbirleri mer'iyet mevkiine koyan memleketler hakkında şimdi kendilerinin ayni şeyi tatbik edeceklerini söylüyorlar. İtalyanlar, dahilî ekonomilerini yeni esaslar üzerine tekrar tanzim ettiklerini ve zecrî tedbirci memleketlerle, yeniden ticarî münasebet tesis etmiyeceklerini söylemektedirler. Şüphe yok ki, İtalyan siyasetinin bu sertliği Roma hükûmetinin güttüğü haricî siyasetin başka bir istikamete sevkedileceğinin kat'î delili telâkki edilemez; ancak, pazarlık devrinin henüz kapanmadığı ve İtalyanın, Avrupa manzumesine avdet mukabilinde yeni yeni metalibde bulunacağı anlaşılmaktadır.»

San'ata dair

Meşhur "Louvre„ müzesini yakmalı mı?

André Lhote'un bir konferansı

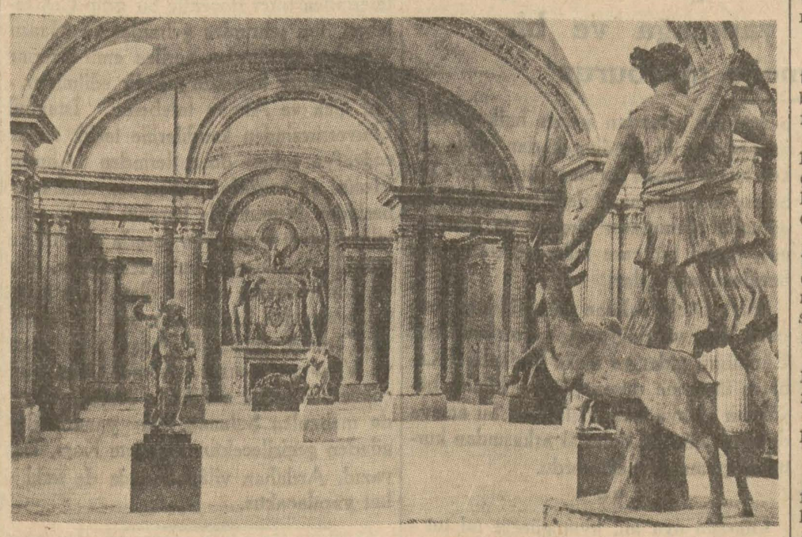

Louvre müzesi galerilerinden biri....

Paris, haziran 1936

Birinci arkadaş — Sen iki seneden fazla oldu Fransadasın da, hâlâ *Louvre* müzesini gezmedin mi?

İkinci arkadaş — Bir de artist olmak istiyorsun. Bunun herkesten evvel seni alâkadar etmesi lâzım!.

Üçüncü arkadaş — Bu dünyanın şimdiye kadar yetiştirdiği en büyük san'atkârları; *Raphaël*lerin, *Michel Ange*ların, *Rembrandt*ların eserlerini görmeden insan nasıl ressam olabilir?

Dördüncü arkadaş — Bence insanlar dünyanın öbür ucundan, Amerika ve Japonyadan kalkıp bu müzeyi görmeğe geliyorlar. Halbuki sen, bu kadar zamandır onun burnunun dibinde, on dakika mesafede bir mahallede oturuyorsun ve bir defa merak edip gitmiyorsun. Doğrusu bu işe aklım ermedi!.

Bu arkadaşlara teker teker cevab vermek zordu. Bu münakaşalardan bir müddet sonra tesadüfen Fransanın modern ressamları içinde en fazla sevilen, en çok talebe yetiştiren meşhur *André Lhote* isimli san'atkâr *Sale Pleyel*de bir konferans verdi. Mevzuu: Fransa müzelerinin kıymet ve medeniyete hizmeti.. Konferansın ismi de: *Louvre* müzesini yakmalı mı?

Bizim genc ressamlarımız *Lhote*u çok iyi tanırlar. Fransada tahsil etmiş olanlarının hemen hepsi bir defa onun atelyesinden geçmiştir. Zaten bu ressamın şöhret ve itibarı bugün Fransa hudutlarını çoktan taşmış bulunuyor.

Benim için bundan mükemmel bir fırsat olamazdı. Bana itiraz eden bütün bu arkadaşları toplayıp konferansa götürdüm. Bu tam bir saatlik konferansın içinde onlar benden bekledikleri cevabları fazlasile buldular ve meraklarını giderdiler.

O gün *André Lhote*un ağzından bütün Fransız modern sat'atkârlarının düşünce ve prensiplerini dinliyor ve öğreniyorduk. Salon tıkabasa çok seçme bir halkla dolu.. En ucuz yer bizim para ile bir liraya.. Çok tanınmış artistler ve okumuş insanların arasında genc ressamın hayranı, yüksek tabakadan güzel kadınlar göze çarpıyor. Bu toplantıda, pek çok kimselerin henüz bilmedikleri hakikatleri ve sırları bize öğreten modern ressamın sözlerini şu cümlelerle hulâsa edebiliriz:

«—*Louvre* müzesinde eserlerini gördüğümüz, tarihin malı olmuş büyük artistlerin san'at kıymetlerini burada münakaşa edecek değilim. Allahın bu talihli kullarının isimleri büyük bir ekseriyet tarafından hâlâ takdir ve hayranlıkla anılıyor. Hatta birçokları, onları yalnız kendi devirlerinin san'at anlayışı ve usulleri içinde görmek lüzumunu hissetmiyerek, onların dünyaya gelmiş ve bir daha gelmiyecek olan fevkalbeşer insanlar olduklarını söyliyecek kadar ileri varıyorlar. Benim de ne bu kimseler gibi şakşakçı, ne de ilerisi için bezgin olacağımı sanmayın.

Ben burada yalnızca - kıymetli veya kıymetsiz - bu şaheserleri bugünkü hallerile bir müzeye koymanın doğru olup olmadığını münakaşa etmek istiyorum. Hele o tablolar *Louvre* gibi bakımsız ve pis bir yere bırakılırsa, bu halde onları saklamanın pek saçma bir hareket olduğunu söyliyeceğim. Belki şu hakikati hepiniz bilmiyorsunuz: *Louvre* müzesinin binası ve salonları İç Bakanlığa aiddir, içindeki tablo ve eserler ise Kültür Bakanlığının malıdır. Bu vaziyette zaman zaman müzeyi temizletmeğe kalkışanlar bile İç Bakanlığı; «neme lâzım, içindeki eserlerden ben mes'ul değilim ya!» der, işi diğer Bakana yükler... Kültür Bakanı ise; «bina bana aid değil ki ben temizleteyim» diyerek kabahati İç Bakanının üstüne atar ve bu hercümerç içinde yarım asır, bir asır geçer, müze temizletilmez.. Bugün müzenin içerisi, hele tabloların altı kat kat toz doludur. Pislik içinde yüzen şaheserler güve ve diğer böcekler, kurtlar tarafından yenmiş, harab edilmiştir.

Bundan başka orada gördüğünüz bu tablolarla, imzasını taşıdıkları meşhur san'atkârın hakikî eserleri arasında hiç bir münasebet yoktur. O şaheserler; her şeyi kemiren zaman, hararet değişikliği ve bakımsızlık yüzünden aşındığı, çatladığı veya karardığı zaman müzeler idaresi onları, ucuz olsun diye, bir badanacı kadar kötü bir takım ressamlara verip yeniden boyatmış, sözde temizlettirmiştir.

Bu iş yirmi, otuz senede bir tekrar edildikten sonra bir gün gelmiş artık o tablolarla eserin aslı arasında hiçbir benzerlik kalmamıştır. Şimdi her kesin, sırf meşhur denildiği için takdirle seyrettiği tablo *Rubens* veya *Léonard de Vinci*nin değil, bu derme çatma sokak ressamlarının eseridir. İşin içyüzünü biliniz ve tekrar oraya gittiğiniz zaman boş yere aldanmayınız.

O halde sorarım size! Bu zavallı müzeyi içine battığı gaflet ve pislikten kurtarmak için kundak sokup yakmaktan başka çare var mıdır?»

Konferanstan çıkarken arkadaşlarım soruyorlar:

— Peki sen bunları evvelden biliyor muydun?

— Tamamen değil.. Amma müze gezmenin, eskiden yapılmış eserlerden örnek almanın pek lüzumlu bir şey olmadığı kanaatinde idim.

Onların dudaklarında müstehzi bir

Louvre müzesinde Mars köşesi

gülümsemenin hafifçe gezdiğini farkediyordum. Fakat gene bir müddet sonra onlara asrımızın en yüksek mimarî ve modern san'atın bayraktarı *Le Corbusier*nin «Bugünün San'atı» adlı kitabında müzelere ve ne derece lüzumlu olduklarına dair yazdığı satırları okuttum. Eminim, o zaman bana hak verdiler.

Le Corbusier şöyle düşünüyor:

«Müze, insanlık tarihindeki hükümlerimizde bizi aldatmak için kurulmuş bir müessesedir. Müzenin yaşı; en fazla 100 sene.. İnsaniyetin doğum tarihinin ise 400,000 sene kadar evvel olduğu söylenir. O halde müzelerin ekmek, su, yazı ve din gibi insanlık için esas olan ihtiyaclardan biri olmadığını kabul edebiliriz. Zaten geçmiş şeyler bugün bizim hiç işimize yaramaz. Çünkü dünya yüzündeki hayat bir daha geri dönmiyen bir yoldan ibarettir.

Bir müze; modellerinden, ilham kaynaklarından ayrı düşmüş bir sürü eseri aralarında hiç bir bağlılık, hiçbir alâka olmadan yanyana dizmekle meydana getirilir. Bu eserlerin doğduğu devre aid bir fikir edinmek istiyen kimseye bunların hiçbir yararlığı dokunamaz. Ancak çok okumuş, başka vasıtalarla o devri, o tarihi inceden inceye tanımış bir insan belki o müzeden bir parça istifade eder.

Hakikî müze iyi, kötü her şeyi ihtiva edeni ve asırlar geçtikten sonra da bize her şeyi öğretebilecek olanıdır. Böyle sadık ve namuslu bir müzede istediğimizi, işimize yarayanı seçer, onları tasdik veya inkâr edebiliriz. Ancak bu müze bize hâdiselerin esasını ve sebebini kavramamıza ve daha mükemmelini yapmamıza müsaade edecektir. Maalesef böyle bir müze henüz mevcud değildir. Yalnız bir mucize eseri olarak olduğu gibi kalmak ve saklanmak bahtiyarlığına erişen *Pompei* harabeleri hakikî bir müzeye yaklaşmaktadır. Diğer bütün müzelerin kapılarına şöyle bir levha asmak lâzım: Burada en koyu tarafgirlikle yapılmış bir seçimi ve eski zamana aid en yanlış bir vesika koleksiyonunu bulacaksınız. Bunu bilin ve çürük tahtaya basmayın!»

Bu sözlerde tenkid edilecek bir yer yoktur sanırım. Evet, müzenin iyi tafları da vardır. Fakat onu gezdikten sonra doğru ve sağlam bir hüküm verememek tehlikesi karşısında kalırız. Zira bir müzeye yalnız en iyi, en seçme şeyler, istisnalar konulur. Bunların yanıbaşında orta halli ve az kötüler elekten geçirilir. Meselâ içinde yaşadığımız asra aid eserlerden şimdiden bir müze yapmak lâzım gelirse oraya yalnız elektrik ampulü, telsiz telgraf, sinema şeridi, radyo, televizyon girecektir. Bunların yanıbaşına bir gece lâzımlığını, deli gömleğini, veremlinin tedavi edilememiş ciğerlerini ve kokaini koymak kimsenin hatırına gelmiyecektir ve ilerilde bu medeniyet panayırını gezen bir insan da, 20 nci asır hakkında yanlış bir fikir edinecektir.

Bunun gibi, bir devrin san'atını tanımak, tetkik etmek için yalnız en mükemmelleri görmek kâfi gelmez. Onlarla bir arada, bu ustaların yetişmesine yardım eden, onlara basamak vazifesi gören san'atkârları ve eserlerini de tanımak lâzımdır. Bu tıpkı size Mısır Ehramlarını anlatmak istiyen bir kimsenin, Ehramın en tepesindeki taşı kaldırıp sizin ayağınıza getirmesine benzer. Şimdi o taşı görmekle bir Ehramın ne demek olduğunu anlamağa imkân var mıdır? O taş belki çok kıymetlidir. Çünkü büyük bir emek mukabili olarak yontulmuş ve o kadar yükseğe çıkarılmış, yerleştirilmiştir. Ve sonra onu oradan kaldırıp size getirmek için ne zahmetlere katlanmışlardır. Amma bu iş güç yapılmıştır diye o taşı bugünkü abide yapıcısı bir san'atkârın eline verip; «bundan örnek al» demek kadar manasız bir hareket olamaz.

Onun için, bir artistin müze gezmesi, hele oradaki eserlerden ibret alması, onların tesiri altında kalması pek büyük bir hatadır. Eğer oradakiler çok yüksek birer san'atkâr eseri ise, unutmıyalım ki onların yetiştiği devirde henüz müze yoktu. Ve eğer onlardan sonra dünyaya o kadar iyi artistler gelmedi ise, bunun sebebini, sonradan gelenlerin daima eskileri takdir etmesinde ve müzelerdeki eserleri taklid etmesinde aramalıdır.

Gene *Le Corburier*nin başka taraftа dediği gibi; «genc ve modern san'atkâr çıplak bir adama benzer. Çırılçıplak adamın sırmalı çepkene, sahte yaldıza ihtiyacı yoktur. O yalnızca bir insan, yani düşünen, düşündüğünü söyliyen ve ne yapacağını bilen bir hayvandır. Hâdiselerin niçinini anlamasını sever ve bu niçini sorarak tenevvür eder. Evvelden verilmiş hükümlerin tesiri altında değildir. Muska ve uğura inanmaz. Antika koleksiyoncusu ve müze faresi değildir. Eğer okumağı seviyorsa bu daha iyi silâhlanmak içindir. Ancak kendi zekâsının yarattığı eser onu harekete getirir, cesaretlendirir, yükseltir ve ona hayatta destek vazifesini görür.»

Memleketimizin henüz bir *Louvre* müzesi yok diye ve şimdiye kadar isimlerini tarih abidesi üzerine kazdırmış san'atkârlarımız yetişmedi diye üzülmiyelim. Gözlerimizi teessürle geriye değil, ümidle ileri çevirelim.

MUVAFFAK TOYAR

OKUYUCULARIMIZ Diyor ki

Kömür depoları nerede yapılmalı?

Korvet kaptanlığından mütekaid Kös tenceli Mehmed Şükrü imzasile aldığımız mektubda deniliyor ki: «Kömürün tahmil ve tahliyesi dolayısile iktısadı, tozu ve toprağı dolayısile de nezafet ve sıhhati alâkadar ettiği şüphesizdir.

Her yerden kovulan depolar bugün adeta mevkisiz bir haldedirler. Yer intihabında da vazifedar olanların acizlerini görüyorum.

1900 senesinde Asarıtevfikle Almanyanın Kiel limanına giderken Cebelitarıkta bir çok eski gemilerin kömür deposu olarak kullanıldıklarını gördüm. İstanbul için de esaslı bir kömür deposu mıntakası seçilip yapılıncıya kadar bu usulün burada da tatbikında hiçbir mahzur yoktur fikrindeyim. Halicde bir hayli köhne gemi yatmaktadır. Bunların oradan çıkarılıp meselâ Haydarpaşa önüne sıralandırılması en muvafık bir iş olur.

Karadenizden Akdenize ve oradan da Karadenize gelip geçecek gemilerin kömür, gaz, mazut, su ve sair ihtiyaclarını karşılıyacak esaslı ve daimî depolar da Haydarpaşa dalgakıranı civarında olmalıdır.

Haydarpaşa, Boğazdan gelip giden sefainin yolu üzerinde bulunması, fırtınalara karşı mendirekle muhafaza edilmesi, Anadolu şimendiferlerinin istasyonu olması hasebile de Ereğli hattının kömür nakliyatının depolara çabuk aktarma edilebilmesi ve hernevi gemi kazanları için matlûb derecede iyi bir suyun Anadolu yakasında bulunması hasebile, depo olmağa elverişli en iyi mıntakadır.

Köstence limanında deniz altında on üç metro derinlikte ve yüz metro murabbaı sahada emin bir tarzda iş görecek hertürlü tertibatı haiz bir dubanın ikmali kuvvei karibeye geldiğini mevsukan haber aldım. Haydarpaşa dalgakıranının önünde bu tarzda yapılacak bir tesisatla İstanbul kömür depoları meselesinin esaslı bir suretde halledilmiş bulunacağına kanaatim.»

ÇOCUKLAR İÇİN

Çocuk Masalları

HARB İLÂHİ: ODİN

— Alman efsanesi —

Eski devirlerde yaşıyan Jermenler de tıpkı Yunanlılar ve Romalılar gibi insanlar tarzında hayat süren ilâhların varlığına inanıyorlardı. Onların itikadlarına göre bu allahlar yerler, içerler, evlenirler, hiddetlenirler, aralarında kavga ve dövüş te ederlerdi. Böyle şeyler akıl ve mantığa sığmaz amma, efsaneler, bugünkü edebiyatları doğuran anneler oldukları için bunları masal şeklinde pekâlâ zevkle okuyup dinliyebiliriz.

Macerasını anlatacağımız Odin de Jermenlerin harb ilâhı idi. Elinde istediği zaman dilediği şekle girmek kuvvet ve kudreti vardı. Bunun için icabına göre balık, boğa, kuş, yılan, dev olurdu. Bir kavgaya, bir muharebeye giriştiği zaman çok defa düşmanına elile, ayağile vurmasına hacet kalmaz, üzerine doğru yürümesi onu kör, sağır eder ve kuvvetten düşürürdü.

Vücudü çelikten parlak bir zırhla kaplı idi. Başında altın bir tulga taşırdı. Başlıca silâhını teşkil eden yayı oklarını hiç şaşırmadan hedefine yapıştırırdı. Sadık ve sevgili atı Slaypnirin sekiz ayağı vardı. Hiçbir engel dinlemez, atlar, kırar ve geçerdi.

İşte Odin bu ata güvenerektendir ki maiyetindeki Valkürilerden birinin kendisine atı dehşetli koşan bir devden bahsetmesi üzerine onunla yarış etmek için yola çıkmak üzere idi.

Odin akla hayret verecek derecede büyük ve dehşetli şatosunun Valhal isimdeki salonunda oturmuştu. Bu salonun parkeleri ve duvarları oklardan yapılmıştı. Üstü ise kiremidle değil, demir kalkanlarla örtülmüştü. Oturulacak yerler ters tarafı döndürülmüş palalardandı. Bu muazzam salon geceleri duvarlarına süs olarak asılmış yalın kılıçların parıltısile aydınlanırdı.

Harb ilâhının etrafında en yakın maiyeti, Valküriler dizilmiş, söylediği sözleri dikkatle dinliyorlar, aradasırada da sorduğu suallere cevab veriyorlardı. Odinin sağ ve sol omzuna birer iri karga konmuş oturuyorlardı. Bunlar sık sık seyahate çıkarlar, bütün dünyayı ve ahireti dolaşırlar, efendilerine canlılar ve ölüler âleminden haberler getirirlerdi.

İşte gene bu kargalardan biridir ki ilâh Odine, dünyanın en hızlı koşan atına sahib dev Hrungirin nerelerde gezip dolaşmakta olduğunu bildirmişti. Bir saat sonra Odin altın tulgasını giydi. Sadık atı Slaypnire binerek dev Hrungirin bulunduğu tarafa doğru yola çıktı. Bir müddet gidince de hemen deve ulaştı. Hrungir:

— O.. Maşallah, dedi, amma da hızlı gidiyorsunuz!

Odin iftihardan göğsü kabararak ve memnuniyetle gülerek:

— Evet, diye cevab verdi. Atım çok hızlı gider ve onu dünya üzerinde geçecek diğer bir binek hayvanı yoktur sanırım.

— Ya, öyle mi? Ben sizinle bir yarışı memnuniyetle kabul ederim.

— Pekâlâ, buyurun!

İki süvari atlarını önlerindeki geniş sahraya doğru var kuvvetlerile sürdüler. Fakat biraz sonra dev Hrungir atını kuvvetle mahmuzlamak mecburiyetinde kaldı. Buna rağmen bütün emeği boşa gidiyordu. Çünkü dev ne zaman bir hamlede dağlardan birinin tepesine çıkmağa muvaffak olduysa Odini daha ilerideki dağın tepesinde görüyordu.

Neticede mağlûb olduğunu itiraf etmek mecburiyetinde kaldı.

***

Lâkin yukarıda da söyledik ya, Odin sade atile değil, silâhlarile de övünürdü. Cüceler tarafından yapılmış çelik kılıcının üstüne dünya üzerinde bir tanesinin daha mevcud olmadığına kaildi. Hele her zaman hedefine isabet eden oklarını attığı yayın mükemmeliyetini birçok defalar isbat etmişti. Hatta bir aralık bu kılıcı muavinleri Volsung ile Sigmunda muvakkat olarak vermişti. Volsung ile Sigmund bu kılıcla birçok muharebeleri kazandılar. Fakat bir zaman geldi, Odinin artık Sigmunda emniyeti kalmamıştı.

Günlerden bir gün onun önüne geniş şapkalı, bir gözü kör boyluboslu bir adam çıktı. Sigmund yaradana sığınıp meşhur kılıcı çekti ve düşman farzettiği bu adamın üzerine saldırdı. Ne fayda ki, bu adamın üzerine saldırdı. Meçhul adam elindeki yaya taktığı bir okun müthiş darbesile Sigmundla beraber okun müthiş darbesile Sigmundla beraber kılıcı ikiye böldü. Sigmund o anda düşmanının ayaklarının altına serilmişti. Zavallı ilâhın imdadına koşanlar Sigmundu yaralıyanın bizzat harb ilâhı Odin olduğunu derhal değişen şahsiyetlerinden anlamışlardı.

Son nefesini teslim etmek üzere olan Sigmund çocuklarına bu kılıcın parçalarını saklamalarını vasiyet etti ve sonra dedi ki:

— Bir gün gelir, belki bununla benim intikamımı alırsınız!

Bu çocuk, büyüyünce Siegried ismini alan meşhur Jermen kahramanıdır. Onun da müthiş maceralarını size bir başka gün anlatacağız.

Yaz bilmeceleri

— 1 —

Yokuş aşağı yürür?..
Ne kulpu var, ne sapı?..
Buğu gibi terletir
Yazın durduğu kabı?..
— Soğuk su!..

— 2 —

Yazın onu görünce
Çamaşır kurutulur?..
Ona yaklaşamayız,
Fakat bazan tutulur?..
— Güneş!..

— 3 —

İşte tahtadan bir ev:
Temeli taş değil, su?
Bu eve kim girerse
Serinliyor doğrusu?..
— Deniz hamamı

— 4 —

Yemyeşil bir yuvarlak,
İçi de kıpkırmızı?..
Bir parçası kaydırır
Bizim ayağımızı?..
— Karpuz

— 5 —

Çocuk gibi, gülerken
Ağlar: Düşer gözyaşı?..
Hızı çok sürmez, amma,
Islatır dağı, taşı?..
— Yaz yağmuru

— 6 —

Yıl içinde «8» dir
Ona konan numara?..
O gidince ulaşır
İnsanlar sonbahara?..
— Ağustos

FAYDALI BİLGİLER

Amerikadaki en eski medeniyet eserleri

Amerikanın ilk ahalisinin Polinezyadan, Mısırdan oraya göçüp yerleştiklerini söyliyenler vardır. Fakat ekseri âlimler bunların Asya kıt'asından oraya geçtiklerini ve asıllarının Türk olduğunu iddia etmektedirler ki son keşifler bu iddiaya yerden göke kadar hak vermektedir.

Bilhassa Meksika körfezine doğru bir

Meksikada Maya mabedi harabesi

dil gibi uzanan Yukatan yarım adasında Mısır Ehramları derecesinde büyük Ehramlar göze çarpmaktadır. Yalnız bu Ehramların Mısırdakilerden farkı fazla yüksek olmayıp buna mukabil son derece geniş olmalarıdır. İçlerinde 450 metro eninde olanları mevcuddur.

Bu medeniyeti vücude getiren Mayaların payitahtı Şişen - İtaz bu yarım adanın ortasında idi. O şehrin harabeleri arasında yüksekliği 54 metroya kadar yükselen bazı Ehramlara da rasgelinmektedir. Hele Mabed harabeleri ise sayısız denecek derecede çoktur. Bu mabedlerin içinde bilhassa genc kızlar ve çocuklar kurban edilirler, o esnada ise mabedde bulunan halk şarkı söyliyerek, dans ederek ilâhlarının arzularını yerine getirmekten doğan memnuniyetlerini gösterirlerdi. Çok şükür medeniyet ilerledi ve bugün bu gibi saçma şeyler ortadan kalktı.

MEMLEKETLERDE ÇOCUKLAR.

Amerikalı Zenci çocuk artist Stiminin güzel bir pozu

Bilmeceyi çözenler

Bilmeceyi doğru çözenlerden bize fotoğraf gönderenlerin resimlerini basmıya devam ediyoruz. Yalnız burada resmi çıkmış olmak mutlaka hediye kazanmıya delâlet etmez. Mükâfat kazananların listesi her ayın ilk haftasında neşrolunan büyük listeye yazılır. Sol - dan sağa sıra ile:

1 — Meydancıkta kâğıdcı Hüseyin Cafer mahtumu Bahri Erçebi.

2 — Konya Askerî orta okul Hikmet Özgenler.

3 — Tavşanlı bakkal Eminin yeğeni Mehmed Ulusaz.

4 — Burdur İnhisarlar müdürü oğlu Muzaffer.

5 — Adana erkek lisesi 223 Sadi Soykan.

6 — Sandıklı mahkeme başkâtibi Hidayet yeğeni Mehmed.

7 — Edirnekapı Feyzipaşa caddesi No. 397 Mustafa.

8 — Vefa lisesi 77 Faruk.

9 — Samsun orta okul 39 Vedad Dere.

10 — Rize orta okul 223 Hümeyra Öztep.

11 — Şehzadebaşı Kırkçeşme mahallesi No. 123 Feyzi.

12 — Karagümrük 27 nci ilk okul 172 Osman Yücesan.

13 — Ezine topçu alayı levazım müdürü Nazım oğlu Erdoğan Eke.

14 — Eskişehir Sivrihisar Demirci mahallesi 23 Mehmed.

15 — Kabataş Erkek lisesi 1040 Ziya.

meraklı şeyler

Şilide dilenciler

Cenubî Amerikadaki Şili hükûmeti dahilindeki hayir cemiyetlerei oradaki fakirlere ve dilencilere ekmek, et ve saire vesikası vermek suretile yardım etmektedirler. Bu vesikalarla fakirler muayyen dükkânlara müracaat ederek hayir cemiyetleri taraflarından evvelce paraları verilmiş ekmek, et ve saireyi bedava almaktadırlar. Fakat bazı fakirler ve dilenciler de aynen alacakları bu eşya ye-

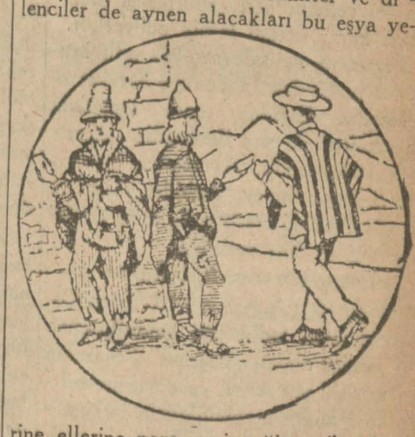

rine ellerine para geçirmeği tercih ediyorlar, vesikalarını satıyorlarmış. Vesikaları ucuza maleden diğer adamlar, fakirlerin yerine gidip o malları alıyorlarmış. Hele son günlerde Şilide ekmek ve etin fiatı biraz artmağa başlayınca vesikaların kıymeti de ziyadeleşmiş fıkara vesikalarının muntazam alınıp satılması için bir borsa bile kurulmuş. Ne denir? Muhtelif memleketlerin kendilerine göre garib garib âdetleri var!.

İskoçyalıların fistanları

Çoğunuz bilirsiniz ki Büyük Britanya adasının şimalinde oturan İskoçyalılar İngiliz ordusuna girdikleri vakit diğer askerler gibi pantolon giymezler, fistan taşıma âdetlerini askerlikte bile terketmezler. Fakat son defa İngiliz dominyonla -

rından Avustralya adasında askere çağırılan İskoçyalılara Avustralya hükûmeti fistan taşımıya müsaade etmiyerek pantolon giymeleri için emir vermiş. İskoçyalılar:

— Fistan bizim an'anemizdendir, biz onu terkedemeyiz!

Diye direnmek istemişlerse de hükûmet aksi harekette bulunanları kanuna itaat etmemiş sayacağını ilân etmesi üzerine hepsi pantolon giymeğe mecbur olmuşlardır. Zaman terakki ve yenileşme asrı.. Onun için an'aneler filân hep yıkılmağa mahkûm şeyler!..

Temmuz bulmacası

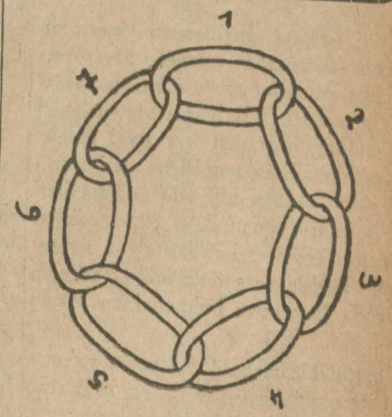

Şu gördüğünüz yedi zincir halkasının her birinin içine öyle harfler koyunuz ki birinciden başlanıp yedinciye doğru okunduğu zaman Avrupadaki büyük memleketlerden biri meydana çıksın, yedinciden birinciye doğru ters okunduğu zaman da «kendimi içinde gördüğüm şeyle birlikte» manası çıkan bir kelime vücude gelsin.

Cevablar, yukarıki zincir şekli kesilip üzerine doldurulmalı ve adresle birlikte bize gönderilmelidir.

Doğru halledenlerden birinciye beş lira, ikinciye iki lira, üçüncüye münasib bir hediye, diğer yüz kişiye muhtelif mükâfatlar verilecektir. Cevablar temmuzun sonuncu gününe kadar «Cumhuriyet Çocuk Sahifesi» adresine gönderilmelidir. Geç kalanlar ve yukarıda yazdığımız şartlara riayet etmiyenler hediye kazanamazlar.

SEYAHATLER

CAVA ADASI

Asyanın cenubunda bulunan Sonda takım adalarına mensub olan adaların en büyüğü Cava adasıdır. Ahalisinin sayısı hemen hemen 30 milyona yakındır. Halkının mühim bir kısmını Soendanais denilen yerliler teşkil eder. Bunlar o adada yaşamış olan ilk insanlardır. Bir kısmı Buda mezhebine ve islâmiyete salik olmakla beraber içlerinde en eptidaî dinleri olan garib garib şeylere ibadet mezhebine sadık kalanlar da mevcuddur.

Sonraları buraya Hindistandan ve Çin Hindistanından bir sürü muhacir gelip yerli ahalile karışmışlardır ki adanın bugünkü sakinlerini teşkil eden Cavalılar işte bu melez ırktandırlar.

Adada bir müddet Hindliler, bir zaman Arablar hâkim olduktan sonra memleket yakın bir mazide Portekizlerin eline geçmiş ve onlardan da Holandalılar bu mahsuldar yeri almağa muvaffak olmuşlardır.

Holandalılar Cavalıları evvelâ esir gibi kullanmak istemişlerse de halkın çalışkanlığı ve okuma öğrenmeğe kar-

şı olan hevesleri seviyelerini yükseltmiştir. Bugün galiblerle mağlûblar aynı derecede sayılmakta ve ayni haktan istifade etmektedirler.

Küçüklere Yazısız Hikâye

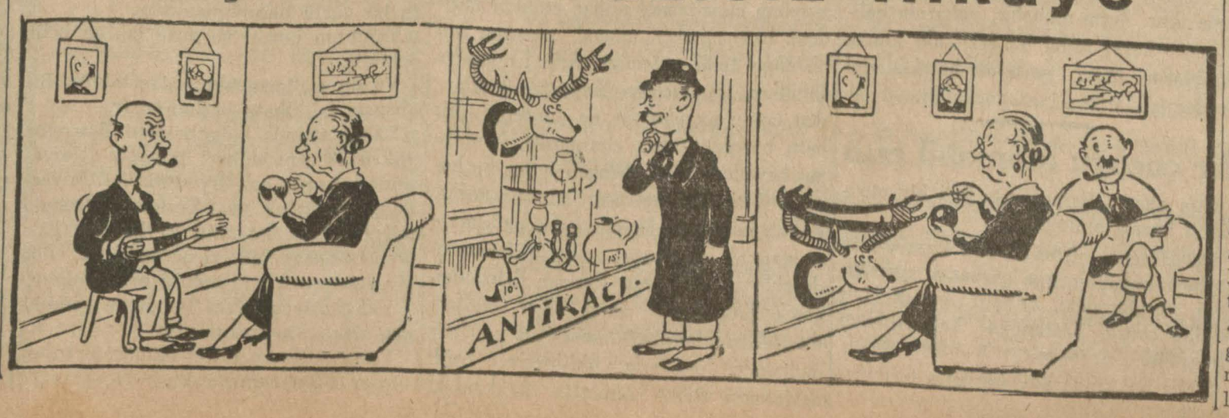

İngiltere niçin soldan geri etti?

Anavatan filosu Alman korkusile geri alınıyor

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

İngiltere donanmasının otuz seneden fazla bir zamandanberi Akdenizde bulunmakta olduğu bir vakıa değil midir?

Filo 3 asır daha Akdenizde kalacak mı?

Sir Samuel Hoare, şu cevabı vermiştir:

«— İngiliz donanmasının daha üç yüz seneden fazla bir müddet Akdenizde kalması muhtemel olduğu hakkında muhterem meb'ua teminat veremiyeceğim.»

Geri alınacak gemiler

Londra 10 (A.A.) — Akdenizdeki fazla kuvvetlerin geri çektirilmesi hakkındaki karar derhal tatbik edilecektir.

«Neauder» ve «Cornwald» adlı kruvazörler bugünden İngiltereye hareket edeceklerdir. Bundan sonra aşağıdaki harb gemileri de sıra ile İngiliz sularına iltihak edeceklerdir. Avustralya kruvazörü, Sidney, Suney, Achilles Ajax ve New-Zeeland kruvazörlerile dört denizaltı gemisi ve dört destroyer.

Fransanın verdiği karar

Londra 10 (A.A.) — Milletler Cemiyetinin zecrî tedbirlerin kaldırılmasına karar vermiş olması üzerine Fransanın Akdenizdeki mütekabil yardıma müteallik olan Fransız taahhüdlerinin hüküm den düşmüş bulunduğuna karar vermiş olduğuna dair olan haber Londraya geç vakit gelmiş olduğundan bu mesele hakkında resmî mütalealar elde edilememiştir.

Daily Telegraf diyor ki:

İtalyanın şimdi Montrö ve Brüksele mümessiller göndermesi muhtemeldir. Halihazırda Akdenizdeki gerginliğin zail olması, Fransanın tebligatı neticesidir.

Daily Mail gazetesi, bazı gemilerin Akdenizden çekilmesi hakkında şunları yazıyor:

İngiltere, şimdi İtalyayı Avrupaya aid işlerde daha sıkı bir mesai birliği yapmağa davet etmektedir. Hatırlardadır ki Sir Samuel Hoare, Bahriye Birinci Lordluğunu kabul etmek için ana vatan filosunun hemen Akdenizden çekilmesi sartını ileri sürmüştü.

Duçe istediğini yaptırıyor

Daily Herad, diyor ki:

Duçe, arzularını dikte ediyor. M. Eden, Akdenizdeki İngiliz filosunun geçen sonbaharda olduğundan daha kuvvetli olacağını söylemek suretile zevahiri kurtarıyor. Bundan sonra yeni metalibat karşısında bulunacağız. İtalyanın «artık doydum» demesi için Habeşistana Milletler Cemiyeti sarayı kapılarının kapanması ve ilhak keyfiyetinin tanınması lâzım gelecektir.

Fransanın feshettiği anlaşma

Londra 10 (Hususî) — İtalyan - Habeş harbi zamanında İngiltere ile Fransa arasında yapılan deniz anlaşması feshedilmiştir. Bu anlaşma mucibince, İtalya tarafından bir hücuma maruz kaldığı takdirde Fransa İngiliz donanmasına yardım edecekti. Zecrî tedbirlerin kaldırılması üzerine bu anlaşma da otomatik surette feshedilmiş olacaktır.

Buna mukabil, İngiltere, Türkiye, Yugoslavya ve Yunanistan arasında imzalanan bahrî itilâf mevkii mariyette kalacaktır.

Romada memnuniyet

Roma 10 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Siyasî mehafil, İngilterenin anavatan filosunu Akdenizden çekmeğe karar vermiş olmasını memnuniyetle karşılamaktadır. Bu mehafil, İtalyanın beynelmilel vaziyetin aydınlanması için zecrî tedbirleri andıran bütün tedbirlerin geri alınması lâzım olduğu iddiasını daima ileri sürmüş bulunduğunu ilâve etmektedirler.

Resmî Roma mehafili, İtalyan siyasetinin istikbalde ne suretle inkişaf edeceği hakkında beyanatta bulunmaktan imtina etmektedir.

Bazı nikbin mehafil, İtalyanın yakında Libyadaki kuvvetlerini geri çağıracağını beyan etmektedirler.

Karara sebeb Almanya korkusu mu?

Londra 10 (A.A.) — Havas ajansından:

Siyasî mehafil, amirallik dairesinin anavatan filosunu Akdenizden çekmek kararını, halihazırda Alman tehlikesinin İtalyan tehlikesinden daha büyük olduğunun kabul edilmiş olduğu suretinde tefsir etmektedirler.

Bu vaziyet, tabiatile Akdenize gönderilmiş olan cüz'ü tamların şimal denizine getirilmelerini icab etmektedir.

İtalyan tehdidi

Ayni mehafil bu kararın anî surette verilmiş olmasının sebebi İngilterenin İtalya tarafından bugünlerde İngiltereye bir nota vererek anavatan filosu Akdenizden çekilmedikçe ve İngiltere Akdenize aid karşılıklı yardım itilâflarını feshetmedikçe İtalyanın Montrö ve Brüksel konferanslarına iştirakten kat'î surette imtina edeceği bildirilmesinden endişeye düşmüş olması olduğunu ilâve etmektedir.

Alman - İtalyan anlaşması mı?

Paris 10 (A.A.) — Echo de Paris gazetesinde Pertinax, birçok gazetelerin fikri olan şu mütaleayı yürütüyor:

«Fakat İtalya hükûmeti, daha evvelce Almanyaya bağlanmış değil midir? Bunu birkaç güne kadar öğreneceğiz.»

Paris 10 (A.A.) — Madam Tabouis, Oeuvre gazetesinde yazıyor:

«İtalya ile Almanyanın tesbit edecekleri programın prensip itibarile zecrî tedbirler kullanılmasına dair olan maddelerin ilgası ve müstemlekelere aid bazı mütalebatın ileri sürülmesi suretile Milletler Cemiyeti misakının yeniden göz den geçirilmesi demek olacaktır.

Resmî Avusturya mehafilinden aldığımız haberlere göre İtalya, Almanyanın Avusturya statükosuna riayet edeceğine kefil olduğunu ileri sürerek Avusturyayı Almanya ile siyasî ve iktısadî bir anlaşma yapmağa sevketmiş olduğu anlaşılıyor. Viyana hükûmetine göre İtalya ile Almanya arasında vücude getirilmiş olan itilâfın zımanı budur. Bu suretle mitteleuropa denilen Cermen telâkkisi, azçok yeniden tahakkuk sahasına isâl edilmiş olacaktır.»

Kralın tasdiki

Londra 10 (Hususî) — Kral Edvard, İtalyaya karşı konulmuş olan zecrî tedbirlerin feshine dair kararı tasdik eylemiştir.

Fransız kararının esbabı mucibesi

Paris 10 (A.A.) — Havas ajansının, Fransız hükûmetinin, Akdeniz anlaşmalarını hükümsüz telâkki eylediğine dair olan kararı hakkında bildirdiğine göre, Fransızların delilleri, İtalyanın, Lokarno devletleri toplantısına iştirak edebilmesi ve Avrupa ahenginde mevkiini alabilmesile alâkadardır. Esasen 17 haziranda M. Eden Avam kamarasında, zecrî tedbirlerin kaldırılmasının Akdeniz anlaşmalarının hükümsüzlüğünü intac etmiyeceğini tasrih eylediği zaman dahi Fransa Londraya kendi tezini bildirmiş ve zecrî tedbirlerin nihayet bulması keyfiyetinin bu tedbirlerin işlemesini garanti için imzalanmış olan anlaşmalarının tabiî olarak terkini istilzam ettiğini tebliğ eylemişti. Bu hafta bidayetinde ise, İtalya, Parise kendi endişelerini bildirmiş ve Fransa, bu noktai nazarını izâhla kendisine cevab vermişti. Fransız hükûmeti, Romanın bu teşebbüsünden ve Fransanın verdiği cevabdan Londrayı haberdar etmişti.

Havasın diğer taraftan tebarüz ettirdiğine göre, diğer Akdeniz devletleri, bu Akdeniz anlaşmalarının şümulünü müstakil bir surette tefsir edeceklerdir.

Balkan memleketleri Antanta sadık

Londra 10 (A.A.) — Havas ajansının diplomatik muhabirinin sandığına göre, Fransanın ve Büyük Britanyanın Akdeniz anlaşmaları hakkındaki kararları ne olursa olsun Balkan memleketleri halen Akdeniz karşılıklı yardım anlaşmalarını idame ettireceklerdir.

Filistin Arablarile anlaşıncıya kadar

[Baştarafı 1 inci sahifede]

sir yapmamıştır. Kudüsün iaşesi için korkulmaktadır.

Muhaceret duruyor

Londra 10 (A.A.) — Daily Herald gazetesinin Kudüs muhabiri, bildiriyor:

Arab reislerine, İngiltere hükûmetinin hususî tahkikat komitesi Filistin meselesi hakkındaki raporunu verinciye kadar Yahudi muhaceretini durdurmağa karar vermiş olduğu Londradan bildirilmiştir.

İyi bir membadan öğrenildiğine göre bu komite, önümüzdeki eylûl ayında toplanacaktır. Ayni muhabir, yukarıda bahsi geçen karar resmî bir şekil alır almaz Arabların grevi ve tethiş hareketlerini durduracaklarını ilâve etmektedir.

Bir çocuğu otomobil ezdi

Dün akşam Samatyada feci bir otomobil kazası olmuştur.

Bir çimento şirketine aid kamyon 10 yaşlarında bir çocuğa çarparak ağır surette yaralamıştır. Zavallı çocuk beş dakika sonra, hastaneye kaldırılırken ölmüştür.

Şoför hakkında adlî takibata başlanmıştır.

Heyetler dün de 3 maddenin münakaşasına devam ettiler

[Baştarafı 1 inci sahifede]

«Harb zamanında Türkiyenin bitaraf kalması, harb gemileri ve muavin gemiler 9 - 15 inci maddelerde münderiç şeraitin ayni dahilinde Boğazlarda tam bir transit ve seyrisefain serbestisinden istifade edeceklerdir.

Bununla beraber bu şerait muhalif bir devlet hakkında kendisinin harb hakları zararına olarak, kabili tatbik olamıyacaktır.

Sulh zamanında olduğu gibi harb zamanında Türkiye bitaraf kaldığı vakit tamamen serbest kalması lâzım gelen Boğazlarda Türkiyenin bitaraf devlet sıfatile haiz olduğu hukuk ve vazaif kendisine transit ve seyrisefaine engel olabilecek mahiyette hiçbir tedbir almağa müsaade bahşedemiyecektir.

Bu maddenin hiçbir hükmü Türkiyenin bitaraflığı halinde, sulh zamanında olduğu gibi harb zamanında tatbik edilecek olan işbu mukavelenin 18 inci maddesinin Türkiyeye tanıdığı hukuka halel getiremez.

Muhariblerin harb gemileri Boğazlarda hiçbir zaptu musadereye tevessül etmiyecekleri gibi muayene ve taharri haklarını icra etmiyecekler ve hasmane hareketlerde bulunmıyacaklardır.

Erzak ve mühimmat tedariki ve tamirat hususlarına gelince, harb gemileri bahrî bitaraflık hakkındaki 1907 Lâhey 13 üncü mukavelesi ahkâmına tâbi tutulacaklardır.»

Bu madde de pek çok itirazları mucib olmuştu.

Boğazlar mukavelesinin hiçbir hükmünün Türkiye ve diğer âkidler Cemiyeti Akvam misakından mütevellid hak ve halel iras etmiyeceğine dair olan 23 üncü madde üzerinde de hâlâ münakaşalar cereyan etmektedir.

Müsbet netice umuluyor

Müzakerelere dair çok sıkı ketumiyet muhafaza edilmekle beraber müsbet neticelere varılmak hususunda yeni adımlar atıldığı da saklanmamaktadır. Müzakerelere yarın da (bugün) ayni şekilde devam edilecek ve vaziyetin inkişafı ancak pazartesiye anlaşılabilecektir.

Bir pakt rivayeti

Son günlerde Alman mehafilinde Boğazlar Konferansına karşı büyük bir alâka başgöstermiştir.

Bu mehafile göre, Türkiye ile Fransa arasında bir karşılıklı yardım paktı akdedilecektir. Fransız - Sovyet paktına benziyeceği söylenen bu paktın Boğazlar meselesile yakından alâkadar olduğu ve Karadenizdeki Sovyet donanmasının serbestçe Akdenize inişini temine matuf bulunduğu söyleniyor.

M. Titulesko Bükreşe gitti

Romanya Hariciye Nazırı M. Titulesko dün akşam Bükreşe hareket etmiştir. Hareketinden evvel:

«— Konferansa aid sebeblerden dolayı Bükreşe gidiyorum. Şimdiye kadar alınan neticeleri hükûmetime bildireceğim. Hafta sonunda tekrar buraya döneceğim» demiştir.

Montrö 10 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Boğazlar konferansı, işlerine devam için ihtilâflı meseleler hakkında muhtelif hükûmetlerin vaziyet almalarına kadar beklemek mecburiyetinde kalacaktır.

M. Titulesko, Bükreşe hereket etmiştir. İngiliz delegesi M. Rendell de dün akşam İngiliz kabinesi azasile görüşmek üzere Londraya gitmiştir. M. Rendell, pazartesi günü sabahı yeniden Montröye dönecektir. Zira, umumî içtimalara pazartesi günü yeniden başlanacaktır. M. Paul Boncour, M. Litvinof ve Stanley ile mülâkatlarda bulunduktan sonra bugün öğleyin Parise hareket etmiştir. M. Stanley, İngiliz hükûmetinin, gerek Yakınşarkta, gerek başka taraflarda, mıntakavî paktlar mümzilerinin irtibat serbestisini kat'iyyen menetmek niyetinde olmadığından M. Paul Boncouru malûmattar etmiştir.

Öğrenildiğine göre İngilterenin muhalefeti, muhtemel surette, bilhassa şimal Sovyet filosuna Boğazlardan serbest geçiş vermekten imtina keyfiyetinde toplanmaktadır.

Fransanın ve İngilterenin Boğazlar komisyonu meselesinde ittihaz ettikleri müşterek hattı hareket, umumî anlaşma için bir engel teşkil eylemiyecektir. Fransa ve İngiltere, tayyarelerin Boğazlar üzerinden uçuşu meselesinde de müşterek bir hattı hareket ittihaz etmişlerdir. Murahhas heyetleri, Türk delegelerinden bu hususta daha kâfi teminat almamışlardır. Fakat, murahhas heyetleri, bir uzlaşmaya varmak için gayret sarfında devam edeceklerdir. Nihayet, Fransız delegeleri, gerek Yakınşarkta, gerek diğer taraflarda sulhun idamesini temin için yapılmış mıntakavî paktlarla birbirlerine bağlı devletlerin irtibat serbestisi hakkındaki İngiliz noktai nazarı üzerinde M. Stanleyin verdiği teminatı memnuniyetle kaydetmişlerdir. Fransız delegeleri, Büyük Britanyanın mıntakavî anlaşmalardan bahseden 23 üncü madde üzerinde bir uzlaşmaya varmayı arzu etmekte olduğu kanaatindedirler.

Bir Atina gazetesinin mühim bir makalesi

Atina 10 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Katimerini gazetesi Yunanistan efkârına tercüman olarak yazdığı makalede ezcümle diyor ki:

Bütün müşkülâta rağmen Boğazların tahkimi neticelenecektir. Boğazlar tahkim edilmezse Akdeniz anlaşmasının pratik kıymeti olmıyacaktır. Türkiyenin teklifleri Akdenizde umumî emniyetin tahakkukuna fırsat vermiştir. Boğazlar meselesinin hallinden sonra İtalyalı veya İtalyasız anlaşma tahakkuk edecektir. Şüphe etmemelidir ki Akdeniz anlaşması ancak Boğazlar işinin hallinden sonra temin edilebilir. Ve bu sayede Avrupanın en nazik meselesi halledilmiş olur.

***

Kruppla anlaşmışız

Pariste çıkan L'İnformation gazetesinin Berlin muhabiri diyor ki:

Bugünlerde, Ankarada, Krupp fabrikası mümessillerile, Boğazların tekrar askerileştirilmesine dair bir anlaşma mukaddematı imzalanmıştır. Maamafih bu anlaşma Berlinde izhar edilen ümidlere tamamen uygun değildir; çünkü, anlaşma, umulduğu gibi, Boğazların tamamile bu Alman fabrikası tarafından tahkim edileceğini değil, sadece bazı işlerin Krupp tarafından yapılacağını ve harb malzemesinin sadece bir kısmının ondan atın alınacağını tasrih etmektedir

İtilâf imzalanmazsa?

İtalyanın yeni Boğazlar mukavelesini imzalamadığı takdirde ne gibi vaziyet hâsıl olacağı hakkında İngiliz gazeteleri muhtelif mütalealar yürütüyorlar. Bunlardan bazıları, İngiliz projesinin mukaddemesinde İtalya Kralının dahi ismi geçmiş olmasından bu devletin dahi yeni mukaveleyi imzalaması icab edeceğini yazıyorlar. Diğerleri ise İngiliz projesinin İtalyanın imzasını şart koymuş olduğu yolunda projenin metnini tefsir ve tevil ediyorlar.

Bu gazetelerden birine göre yeni mukavele hakkında konferansa iştirak edenler arasında tam fikir mutabakati hâsıl olup ta İtalya imzadan imtina ettiği takdirde hususî bir protokolla Boğazların yalnız askerileştirilmesi için Türkiyeye salâhiyet verilecek ve eski mukavelenin diğer maddelerinin değiştirilmesi başka bir zamana bırakılacaktır.

Dün akşam Tepebaşında bir mağaza yandı

[Baştarafı 1 inci sahifede]

bilye mağazasından çıkmıştır.

Dört katlı ve dışı kârgir, içi ahşab binanın bir kısmında mobilye yapılmaktadır.

Saat altıya doğru bu mağazadan birdenbire dumanlar yükselmiş ve çarçabuk etrafı kaplamıştır.

Aradan bir dakika geçmeden alevler binayı sarınca sokakta birkaç adam belirmiş ve tabanca atmağa başlamışlardır.

Yanan yer, Beyoğlu Emniyet memurluğuna yakın olduğundan iki dakika içinde polis yangından haberdar olmuş ve İtfaiyeye malûmat vermiştir.

Beyoğlu İtfaiyesi derhal yetişmiş ve yangını söndürmeğe başlamıştır.

Saat 7,30 raddelerinde Beyoğlu İtfaiyesi grup âmirlerinden Lûtfi ile İtfaiye Başçavuşu Şükrü, yanan binanın üçüncü katında merdivan başında çalışırlarken sıkılan suların kuvvetli tazyikile döşeme çökmüştür.

Bu çökmede Lûtfi, kendini kenara atarak kurtulmuş, Şükrü birdenbire kendini toparlıyamadığından, enkazla birlikte çökmüş ve enkazın altında kalmıştır. Zavallı çavuşu o esnada enkaz altından çıkarmak kabil olamamıştır.

Marangozhanenin sahibi Teodos Kosmos, yangın çıktıktan sonra binanın dış kapısını kapamış ve içeriden kilidliyerek yukarıki katlara çıkmağa başlamıştır.

Yangından sonra Teodos aranmışsa da bir türlü bulunamamıştır.

Yangının neden ve nasıl çıktığı belli değildir.

Yanan malların hepsi sigortalıdır. Bu hususta tahkikata başlanmıştır.

Enkaz altında kalarak ölen Başçavuş Şükrü 13 senedenberi Beyoğlu İtfaiyesinde çalışmış, çok kıymetli bir İtfaiyeci idi. Dört buçuk sene Terkos idaresinde tahsil ederek İstanbul Terkos teşkilâtı ve şebekesini pek iyi öğrenmiştir. Ölümü İtfaiyemiz için hakikî bir kayıbdır.

Yangın, bu mağaza tamamen yandıktan sonra söndürülmüştür.

Yangın devam ettiği müddetçe tramvaylar işliyememişlerdir.

Habeşistanda muharebe yeniden mi başlıyor?

Adis - Ababa yolundaki çete taarruzunu İtalyanlar da teyid ettiler. Her tarafta çete hazırlığı yapıldığı haber veriliyor

[Baştarafı 1 inci sahifede]

geçmemekte olduğunu ilâve etmektedirler.

Ve bir teyid

Roma 10 (A.A.) — Resmî bir tebliğ, Habeş çetelerinin yiyecek ve içecek yüklü iki treni yağma etmek maksadile bu ayın altısında Adis-Ababa ile Cibuti arasındaki demiryolunu ve telgraf ve telefon tellerini kesmiş olduklarını bildirmektedir. Lasaddas garnizonu müfrezeleri hemen işe karışarak bütün gece devam eden bir muharebe yapmışlar ve Habeşlileri ağır zayiata uğratmışlardır.

***

Muhtemel tehlikeler

Deyli Heraldın Cibuti muhabiri bildiriyor:

Şimendifer hattının dinamitle berhava edilişi, yolların kesilişinden sonra Adis-Ababa üzerine vaki akınlarla, İtalyanlara her an korku ve dehşet salmakta olan Habeş taarruzu birkaç haftaya kadar başlamış olacaktır.

Yırtıcı kabile reisleri mutadın hilâfına geciken yağmur mevsiminin başlamasını beklemektedirler.

Adis-Ababayı son ziyaretim esnasında yeni çete tarruzunun hangi hatlar üzerinden inkişaf edeceğini öğrendim. Bunları şöyle sıralamak mümkündür.

Evvelâ Cibuti ile Adis-Ababa arasındaki şimendifer hattı kesilecektir.

Bu hattın, istasyonlar müstesna diğer aksamı hemen hemen muhafazasızdır. Geçtiği yol ise binlerce kabile efradının kontrolsuz olarak dolaştıkları bir beyabandan başka birşey değildir.

Bu yol üzerine konacak bombalarla şimendifer hattını haftalarca muattal bir hale getirmek kolay bir iştir.

Son defa geçişim esnasında sadece iki pinti nöbetçi tarafından muhafaza edildiğini gördüğüm Awaş köprüsü berhava edildiği takdirde bunun tamiri ancak yağmur mevsiminin hitamında kabil olacaktır. Çünkü altından akan seller kurumadan bu köprünün tamiri imkânsızdır.

Bundan sonra İtalyanların memleketi istilâ yolları olan Gondar, Dessie ve Harardaki askerî şoseleri üzerindeki mühim garnizonlara gece baskınları yapılacaktır.

Yağmurlar başladıktan sonra yollar sellerden yıkanarak motörlü vesait için gayrikabili mürur bir hale gelecektir. Erzak ve mühimmatı hava tarikile yollamak mecburiyeti başgöstermiş olacaktır ki, bunlar bile çamurdan fevkalâde müteessir olacaklar ve tehlikeden salim kalmıyacaklardır. Birbirinden uzak garnizonlar Habeşlerin gece baskınlarından müthiş tehlikeli zamanlar yaşıyacaklardır.

Geceleri sessiz muhariblerin hücumuna maruz kalan nöbetçilerin gafil avlanması sayesinde uyuyan İtalyan askerlerini bastıracaklardır.

Üçüncü tehlike birçoğu Avrupada tahsil ve terbiye görmüş gneclerin kumandası altındaki çetelerin Adis-Ababayı kuşatmakta olmalarıdır. Yağmurlar başlayıp ta merkezin haricle olan muvasalası kesilir kesilmez bu çeteler şehre girerek küçük gruplar halinde bulunan İtalyan amele, makinist ve askerleri kılıçdan geçireceklerdir.

Müstevlilerin maruz kaldıkları dördüncü tehlike birincikânunda İtalyan Eritresine baskın yaparak hiç zayiat vermeden şimalî Habeşistan dağlarına çekilen Ras İmru kuvvetleridir. Bunlar şimalde İtalyan muvasala yollarını kesecekler, Gondar ve Dessiedeki İtalyan garnizonlarını tahrib edeceklerdir.

Ras İmru muharibleri çok defa İtalyan topraklarına doksan, yüz kilometro derinliğinde baskınlar yaparak düşmana birçok zayiat ve telefat verdirdikten sonra daha şafak sökmeden üslerine avdete muvaffak olmuşlardır.

Yağmurlar hava hücumlarını göçleştirir güçleştirmez Ras İmru tekrar taarruza başlıyacaktır.

Cenubda İtalyanlara düşman olan rüesa, her nekadar Negüse de dost değillerse de şimdiden asker toplamağa başlamışlardır. Bunlar da İtalyan müfrezelerine baskın yaparak belki Adis-Ababayı hedef ittihaz edeceklerdir.

Habeş harbi esnasında İtalyanların hiçbir askerî zafer kazanmamış oldukları Avrupada tamamile anlaşılmış bir mesele değildir.

İtalyan parasile tutulan Galla eşkıyasıdır ki İmparator kuvvetlerini arkadan vurmuşlar, erzak ve mühimmat yolunu kesmişler ve Dessieyi alarak yağma etmişler ve İtalyanların Makalleden Adis-Ababaya kadar kurşun atmadan girmelerini temin etmişlerdir.

İtalyanlar kendilerini bir hezimetten kurtaran amilin zehirli gaz olduğunu itiraf etmektedirler.

Şimdi İtalyanlara karşı harb istihzaratile meşgul Habeş liderlerinin vahşi olduklarını zannetmemelidir.

Rasladığım bir Habeş delikanlısı (bu delikanlı bir İngiliz Üniversitesi mezunu ve mükemmel ingilizce, fransızca ve almanca konuşmakta idi) bana şunları söyledi:

«— İtalyan işgalinden sonra Adis-Ababaya iki defa girip çıktım. Askerlerimin ihtiyacı için oradan para ve mühimmat tedarik ettim. Kimse farkına bile varmadı. Cenevrede ne karar verilirse verilsin, İmparatorun akıbeti ne olursa olsun ben ve benim gibi Avrupada tahsil ve terbiye görmüş genc Habeşler hiçbir zaman düşmana boyun iğmiyeceğiz!»

Harbden evvel Habeşistanda millî duygu çok durgundu. İtalyan işgali altında bu duygu süratle doğup kuvvetlenmektedir. Bunun sebebi halkın silâhlarının alınmasıdır. Çünkü silâhı alınan Habeş erkekliğinin de beraber elden gittiğine inanmaktadır.

Sofya muhabirimiz gene tehdid edildi

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

gönderildiğini ve Bulgaristanı terketmediği takdirde öldürülmek istenildiğini yazmıştık. Bu mektubdan sonra, arkadaşımıza ikinci ve üçüncü tehdid mektubları da gelmiştir. İkinci tehdid mektubunda arkadaşımıza, 12 temmuza kadar Bulgaristanı terketmesi için bir mühlet verilmişti. Üçüncü tehdid mektubunda ise aynen şunlar yazılıdır:

« «Haşovi» teşkilâtının 12 haziran tarihli kararını kat'iyyen bugün içtima eden Cemiyet azası aralarında kur'a çekilerek üç kişiyi, şayed 12 temmuzdan sonra da sevgili vatanımız Bulgaristan topraklarında kalmak küstahlığını gösterirsen, ey kel köpek, senin hakkında verilen idam tatbika memur etti.

Ahlâksız ve casus! İşi anlamamazlığa getirme... Bulgar hükûmetinden de hiçbir yardım bekleme. Ecnebi muhabirlerine de ağlayıp onlara mektublarımızı okuma. Çünkü 12 temmuzdan evvel de yumruklarımızı tadabilirsin. İyi bil ki Bulgaristan sizin gibi melcei değildir. Bugün 7 temmuzdur. 12 temmuza kadar daha beş gününüz kalıyor. Eğer bu tarihten sonra da memleket hudutları içinde bulunursan kurşun senin boş casus kafanı delecektir.»

Sofya 7 temmuz Haşovi teşkilâtı

Sofyadaki arkadaşımıza üçüncü defa gönderilen bu tehdid mektubu, Bulgar hükûmetinin, evvelce kendisine yapılan müracaatleri hiç nazarı dikkate almadığını göstermektedir. Bir Türk gazetecisinin, komşu memlekette maruz kaldığı bu tehlike karşısında Bulgar hükûmetinin hiçbir tedbir almaması ve arkadaşımızı Bulgar, komitecilerinin ölüm tehdidi altında bırakması hem şaşılacak, hem teessüf olunacak bir harekettir. Sofya hükûmetinin hele Türk dostluğuna kıymet verir göründüğü bir devirde, böyle bir caniyane teşebbüse gözyumacağını ummamakla beraber üçüncü mektublarına rağmen bu küstah teşkilâtın tehdidlerine hâlâ meydan vermekte devam etmesine hayret ettiğimizi söyleriz. Aksi takdirde bu teşebbüsten haberdar olunduğundan bile şüphe edilebilir.

Hâdiseyi bir kere daha ve bütün ehemmiyetile komşu hükûmetin gözü önüne koyarak arkadaşımızın hayatına dikkat taleb ederken, Türk hükûmetinin de bir Türk vatandaşı ve gazetecisinin bir ecnebi memlekette hayatına yapılan bu taarruz karşısında harekete geçmesini dileriz.

Sofyadaki müracaatlerden başka, iki defadır ki bu sütunlardan alenen Bulgar hükûmetinin nazarı dikkatini celbediyoruz. Eğer Sofya muhabirimiz Memduhun kılına bir hata gelirse cinayetin bütün mes'uliyetini Bulgar hükûmeti yüklenmiş olur. Böylece malûm ola!

Beyoğlu Halkevinde meccanî dersler

Beyoğlu Halkevinden:

Liselerde ikmale kalan talebenin hazırlanmasına yardım olarak Evimizde 20/7/936 gününden başlamak üzere aşağıdaki kurlar açılacaktır.

Fizik ve riyaziye: Olgunluğa hazırlık için.

Almanca: Lise son sınıf talebelerine ve olgunluğa hazırlık.

Fransızca: Lise son sınıf talebelerine ve olgunluğa hazırlık.

İngilizce: Lise son sınıf talebelerine.

İtalyanca: Lise ve yüksek mekteb talebelerine.

Bu kurlara girmek istiyenler 11/7/936 gününden başlıyarak Evimiz Direktörlüğüne gelip yazılmaları gerektir.

Bu kurlar bedavadır.

Program ve izahat Evimiz Direktörlüğünden verilir.

üç günlük istirahatinden sonra

Bayan **SAFİYE**

Bugün ve bundan sonra her akşam

PANORAMA

Bahçesinde

seanslarını tekrarlıyor

İstanbul Üniversitesi Arttırma, Eksiltme ve Pazarlık Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Teminatı
Maden kömürü	865 ton	17 lira	1103
Odun	1191 çeki	240 kuruş	215

Cinsleri ve bedeli muhammenleri yukarıda yazılı iki kalem mahrukat için 6/7/936 tarihinde kapalı zarf usulile münakasalarında taliblerin vermiş olduğu fiatlar Komisyonumuzca yüksek görüldüğünden mezkûr mahrukat şeraiti altında olmak üzere 16/7/936 perşembe günü saat 15 te Üniversite Rektörlük binasında toplanan Komisyonda pazarlıkla ihalesi yapılacaktır. Taliblerin ihale günü teminatı kat'iyyeleri gelmeleri lâzımdır. (3889)

ASRÎ KADIN GÜZELLİĞI

Cildin besleyici deri uzvunun tamircisi

KREM VENÜS

Asrî kadın güzelliğinin tılsımı oldu. Bütün şık ve kibar familyalar şimdi onu kullanıyorlar.

Satış yerleri: Beyoğlunda Karlman, N. Tarika, Şark Merkez ıtriyat ve tuhafiye mağazalarile Galatasaray ve Taksim eczaneleri.

Deposu: Nureddin Evliya zade ecza alât ıtrıyat ticarethanesi Istanbul, Bahçekapı.

Müstakil Ressamlar ve Heykeltraşlar birliğinden:

Senelik toplantı 18 temmuz 936 da Eminönü Halkevinde saat 15 te yapılacaktır. Azanın gelmeleri rica olunur.

Dr. HORHORUNİ (Berksoy)

Muayene hergün akşama kadar Eminönü Valde kıraathanesi yanında

TRAKYA

Peynir ve yumurta tüccarlarına müjde

Lüleburğaz istasyonundaki buz fabrikası mükemmelen tamir ve tecdid edilmiştir. Iki kompresörle çalışan bu fabrikaya peynir, kaşer peyniri, yağ ve yumurtalarınızı kemali emniyetle gönderebilirsiniz. ücretler ucuzdur

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Cinsi	Miktarı	Tahmin bedeli Kuruş	İlk teminatı Lira	İhale günü
Sade yağ	3500 kilo	80	210	27/7/936 pazartesi saat 15 te
Zeytin yağı	1000 »	58	43,50	» »
Sabun	6000 »	31	139,50	» »
Soğan	4000 »	3	9	» »
Odun	200 çeki	220	33	» »

Gureba hastanesine lüzumu olan yukarıda cinsi ve miktarı yazılı beş kalem yiyecek ve yakacak ayrı ayrı açık eksiltmiye konmuştur. Şartnameleri hergün Levazım Kaleminde görülebilir. İhalesi yukarıda yazılı gün ve saatte Vakıflar Başmüdürlüğü binasında toplanan Komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin teminat akçelerile birlikte ihale saatine kadar gelmeleri. (3903)

TÜRK HAVA Kurumu Genel Merkezinden:

1 - Ankarada bir Paraşüt kulesi YAPTIRILACAKTIR

2 — Kulenin tahmini keşif bedeli 44.947 lira 50 kuruştur.

3 — Plân ve şartnameler 25 lira mukabilinde Ankarada Hava Kurumu Merkezinden, İstanbulda T. H. K. İstanbul Şubesinden alınacaktır.

4 — Eksiltme 31 temmuz 936 günü saat on beşte kapalı zarf usulile Ankarada Kurum Genel Merkezinde yapılacaktır.

5 — Münakasaya girebilecekler: İsteklilerin diplomalı mimar veya mühendis olmaları ve inşaat müteahhidi olduklarına dair mukayyed bulundukları Ticaret Odasından vesika ibraz eylemeleri ve iktidarı malilerini gösterir banka referansı vermeleri ve şimdiye kadar bu şekilde mühim bir betonarme inşaatı yapmış olduklarını vesaikle ispat eylemeleri ve bu vesaiki münakasa tarihinden itibaren asgarî yedi gün evvel T. H. Kurumuna ibraz ederek münakasaya girebileceklerine dair vesika almaları şarttır.

6 — Talibler 3371 lira 6 kuruşluk muvakkat teminat mektubu ve ehliyet vesikalarile birlikte teklif mektublarını 31 temmuz 936 saat on dörde kadar Genel Merkez Başkanlığına (3906)

Saçların köklerini kuvvetlendirir. Dökülmesine mâni olur. Kepekleri izale eder. Neşvünemasını kolaylaştırarak hayat kabiliyetini arttırır. Lâtif rayihalı bir saç eksiridir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Gazetecilik ve Matbaacılık Türk Anonim Şirketi İdare Meclisinden

Şirketimiz heyeti umumiyesinin görülen lüzum üzerine fevkalâde içtimaı 20/7/936 pazartesi günü saat on birde şirketin merkezi idaresi olan İstanbulda Ankara caddesinde 100/102 numarada kâin şirket binasında aktedlieceğinden şirket hissedarları işbu içtimaa davet olunur.

Ruznamei Müzakerat:

Şirketin sermayesinin tenkisi:

Gerek asaleten gerek vekâleten en az (100) aded hisseye malik olup ta işbu fevkalâde heyeti umumiye içtimaında hazır bulunmak istiyen hissedarlar ticaret kanununun 371 inci maddesi mucibince içtima gününden bir hafta evvel sahib oldukları hisse senedlerini şirket idare merkezine makbuz mukabilinde tevdie mecburdurlar.

Doktor

RIZA ÜNVER

Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı

Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22 Mavi yapıya nakletmiştir

Telefon : 22683

PRATİK ELEKTRİK ÇIKTI

Mühendis Raik Üstünün açık bir kalemle yazdığı Pratik Elektrik kitabı çıktı. Elektriği anlamak ve kullanmak istiyenler bu kitabı hemen okumalıdırlar. 336 sahife 263 şekil, cildli 125 kuruş.

İKBAL KİTABEVİ

Cild ve zühreviye

Hastalıkları mütehassısı

Dr. Çİ PRUT

Beyoğlu Rus sefarethanesi sırasında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartımanı Telefon : 43335

Şirketi Hayriyeden:

Pazar günleri Boğazın mesire mahalline giden vapurların hareket saatleri:

Yeniköy, Tarabya, Büyükdere, Sarıyer, Yenimahalle, Kavaklar, Altınkum, ve Sütlüceye giden vapurların Köprüden hareket saatleri:

7 - 7,55 - 8,45 - 9,30 - 10,15 - 11 - 11,20 - 12,15 - 13 - 13,50 - 14,30 - 15,15 - 16 - 17 - 18,30.

Köprüden Beykoza: 6,10 - 7,55 - 8 - 8,30 - 9,30 - 10 - 11 - 11,20 - 12,15 - 13 - 14,10- 14,30 - 15,15 - 15,25 - 16 - 16,15 - 18.

Fevkalâde yüzde elli tenzilâtlı postaların hareket saatleri:

Köprüden saat 6,10 da Beykoza kadar Anadolu iskelelerine,

Köprüden saat 7 de Kavaklara kadar Rumeli iskelelerine (Altınkum ve Sütlüce dahildir.)

Köprüden saat 7,15 te Harem ve Salacığa.

Bu biletlerin dönüş parçaları pazartesi günleri öğleye kadar muteberdir.

Yüksek Deniz Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı Çoğu Kilo	Miktarı Çoğu Adet	Miktarı Azı Kilo	Miktarı Azı Adet	Muhammen Fiatı Kr. S.	Çoğu tutarı Lira Kr.	Azı tutarı Lira Kr.	Çoğu tutarı muvakkat teminat Lira Kr.
Ekmek	18000		17000		11 50	2070	1955	155 25
K. Dalıç eti	7000		6000		45	3150	2700	236 25
Kuzu eti	500		400		43	215	172	16 12
Zeytinyağ	900		800		62	558	496	41 85
Sadeyağ	1600		1400		85	1360	1190	102
Toz şeker	1700		1500		26 50	450 50	397 50	
Kesme şeker	800		600		29 50	236	177	84 64
Bursa pirinci	1700		1500		26	442	390	
Kuru sovan	1800		1600		6	108	96	
Patates	1400		1200		7	98	84	
Yumurta		20000 A.		18000 A.	1 75	350	315	70 95
Limon		9000 A.		8000 A.	4	360	320	
Tuz	500		400		6	30	24	
Un	1000		800		17	170	136	
Makarna	300		200		26	78	52	
İrmik	200		150		25	50	37 50	
Nişasta	50		30		22	11	6 60	
Pirinc unu	50		25		20	10	5	
B. Peynir	500		400		34	170	136	
K. Peyniri	300		200		50	150	100	
Reçel	800		700		48	384	336	68 36
K. Kayısı	250		200		65	162 5	130	
Silivri yoğurdu	300		200		15	45	30	
Kuru çalı fasulye	1000		800		18	180	144	
Kuru barbunye fasulye	150		100		15	22 50	15	
Nohud	300		250		15	45	37 50	21 86
Mercimek	200		100		22	44	22	
Sabun	550		400		34	187	136	65 18
Zeytin	1000		800		33	330	264	
Kutu salça	300		200		46	138	92	
Konserve bezelya	200		100		47	94	47	
Sirke	1000		900		12	120	108	
Çekirdeksiz üzüm	200		150		20	40	30	
Kuş üzümü	20		15		25	5	3 75	
Çam fıstığı	20		15		80	16	12	8 03
Süt	300		200		12	36	24	
Kâse yoğurdu	200	A.	100	A.	5	10	5	
İspanak	1700		1500		5	85	75	
Kereviz	500		400		10	50	40	
S. Yaprak	75		50		18	13 50	9	
T. Yaprak	50		20		15	7 50	3	
Enginar	900	A.	700	A.	6	54	42	
Domates	1200		1000		7	84	70	
Patlıcan	6000	A.	5000	A.	3	180	150	
Taze çalı fasulye	100		80		10	10	8	
Taze barbunye fasulye	300		200		12	36	24	
T. Ayşe K. fasulye	600		500		10	60	50	
Sakız kabağı	1000		800		5	50	40	
Helvacı kabağı	600		400		5	30	20	
Salatalık	1000	A.	800	A.	2	20	16	
Pırasa	1400		1200		5	70	60	79 46
Lahana	600		400		5	30	20	
Maydanoz	4000	D.	3000	D.	1	40	30	
Dereotu	600	D.	400	D.	1	6	4	
Karnabahar	100	A.	80		10	10	8	
Yeşil salata	3000	A.	2000	A.	1	30	20	
Marul	600		400		2 50	15	10	
T. Bamya	200		150		20	40	30	
T. Bakla	500		400		10	50	40	
T. Bezelya	150		100		12	18	12	
T. Sovan	500	D.	400	D.	1 50	7 50	6	
D. Biber	150		100		12	18	12	
Havuç	500		400		5	25	20	
Semizotu	500		400		4	20	16	
Camasır yıkama	24000 parça		20000 parça		2 40	576	480	43 20

İHALE SAATLERİ: Saat 10 ilâ 12 Ekmek, Et, Zeytinyağı, Sade yağı

Saat 14 ilâ 17 Erzak, Yaş sebze, Çamaşır yıkama.

1 — Mektebimizin 937 mayıs nihayetine kadar ihtiyacları olan yukarıda cins ve miktarları ve fiat ve tutarları yazılı erzak ve saire, satın alınmaları için açık eksiltmiye konulmuştur.

2 — Eksiltme 27/7/936 gününe raslıyan pazartesi günü yukarıdaki saatlerde Yüksek Deniz Ticaret Mektebinde toplanacak Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Bunlara aid şartnameleri almağı ve görmeği arzu edenler Mekteb Muhasebesine müracaat etmelidirler.

4 — Eksiltmiye gireceklerin 2490 sayılı arttırma, eksiltme kanununun iki ve üçüncü maddelerindeki şartları haiz olmaları ve Ticaret Odasının yeni yıl belgesile beraber muvakkat teminatlarını İstanbul Yüksek Mektebler Muhasebeciliği veznesine yatırdıklarını gösterir makbuzlarını veya banka mektublarını ibraz etmeleri ve ticarethane ve şirketler namına vekâleten eksiltmiye gireceklerin dahi noterden musaddak vekâletnamelerini Komisyona göstermeleri lâzımdır.

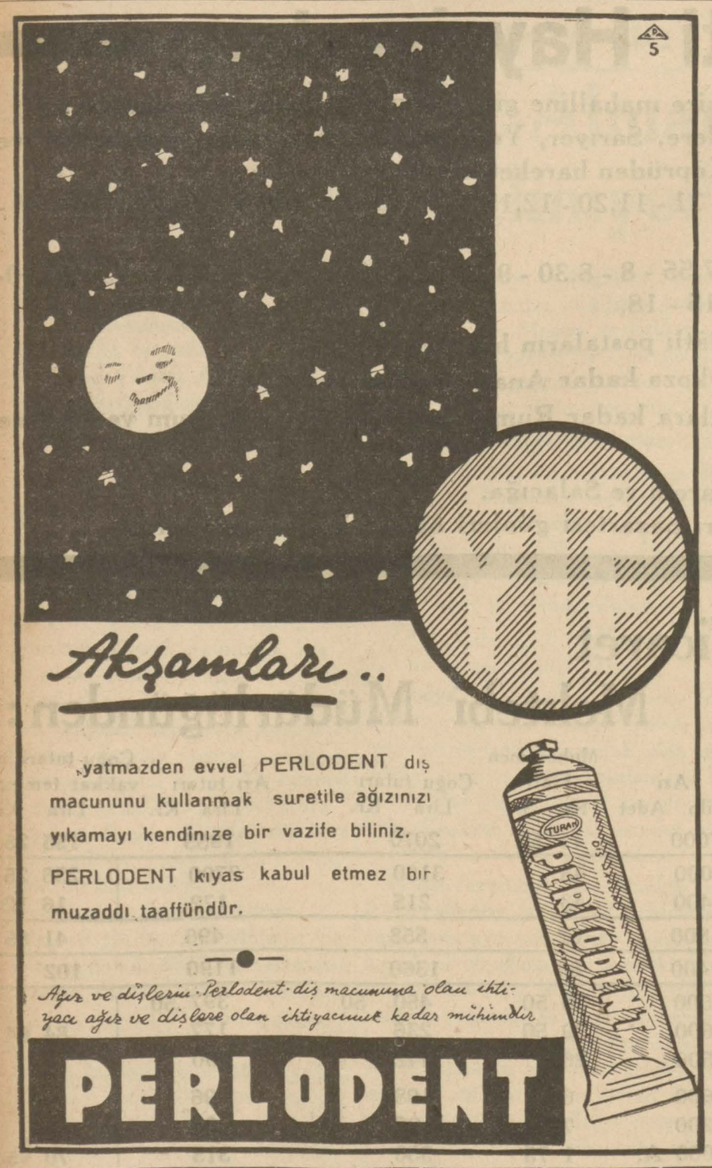

Darpane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

Vaki taahhüdün yapılamamasından pazarlıkla alınacak olan 20,000 aded üç boy dikişsiz torbanın 15/7/936 saat on dörtte açık eksiltmesi yapılacaktır. Muvakkat teminat 422 liradır. Şartname hergün öğleden sonra Müdiriyetimiz Muhasebesinden alınabilir. (3522)

DAKTİLO ARANIYOR

Büyük bir millî müessesede yüksek maaşla çalıştırılmak üzere iyi almanca ve fransızca bilen birinci sınıf iki daktilo ve ayrıca iyi türkçe bilen gene birinci sınıf iki daktilo alınacaktır. İstekli - lerin bir fotoğrafla birlikte kısa tercümei hallerini «İstanbul posta kutusu 84» adresine yollamaları.

Urfa Belediye Reisliğinden:

İki buçuk tonluk su deposunu havi yangın söndürme teçhizatile mücehhez sokak sulama tertibatlı bir arazöz mubayaa edilecektir.

Bedeli üç müsavi taksitte ödenmek ve Mersinde teslim edilmek şartile gümrüksüz olarak yirmi gün müddetle açık eksiltmiye kon - muştur. Eksiltme ve arttırma kanunundaki şeraiti haiz olmak şar - tile isteklilerin ihale günü olan 27 temmuz 936 pazartesi gününden evvel teklifnamelerile teminat mektublarını Belediyemize verme - leri ilân olunur. (3894)

SİPAHİ OĞLU HASAN HÜSNÜ Bursa Pazarı

MÜJDE!

Cemiyetleri olan Bayanlar ve Bayların düşünmelerine lüzum yok.

Sipahi oğlu HASAN HÜSNÜ BURSA PAZARI

Müşterilerinden gördüğü teveccühten cesaret alarak cihaz için lâzım olan yatak takımları, çamaşır takımları ve bütün eşyaların en küçük teferruatına kadar en ucuz fiatlarla mağazalarında satmaktadır. Model üzerine verilecek siparişler çok kısa bir zamanda teslim edilir. Yazlık çamaşırlar, spor gömlekler, banyo havluları, Pläj burnuzlarını görmek için muhterem müşterilerimizin bir defa mağazalarımızı teşriflerini rica ederiz. Istanbul, Sultanhamam No. 24/4 - Beyoğlu, İstiklâl caddesi No. 376 - Bursa, Uzunçarşı No. 98, BAŞKA YERDE ŞUBEMIZ YOKTUR.

Konya Belediye Reisliğinden:

Muhammen bedeli Lira	Cinsi	Mevkii	Evsafı
17000	Otel	Tevfikiye caddesi	Üst katta ahşab on oda, bir kırathane ve bir ardiye, alt kısımda 8 kârgir dükkân, bir eczane ve bir kahvehane.

Yukarıda mevki ve numarasile muhammen bedeli ve evsafı yazılı Belediyeye aid otel 21/7/936 salı günü saat 15 te kapalı zarf usu - lile Belediye Encümeninde ihale edilmek üzere 6/7/936 tarihinden itibaren 15 gün müddetle arttırmıya çıkarılmıştır.

Kanuna muvafık surette tanzimi meşrut olan teklifnamelerle muhammen bedelin % 7,5 u nisbetinde itası meşrut olan muvakkat teminatın 21/7/936 salı günü saat on beşe kadar Belediye Riyasetine tevdi edilmiş olması lâzımdır.

Geç gelen veya vaktinde verilip te kanuna uygun olmıyan mek - tublar kabul edilmiyecektir. (3919)

Taksim Bahçesinde
Yerli Mallar Sergisinde
YEDİKULE GAZHANESİNİN
PAVİYONUNU GEZİNİZ

Denizyolları İŞLETMESİ

Acentaları: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel. 22740

TRABZON POSTALARI
Pazar 12 de
Salı, Perşembe 15 te

İZMİR SÜRAT POSTASI
Cumarţesi 15 te

MERSİN POSTALARI
Salı, Perşembe 10 da kalkarlar

DİĞER POSTALAR

Bartın - Cumartesi Çarşamba 18 de
İzmit - Pazar, Salı, Perşembe, Cuma 9,30 da.
Mudanya - Cumartesi 14 te Diğer günler 8,30 da
Bandırma - Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cumartesi 20 de
Karabiga - Salı, Cuma 19 da
İmroz - Pazar 15 te
Ayvalık - Salı 19 da, Cuma 17 de

Trabzon ve Mersin postalarına kalkış günleri yük alınmaz. (3920)

DAİMA EN SON YENİLİKLER
Lion
Şik Bayanyar Magazasında
Yeni gelen:
Yazlık hafif
KUMAŞLAR
ve en son
EMPRİMELER
son icat
DENİZ MAYOLARI VE PLAJ ELBİSELERİ
Hakiki
KAYSER ÇORABI
Namdar
Ullstein
Patronların son ve tekmil KOLLEKSİYONU

Dr. İHSAN SAMİ
Gonokok Aşısı
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultanmahmud türbesi No. 113

AÇIK ARTTIRMA İLE SATIŞ

1936 temmuzunun 12 nci pazar günü sabah saat 10 da Beyoğlunda Parmakkapıda İmam sokağında 19 numaralı Yeni apartımanın 2 numaralı dairesinde mevcud eşyalar açık artırma ile satılacaktır. 9 parçadan mürekkeb gayet zarif kübik bir yemek oda takımı, aynalı dolab, lavamano ve komodino, divan somyalar, kadife perdeler, yeşil istorlar, elektrik avizeler, 7 parçadan mürekkeb Amerikan salon takımı; hayli muşambalar, yepyeni havagazi ocağı, biblo ve tablolar, tabak ve su takımları, çay takımları, mükemmel bir havagazi sobası, portmanto. (24342)

Dr. Mehmed Osman Saka
Göğüs ve dahilî hastalıklar mütehassısı
Cenevre Üniversitesinden mezun, Cenevre Tıb Fakültesi ve halk sanatoryomu sabık asistanı
Belediye karşısında Sinanağa daireleri. Öğleden sonra ikiden itibaren hastalarını kabul eder. Telefon: 23565

1,800 adet göçmen evi yaptırılacak

Tekirdağ İskân Müdürlüğünden:

KAZANIN ADI	Yapılacak evin tipi	Yapılacak ev adedi	Fiatı Lira Kuruş	Tutarı Lira Kuruş	% 7,5 muvakkat teminatı Lira Kuruş
Tekirdağ Merkez kasabası	Şehir evi	106	209 14	22,168 84	
Tekirdağ Merkez kazası köylerin	Tek ev	61	161 24	9,835 64	
» » »	Çift ev	54 [*]	277 90	15,006 60	
Yekûn		275 ev		47,011 08	3,525 83
Şarköy Merkez kasabası ve köylerinde	Tek ev	40	132 14	5,285 60	
» » »	Çift ev	55 [*]	222 70	12,248 50	
Yekûn		150 ev		17,534 10	1,315 06
Çorlu Merkez kasabasında	Tek ev	1	153 96	153 96	
» » »	Çift ev	87 [*]	264 10	22,976 70	
Çorlu Merkez köylerinde	Tek ev	68	190 34	12,943 12	
» » »	Çift ev	77 [*]	333 10	25,648 70	
Muradlı Nahiye merkezinde	Çift ev	91 [*]	222 70	20,265 70	
Muradlı köylerinde	Tek ev	81	146 69	11,881 89	
» »	Çift ev	70 [*]	250 30	17,521 00	
Yekûn		800 ev		111,391 07	8,354 33
Saray Merkez kasabası ve köylerinde	Tek ev	40	161 24	6,449 60	
» » »	Çift ev	55 [*]	277 90	15,284 50	
Yekûn		150 ev		21,734 10	1,630 06
Hayrabolu Merkez kasabası ve köylerinde	Tek ev	50	209 25	10,462 50	
» » »	Çift ev	75 [*]	368 98	27,673 50	
Yekûn		200 ev		38,136 00	2,860 20
Malkara Merkez kazası ve köylerinde	Tek ev	61	161 24	9,835 64	
» » »	Çift ev	82 [*]	277 90	22,787 80	
Yekûn		225		32,623 44	2,446 76

[*] İşaretli evler çift olduklarından yekûna iki misli olarak dahil edilmişlerdir.

1 — 29/6/936 tarihinde münakasası yapılacağı ilân edilmiş ise de talib zuhur etmediğinden, Tekirdağ Merkez kazası ve mülhak kazalarında yaptırılacak yukarıda gösterildiği üzere merkez kasile köylerinde 275, Çorlu kazası merkezile köylerinde 800, Hayrabolu kazası merkezile köylerinde 200, Saray kazası merkezi ve köylerinde 150, Şarköy kazası merkez ve köylerinde 150 ve Malkara kazası merkez ve köylerinde 225 göçmen evlerinin (kireç, kerpiç, taş, kiremid, tuğla ve işçiliği müteahhide aid olmak vesair malzemesi Hükûmetten verilmek üzere) inşası kapalı zarf usulile ve her kaza ayrı ayrı olmak üzere yeniden eksiltmiye konulmuştur.

2 — Her kazada yapılacak evlerin muhammen bedellerile % 7,5 muvakkat teminatları yukarıda gösterilmiştir.

3 — İhale 13 temmuz 936 pazartesi günü Tekirdağında Valikonağı caddesinde kâin İskân Dairesinde yapılacağından o gün saat on dörde kadar 2490 numaralı arttırma, eksiltme ve ihale kanununun tarifi dairesinde hazırlanacak teklif mektubları mezkûr dairedeki Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde teslim edilmelidir.

4 — Talibler cari seneye aid Ticaret Odası vesikasile salâhiyettar makamlardan musaddak ehliyeti fenniye vesikalarını teklif mektublarile birlikte Komisyon Başkanlığına tevdi edeceklerdir.

5 — Talibler bu işe aid keşifname, şehir evi, tek ve çift ev projeleri, inşaat umumî şartnamesi kerpiç ve kiremid şartnamelerini ve hususî şartname ile yapılacak evlerin köylere taksimini gösteren cetvelleri ve mukavele projelerini Tekirdağ İskân Müdürlüğünde görüp tetkik edebilirler. (3782)

Taksim Bahçesinde
Yerli Mallar Sergisinde
Elektrik Şirketinin
Paviyonunu geziniz

Dr. NİŞANYAN (Baysa)
Hastalarını hergün akşama kadar Beyoğlu, Tokatlıyan oteli yanında Mekteb sokak 35 numaralı muayenehanesinde tedavi eder.

Muhasib aranıyor

Emniyet Direktörlüğü yardım sandığı muhasibliğine talip olanların imtihanları 18-7-936 da saat 10 da yapılacaktır. Kabul şeraiti sandık muhasebesinden öğrenilebilir

Zayi — 3559 numaralı kamyonumun muayene cüzdanı ve kazanç karnesi ve şoförüm Hamidin 4362 numaralı vesikası ve kazanç karnesi kayboldu. Yenilerini alacağımdan eskilerinin hükmü kalmamıştır.

Kiryako Delioğlu

İstanbul Gayrimübadiller Komisyonundan:

No.	Semti ve Mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen kıymeti	
1094	Beşiktaş Teşvikiye	E. Kâğıthane Y. Teşvikiye	E. 98 Y. 142	2862 metre bahçeli maa müştemilât kârgir konağın 9-36 his.	11600	Kapalı zarf
2695	Aksaray Langa Kâtibkasım	Kumsal	E. 76 Y. 235-237	124 metre arsa	250	Açık arttırma
2699	Edirnekapı Avcubey	Kilise	E. ve Y. 14	56 metre arsa	50	»
3489	Şamatya İmrahor	E. Papayorgi Y. Tabakcı	E. 55 Y. 8	45,50 metre arsanin 4-5 his.	80	»
7441	Beyozıd Tavşantaşı	Darpaneiatik	E. ve Y. 13	Üstünde odaları olan kârgir dükkânın 2-6 his.	200	»
7518	Şamatya Seyidömer	E, Seyidömer Y. Altımermer	E. 16 ada 260 Parsel 6114	75 metre arsa	100	»
7643	Yedıkule Çırağıhamza	Eğridut	E. 6 Y. 4	Bahçeli ahşsb hanenin 7-64 his.	30	»
8109	Kurtuluş	Fırın	E. ve Y. 4	64,50 metre arsa	150	»
8166	Kasımpaşa Eyvühüm Ahmed	E. Papasköprüsü Y. Kurtuluş deresi	E. 18-20 Y. 194-194/1-196-198	İki ev ve bostan arsasının 2-8 his.	530	»
8196	Kasımpaşa Büyükpiyale	Dereboyu	E. 4 Y. 7-8-10-11	189 metre arsa mahkemenin izalei şuyu haritası mucibince	38	»
8204	Kadıköy Caferağa	E. Yoğurtcu çeşmesi Y. Keresteci	E. 7 müY. 55	Kârgir hane	2400	Kapalı zarf
8287	Beyoğlu Yenişehir	Kaya	E. ve Y. 1	110 metre arsa	450	Açık arttırma
2469	Edirnekapı Kariyeiatikalipaşa	Bahçivanoğlu	3	168 metre arsa	350	»
2468	»	»	E. 1 Y. 11	64,50 metre arsa	120	«
8082	Arnkvudköy	Küçükayazma	E. 129 131 Y. 135-137	Ahşab hanenin 1-2 his.	1205	Kapalı zarf

Yukarıda evsafı yazılı gayrimenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır İhaleleri 22 - 7 - 936 tarihine tesadüf eden çarşamba günü saat on dörttedir. Satış münhasıran gayrimübadil bonosu iledir

ilaçlarınızı Bahçe kapıda SALİH NECATİ den alınız reçtelerinize büyük bir dikkat, ciddî bir istikametle hazırlanır. KESKİN Kaşeleri Grip, Nezle, baş ve diş ağrılarını, muannid sancıları bir anda keser, Kıymettar bir ilâçtır.

Dahiliye Vekâletinden:

1 — Ankarada Yenişehirde Dahiliye Vekâleti binası methaline konulacak mermer levha ve brons plâka işi açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen keşif bedeli 1815 liradır.

3 — Muvakkat teminat 136 lira 15 kuruştur.

4 — Eksiltme 20/7/936 pazarteşi günü saat 15,30 da Dahiliye Vekâleti binası içinde toplanan Satınalma Komisyonunca yapılacaktır.

5 — Bu işe aid malî ve fennî şartnameyi, kroki, fiat cetveli ve grafikleri görmek ve almak istiyenler Vekâlet Levazımına müracaat ederler.

6 — İsteklilerin yukarıdaki şerait dairesinde ve lâakal 8 gün evvel müracaatle fen heyetinden alacakları ehliyet vesikalarını hâmilen yevmi mezkûrda müracaatleri ilân olunur. «1542» (3697)

Ecnebi Memleketlere Talebe Gönderilecektir

SUMER BANK

Umumî Müdürlüğünden:

Bankamızca tayin edilecek muhtelif ihtısas şubelerinde yetiştirilmek üzere imtihan ile 15 lise mezunu seçilerek ecnebi memleketlerde tahsil ettirilecektir.

Namzedlerin, aşağıda yazılı şartları haiz olmaları lâzımdır.

Umumî Şartlar:

1 — Türk olmak
2 — Tamüssihha olmak
3 — 18 yaşından aşağı, 25 yaşından yukarı olmamak
4 — Liselerin riyaziye kısmından mezun olmuş bulunmak.

Hususî Şartlar:

1 — 1932 - 1936 seneleri arasında liselerin fen kısmından mezun olmuş bulunmak; riyeziye, fizik, kimya derslerile yabancı dilden iyi not almış olmak.

2 — Tahsile gitmeğe ve avdette banka hizmetinde çalışmıya mâni resmî veya hususî bir taahhüdü olmamak.

Taliblerin nihayet 20 temmuz 1936 tarihine kadar aşağıdaki vesaiki «M. E.» remzile Ankarada Sümer Bank Umum Müdürlüğüne ve İstanbulda Sümer Bank İstanbul Şubesine göndermeleri lâzımdır.

1 — Hâl tercümesi,
2 — Mekteb şehadetnamesi ve imtihan notları cetveli,
3 — Resmî bir hastaneden alınmış ve yukarıda yazılı sıhhat ve bünye şartlarını muhtevi bulunmuş bir sıhhat raporu,
4 — Fotoğraf.

Bu vesikalar makine ile yazılmış üçer nüsha olarak gönderilecektir.

İmtihan 31 temmuz 1936 saat dokuzda İstanbul ve Ankarada ayni zamanda yapılacaktır. «1607» (3780)

Malatya Şarbaylığından:

1 — Malatyada yapılacak 49,852 kırk dokuz bin sekiz yüz elli iki lira 45 kuruş keşif bedelli Belediye binasının inşaatı 1 temmuz 936 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İsteklilerin bu binaya aid şartname, plân ve projeleri iki buçuk lira mukabilinde Malatyada Belediye dairesinden ve Ankarada Havuzbaşında Ragıb apartımanında mimar Bekir İhsandan alırlar.

3 — Eksiltme 21 temmuz 936 salı günü saat 15 te Malatyada Belediye Dairesinde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat 3739 üç bin yedi yüz otuz dokuz liradır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için aşağıdaki vesikaların bulunması lâzımdır.

A — Kanunî vesaiki haiz bulunması.

B — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 10 uncu maddesinin F fıkrası mucibince aranılacak ehliyet vesikası Nafıa Vekâletinin 13/5/936 tarih ve 4189 sayılı emirnamesine bağlı talimatnamede gösterilen vesaiki bulunması.

6 — Teklif mektubları üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Belediye Encümenine getirerek makbuz mukabilinde vermesi, posta ile gönderilecek mektubların yukarıda yazılı saate kadar gelmiş olması, zarfın mühür mumu ile kapatılmış bulunması lâzımdır. (3659)

Ankarada Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — 16/7/936 tarihinden mayıs 937 sonuna kadar 10,5 aylık Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünün 530 - 580 talebe ile 120 - 140 müstahdeminin sabah, öğle, akşam yemekleri eski şartnamede bir çok tadilât yapılmak suretile yeniden eksiltmiye konmuştur.

2 — İhale Yüksek Enstitü binasında İhale Komisyonu tarafından 13/7/936 pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel 109,056 lira olup muvakkat teminat teklif edilecek miktar üzerinden yüzde yedi buçuktur.

4 — Daha fazla izahat ve parasız şartnamesini almak istiyenlerin Enstitü Daire Müdürlüğüne müracaatleri. «1509» (3631)

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğünden:

İstanbulun Fatih kazasında da kadastro işlerine başlanılacağından keyfiyet 2613 sayılı kadastro ve tapu tahriri kanununun «8» inci maddesine göre alâkalılarca bilinmek üzere ilân olunur. «1625» (3845)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden

Sıvas dahilinde kâin Hargun tuzlasında yapılacak 49833 lira keşif bedelli tabahhur abdanı göl ve kanalından müteşekkil tuzla tesisatının 2/7/936 tarihinde kapalı zarfla yapılacağı ilân olunan eksiltmesine istekli çıkmamasından dolayı bermucibi kanun pazarlıkla yeniden eksiltmiye konmuştur.

1 — Eksiltme 13/7/936 tarihine raslıyan pazartesi günü saat on birde Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

2 — Eksiltmiye mimarlar da iştirak edebilirler.

3 — Proje, keşifname, fennî şartnamelerle mukavele projesi ve şartnameden mürekkeb evrakı 250 kuruş mukabilinde İstanbulda İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tuz Fen şubesinden alınabilir.

4 — Muvakkat teminat miktarı 3737 lira 47 kuruştur.

5 — İsteklilerin eksiltme gününden en az iki gün evvel İnhisarlar Tuz Fen şubesine gelerek istenilen vesaiki ibraz ile ehliyet vesikası almaları ve bu ehliyet vesikalarile birlikte sözü geçen Komisyona müracaatleri lâzımdır. (3759)

1 — İnhisarlar idaresinin Siird mıntakasında Melefan tuzlasında yaptıracağı 7460 lira 73 kuruş bedelli bir İdare binasile bir ambar açık eksiltmiye konulmuştur.

2 — Proje, şartname ve saire 37 kuruş mukabilinde İnhisarlar Merkez Tuz Fen şubesinden veya Siird Müstakil Müdürlüğünden alınabilir.

3 — Eksiltme 21 temmuz 936 pazartesi saat on altıda İnhisarlar Siird Müstakil Müdürlüğü dairesinde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı 559 lira 55 kuruştur.

5 — İsteklilerin bu gibi işleri yaptıklarına dair fennî liyakatlerini gösterir vesika ibraz etmeleri veyahud bu vesikayı haiz bir kalfayı inşaat başında bulundurmaları lâzımdır.

6 — Vesikalar eksiltme gününden en az dört gün evvel İnhisarlar Merkez Tuz Fen Şubesine veya Siird Müstakil Müdürlüğüne ibraz edilerek tahriren tasdik ettirilecektir. (3901)

SUADİYE PLAJI

Bu akşam 6 ıncı senei devriyesini tes'id için duhuliyesiz bir müsamere tertib etmiştir

Münir Nureddin - Tanburî Refik

Bayan Fahire Refik Konseri

Zengin Varyete dans Müsabakası

Yarın: Darüttalimi Musiki Heyeti ve ayni PROGRAM

Afyon İlbaylığından:

Kapalı zarf usulile eksiltmiye konulduğu evvelce ilân edilen Afyonda yapılacak «14,627» lira «75» kuruş keşif bedelli Vali Konağı bakiyei inşaatına talib çıkmadığından 24/7/936 cuma saat 16 da Afyon Daimî Encümen odasında ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile tekrar eksiltmiye konuldu. Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı Daimî Encümen ve Nafıa Müdürlüğünde görülebilir. Muvakkat teminat «1098» liradır. İsteklilerin Nafıa Vekâletinden ehliyet vesikası almaları ve teklif mektublarının 24/7/936 cuma günü saat 16 ya kadar Daimî Encümen Riyasetine vermeleri lâzımdır. (3786)

KREM BALSAMİN

Esmer, sarışın, kumral her tene tevafuk eden güzellik kremleridir. Sıhhî usullerle hazirlandığından cildi besler ve bozmaz. Çil, Leke, Sivilce ve Buruşuklukları kâmilen giderir.

4 şekilde takdim edilir:

1 — Krem Balsamin yağlı gece için pembe renkli
2 — Krem Balsamin yağsız gündüz için beyaz renkli
3 — Krem Balsamin acıbadem gece için
4 — Krem Balsamin acıbadem gündüz için.

Kibar mahfillerin takdirle kullandıkları yegâne sıhhî kremleridir.

MECCANEN NÜMUNE: Gazetenin bu parçasını altı kuruşluk posta pulile bize gönderiniz. Yazacağınız adresinize dört şekil Krem Balsamin nümunesi meccanen takdim edilir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ, Beyoğlu - İstanbul

Dahiliye Vekâletinden:

1 — Vekâlet arkasındaki sahanın hafri ve tanzimile şevlerinin yapılması açık eksiltmiye konmuştur.

2 — Hafriyatın keşif bedeli 4128 lira 76 kuruştur.

3 — Eksiltme 30 temmuz 936 perşembe günü saat 15,5 ta Dahiliye Vekâleti binası içinde toplanan Satınalma Komisyonunca yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat 310 liradır.

5 — İstekliler bu işe aid fennî ve malî şartnamelerle proje, keşif ve fiat cetvellerini görmek ve almak üzere hergün Vekâlet Levazım bürosuna müracaat etmelidirler.

6 — Eksiltmiye gireceklerin Nafıa Vekâleti Yapı İşleri U. Müdürlüğünden fennî ehliyet vesikası almaları şarttır. Bunun için ihaleden en az sekiz gün evvel adı geçen Müdürlüğe müracaatleri lâzımdır. «1650» (3863)

Lise ve Ticaret Mektebleri Mezunlarından Memur Alınacaktır

SUMER BANK

Umum Müdürlüğünden:

Bankanın teşkilâtına ve fabrikalarına Liselerden, Ticaret mekteblerinden bu sene mezun olacak talebeler arasından memur alınacaktır.

Seçilecek namzedler Bankanın, Teşkilâtının ve Fabrikalarının idare, muhasebe, ticaret kısımlarında bir sene müddetle çalıştırılarak yetiştirildikten sonra ehliyet ve liyakatleri anlaşılmak üzere bir imtihana tâbi tutulacak ve bu imtihanda muvaffak olanlar, tecrübe ve bilgileri tekemmül ettirilmek üzere Banka hesabına ecnebi memleketlere staja gönderileceklerdir.

Umumî Şartlar:

1 — Türk olmak,
2 — Tamüssıhha olmak,
3 — 18 yaşından aşağı, 25 yaşından yukarı olmamak,
4 — Liselerin riyaziye kısmından ve lise ayarı Ticaret mekteblerinden pek iyi, iyi ve orta derece ile mezun olmuş bulunmak.

Hususî Şartlar:

1 — Liselerin riyaziye kısımlarile lise derecesindeki ticaret mekteblerinden pek iyi derece ile mezun olanlar bilâimtihan kabul olunur ve kendilerine 70 - 80 lira arasında bir maaş verilir.

2 — Liselerin riyaziye kısımlarile lise derecesindeki ticaret mekteblerinden iyi ve orta derecede mezun olanların riyaziye ve lisan gruplarından kuvvetli olanları seçilerek bir imtihana tâbi tutulur ve kendilerine muvaffakiyet derecelerine göre 50 - 60 - 70 lira arasında bir maaş verilir.

3 — Bunlardan Ankaradan istihdam edilenler maaşlarından maada ayrıca 20 lira pahalılık zammı alırlar.

Taliblerin nihayet 20 temmuz 1936 tarihine kadar aşağıdaki vesaiki «M. N.» remzile Ankarada Sümer Bank Umum Müdürlüğüne ve İstanbulda Sümer Bank İstanbul Şubesi Müdürlüğüne göndermeleri lâzımdır.

1 — Nüfus tezkeresi,
2 — Mekteb şehadetnamesi veyahud mekteb tarafından verilmiş muvakkat tasdikname,
3 — Resmî bir hastaneden alınmış sıhhat raporu,
4 — Üç aded vesika fotoğrafı.

İmtihana tâbi olacakların imtihanı 31 temmuz 1936 saat dokuzda İstanbul ve Ankarada ayni zamanda yapılacaktır. «1605» (3779)

İstanbul Üniversitesi Arttırma, Eksiltme ve Pazarlık Komisyonundan:

1 — Bedeli keşfi 35696,25 lira olan Hayvanat ve Nebatat Enstitülerine yapılacak mobilyalar kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur. İhale 16/7/936 perşembe saat 15 te Rektörlükte yapılacaktır. Bu işe aid şartname ve saire 178 kuruşa Rektörlükten pazartesi ve perşembe günleri alınır.

2 — Eksiltmiye girebilmek için 2678 liralık ilk teminat yatırmaları ve 5000 liralık mobilya işi yapmış ve bizzat fabrika sahibi oldukla - rına dair İstanbul Bayındırlık Direktörlüğünden kâğıd almaları lâzımdır. İstekliler o gün saat on dörtte tekliflerini Rektörlüğe vermiş olmalıdırlar. (3504)

Açık Eksiltme İle Alınacak Motorin

İstanbul Sıtma Mücadele Riyaseti Arttırma, Eksiltme Komisyonundan:

Satın alınacak madde: 60 ton Motorin.

1 — Eksiltme 22 temmuz 1936 tarih çarşamba günü saat on beşte Modada Rızapaşa sokak 14 numarada Sıtma Mücadele Riyaset binasındaki Komisyonda yapılacaktır.

2 — Tahmin edilen fiat «4,500» lira ve muvakkat teminat «337» liradır.

3 — Şartnameler bedelsiz olarak İstanbul Sıtma Mücadele Riyaset kaleminde görülebilir.

4 — İstekliler 936 senesi Ticaret Odasına kayidli olduklarına dair kanunî vesika getireceklerdir. Eksiltmiye girecek istekliler hazırlıyacakları teminat mektublarını eksiltme saatinden bir saat evvel Kadıköy Sıtma Mücadele binasındaki Komisyona vermiş olacaklardır. (3783)

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Yüksek Ziraat Enstitüsünün bir senelik benzin ihtiyacı olan 150 - 200 teneke açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — İhale Yüksek Enstitü Rektörlük binasında toplanan İdare ve İhale Komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — İhale günü olan 25/7/936 tarihine raslıyan cumartesi günü saat «11» de icra edilecektir.

4 — Muhammen bedel beher teneke için «460» kuruştur.

5 — Muvakkat teminat «69» liradır.

6 — Parasız şartnamesini almak istiyenler Enstitü Daire Müdürlüğüne müracaatleri. «1658» (3892)